

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
МТҒ «ДОНИШКАДАИ ТИББӢ-ИҶТИМОӢИ ТОҶИКИСТОН»

«Мувофиқа шуд»
Ректори Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоӣ Тоҷикистон
Ибодзода З.Х.
« » 2022 с.

«Тасдиқ мекунам»
Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
Самдзода Р.Х.
« » 2022 с.

БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ
АЗ Рӯи САМТ (ИХТИСОС)

Самти ихтисос: 86 – Ҳифзи иҷтимоӣ
Гуруҳи ихтисосҳо: 86 01-Ҳифзи иҷтимоӣ
Ихтисос: 1-86 01 01-02-Кори иҷтимоӣ (фаъолияти
иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)
Тахассус: мутахассиси корҳои иҷтимоӣ
Дараҷаи академӣ: Бакалавр
Муҳлати таҳсил: 4 сол

Душанбе-2022

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
МТҒ «ДОНИШКАДАИ ТИББӢ-ИҶТИМОИИ ТОҶИКИСТОН»

«Маъкул доништа шуд» «Талхис карда шуд»
Шӯрон олимони МТҒ «ДТИТ» Директори Маркази
Протоколи № _____ Ҷумҳуриявии таълимӣ-методии
аз « 28 » с. 2022. назди Вазорати маорифи ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон
Раиси Шӯро Ибелзода З.Х. Р. Мирзозода
« 28 » с. 2022

БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТИ
АЗ РӯИ САМТ (ИХТИСОС)

Самти ихтисос: 86 – Ҳифзи иҷтимоӣ
Гуруҳи ихтисосҳо: 86 01-Ҳифзи иҷтимоӣ
Ихтисос: 1-86 01 01-02-Кори иҷтимоӣ (фаъолияти
иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)
Тахассус: мутахассиси корҳои иҷтимоӣ
Дараҷаи академӣ: Бакалавр
Муҳлати таҳсил: 4 сол

Душанбе-2022

МУНДАРИЧА

1. Муқаррароти умумии барномаи таҳсилотӣ	5
2. Ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи мундариҷа ва раванди татбиқи барномаи таҳсилотӣ	8
3. Ҳадди ақали ҳатмии мазмун ва мундариҷаи барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)	9
4. Муҳлати азхудкунии барномаи таҳсилотӣ	19
5. Шароитҳои амалигардони барномаи таҳсилотӣ	20
6. Мундариҷаи маҷмӯи ҳуҷҷатҳои барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) ...	23
7. Аттестатсияи хатм аз рӯи ихтисос	25
8. Низоми дохилии таъмини сифат тибқи барномаи таҳсилотӣ	26
9. Идоракунии тағйирот	27
Замимаҳо.....	28

РҶҶҲАТИ ИҲТИСОРАҲО

ВМ ва И ҚТ– Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
СДТ МОК– Стандарти давлатии таълимии маълумоти олии касбӣ
МОТ – муассисаи олии таълимӣ
БТ – барномаи таълимӣ
ННТ – нақшаи намунавии таълимӣ
БТК– барномаи таълимии корӣ
ШИМ – шӯрои илмӣ-методӣ
БТФ– барномаи таълимии фан
РФЭ – реестри фанҳои элективӣ
ФУТ – фанҳои умумитаълимӣ
ФҲ – фанҳои хатмӣ
ФИ – фанҳои ихтисосӣ
ФЗ – фанҳои заминавӣ
ШСТ – шӯбаи сифати таълим
ҲПО – ҳайати профессорону омӯзгорон
КАХ – комиссияи аттестатсионии хатм
КИТ – корҳои имлӣ-тадқиқотӣ
КМДО – кори мустақилонаи донишчӯ бо омӯзгор
КМД– кори мустақилонаи донишчӯ
НР – назорати рейтингӣ
НҚ – назорати чамъбасти
GPA – (GradePointAverage) – балли миёна
МТҒ «ДТИТ» – МТҒ «Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоии Тоҷикистон»

1. МУҚАРАРОТИ УМУМИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

1.1. Маълумот оид ба ихтисос

Ном, рамзи ихтисос 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) ба Таснифоти давлатии равия ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат мекунад, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон № 349 аз 30 июни соли 2007 тасдиқ карда шудааст.

Барномаи таълимӣ аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) аз тарафи Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон – Иҷозатномаи давлатӣ: Т-ИФ №0000001 аз 03.08.2020 ва **Шаҳодатномаи давлатӣ: Т-АД №0000095 аз № 12.05.2021 (№27)** ба муҳлати 5 сол аккредитасия шудааст. Муҳлати амали шаҳодатнома: 12.05.2026.

Барномаи мазкур аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) «30» июни соли 2022 баррасӣ шудааст ва аз 1 сентябри соли 2022 эътибор пайдо мекунад.

1.2. Таҳассуси хатмкунанда

Баъди азхуд намудани барномаи таълимӣ аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) аз рӯи шакли рӯзонаи таълим ба хатмкунанда дода мешавад:

- таҳассуси – мутахассиси корҳои иҷтимоӣ;
- дараҷаи академикӣ - бакалавр.

1.3. Баёни умумии таҳассуси хатмкунанда (натичаҳои интихоби таълим). Хатмкунандае, ки таҳассуси табиб гирифтааст, бояд омода бошад:

1. Принципҳои қонунгузорӣ ва этикиро ҳангоми кор кардан ба роҳбарӣ мегирад.

Меъёрҳои этикиро риоя намояд, ҳолати мусбати эмотсионалӣ ва ҷисмонии ниёзмандонро (пациент) нигоҳдорӣ намояд; масъулияти ҳуқуқӣ, ахлоқӣ ва этикиро риоя намояд.

2. Муносибатҳои муҳимро нисбати воқеияти ҳаёти иҷтимоӣ ва сиёсӣ ба роҳбарӣ гирифта кор кунад

Масъалаҳо ва равандҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ, сиёсӣ ва иқтисодӣ аҳамиятнокро барои ташаккули ҷаҳонбинӣ таҳлил намояд.

3. Малакаҳои муҳобиравӣ дошта бошад

Малакаҳои муҳобиравиро ҳангоми кор бо пациентҳо ва хешовандони онҳо бо ду забон, ҳамкорон ва ҷамъият самаранок истифода барад.

Малакаҳои корро дар гурӯҳҳо ва ҳамкориҳои самаранокро дар дастаи байнифаннӣ намоиш диҳад.

4. Ном, рамзи ихтисос 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) ба Таснифоти давлатии равия ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат мекунад, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон № 349 аз 30 июни соли 2007 тасдиқ карда шудааст.

5. Дар тадқиқотҳои тиббӣ усулу муносибати илмиро истифода барад

Донишу малакаҳои барои инкишофи муттаасили касбии гирифтаашро амиқ ва васеъ намояд.

6. Технологияи иттилоотиро дар тиб истифода барад.

Натичаҳои тадқиқотӣ дар адабиёти илмӣ тиббӣ овардашударо ба таври танқидӣ баҳо диҳад ва онҳоро дар кори ҳаррӯза истифода барад. Принципу донишҳои илмӣ тиббӣ собиткунандаро ба амалия ва тадқиқотҳои тиббӣ истифода барад. Технологияи иттилоотиро дар тиб барои гирифтани ва таҳлили иттилоот самаранок истифода барад.

7. Илмҳои биотибӣ ва клиникӣ ва принципҳои асосии онҳоро фаҳмад

Дониши илмҳои биотиббӣ ва клиниро барои баҳодиҳии ҳолати умумии пациент, дар вай ошкор намудани аломату алоимҳои (синдромҳои) беморҳои паҳншуда ва хатарнок барои таъмин намудани муносибати мутамарказ нисбати пациент барои банақшадарории чорабиниҳои профилактикӣ, таъхисӣ ва муолиҷавӣ истифода барад.

8. Ба пациентҳо машварт диҳад

Ба пациентҳо машварт диҳад, анамнез, шикоятҳо чамъоварӣ намояд, муоинаи ҷисмонӣ гузаронад, ҳолати бемор, натиҷаҳои муоина ва тадқиқотҳои лабораториро баҳо диҳад, таъхиси тафриқанок гузаронад, нақшаи муолиҷаро тартиб диҳад.

9. Таъхис намояд ва шарҳи клиникӣ диҳад

Натиҷаҳои муоина ва тадқиқи пациентро барои гузаронидани таъхиси тафриқанок, гузоштани таъхиси пешакӣ таъхияи нақшаи муолиҷа, мониторинги ҳолати пациент дар динамика бо таъхияи минбаъдаи эпикризи ҷавобдиҳиро тафсир намояд.

10. Кӯмаки очилии таъхирнопазири тиббӣ расонад

Дар марҳилаи то беморхонавӣ, аз ҷумла кӯмаки аввалияи тиббӣ ва реаниматсия кӯмаки таъхирнопазири тиббӣ расонад.

11. Маводи дорувориро бехатар, самаранок ва сарфакорона истифода барад

Муолиҷаи доругиро бо назардошти бехатарӣ ва самаранокӣ, самараи иловагии маводи доруворӣ таъин намояд, ба пациент оид ба дору маълумот диҳад.

12. Муолиҷаи бехатар ва самаранок гузаронад

Ба пациент оид ба илочиҳои таъхисӣ ва табобатӣ иттилоот диҳад ва онҳоро дар амалияи клиникӣ истифода барад.

13. Дар заминаи тиббӣ иттилоотро ба таври самаранок истифода барад

Дақиқӣ ва пуррагии иттилоотро хангоми пур кардани ҳуҷҷатҳои тиббӣ риоя намояд ва махфияти иттилоотро риоя намояд; ҳамеша принсипи «сирри тиббӣ-психологӣ» дар амалияи тиббиро риоя намояд.

14. Принсипҳо, усулҳо ва донишҳои психологиро дар амалияи тиббӣ истифода барад

Консепсияҳои психологии солимеро истифода барад, ки ба ҷараён ва оқибати беморӣ таъсир мерасонанд. Тамоюлҳоро аз меъёрҳои солимии психологии пациент тафриқа намояд, барои ба дигаргуниҳои ҳаёт мутобиқ шудан кӯмак расонад.

15. Барои саломатии пациент мубориза барад ванигоҳубини беморонро тақмил диҳад.

Малақаҳои нигоҳубини бемор ва расонидани кӯмаки аввалияи тиббӣю психологиро намоиш диҳад.

16. Принсипҳо, усулҳо ва донишқадаро оид ба ҳолати саломатии аҳоли, бехтар намудани он ва умуман системаи тандурустиро истифода барад

Принсипҳои асосии солимгардонӣ, назорати беморшавиро истифода барад. Чорабиниҳои пешгирикунанда ва солимгардониро дар байни аҳоли гузаронад.

1.4. Талабот оид ба дарачаи хатмкунанда:

Хатмкунандае, ки барнома аз худ намудааст, вобаста ба намудҳои касбӣ, ки ба он барнома равона карда шудаанд, бояд ба натиҷаҳои таълим мувофиқат намояд, ки дар банди 3.9 ҳуҷҷати мазкур нишон дода шудааст.

, таҷрибаомӯзӣ, инчунин аттестатсияи чамъбасти иборат аст.

3. ҲАДДИ АҚАЛИ ҲАТМИИ МАЗМУН ВА МУНДАРИҶАИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ 1-86 01 01-02 - КОРИ ИҶТИМОӢ

1.5. Доираи фаъолияти хатмкунанда.

Хатмкунанда аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) барои идома додани таълим дар дараҷаи баъдидипломӣ ба мақсади гирифтани тахассуси тиббӣ ва имконияти кор дар муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббӣ-санитарӣ ва муассисаҳои муайянкардаи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии ҚТ мувофиқи муқаррароти қабулшуда омода карда шудааст.

Соҳаи фаъолияти касбии хатмкунанда аз рӯи ихтисоси «1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)» маҷмӯи технологияҳо, воситаҳо, усулу роҳҳои фаъолияти касбиро дар бар мегирад, ки ба нигоҳдорӣ ва беҳтар намудани саломати аҳоли бо роҳи расонидани кӯмаки босифати тиббӣ (муолиҷавӣ-профилактикӣ, тиббӣ-психологӣ) ва назорати диспансерӣ равона карда шудаанд.

Намудҳои фаъолияти касбӣ:

Хатмкунанда, ки тахассуси «мутахассиси корҳои иҷтимоӣ»-ро аз рӯи ихтисоси Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) гирифтааст, ба намудҳои зерини фаъолияти касбӣ омода карда шудааст:

- тиббӣ-психологӣ;
- ташкилӣ-идоракунӣ;
- илмӣ-тадқиқотӣ;

Намудҳои мушаххаси фаъолияти касбӣ, ки ба он хатмкунанда омода карда мешавад, аз тарафи муассисаи олии таълимӣ яқҷоя бо таълимгирандагон, ҳайати профессорону омӯзгорони МТҶ «ДТИТ» ва иттиҳодияҳои кордиҳандагон муайян карда мешаванд.

Хатмкунанда аз рӯи ихтисоси «Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)» малакаҳои зерини касбиро вобаста ба намудҳои фаъолияти касбӣ намоиш медиҳад.

Дар доираи фаъолияти тиббӣ:

- ҳолати морфофункционалӣ, физиологӣ ва равандҳои патологиро дар организми одам барои ҳалли вазифаи касбӣ баҳо диҳад;
- маводи доруворӣ ва дигар маводҳо, комбинатсияи онҳоро барои ҳалли вазифаи касбӣ истифода барад;
- малакаҳои пешгирӣ намудани пайдоиши бемориҳо дар байни аҳоли бо роҳи гузаронидани чорабиниҳои профилактикӣ ва зиддиэпидемиявиро намоиш диҳад;
- муоинаҳои профилактикии тиббӣ, диспансеризатсия ва назорати диспансериро гузаронад;
- ташҳиси бемориҳои нисбатан бештар дучоршаванда ва ҳолатҳои патологиро дар кӯдакон, наврасон ва аҳолии калонсол дар асоси усулҳои клиникӣ ва лабораторию таҷрибавӣ тадқиқот гузаронад;
- ташҳиси ҳолатҳои таъхирнопазирро дар кӯдакон, наврасон ва аҳолии калонсол ва сари вақт барои расонидани кӯмаки махсусгардондашуда фиришодани патсиентро гузаронад.
- ташҳиси ҳомиладорӣ ва қабули зоишҳои физиологиро гузаронад;
- кӯмаки аввалияи тиббӣ-санитариро ба аҳоли дар шароитҳои амбулаторӣ ва дар шароити стационари рӯзона мерасонад;
- малакаҳои расонидани кӯмаки аввалияи тиббӣ-санитариро ҳангоми бемориҳо, ҳолатҳои ногаҳонии шадид, хуручи бемориҳои музминҳоро намоиш медиҳад, ки бо таҳдид ба ҳаёти патсиент ҳамроҳӣ намекунанд ва кӯмаки фаврии тиббиро талаб намекунанд;

- кӯмаки фаврии тиббиро ҳангоми ҳолатҳои мерасонад, ки даҳолати фаврии тиббиро талаб мекунад;
- малакаҳои гузаронидани чорабиниҳои муолиҷавӣ-сафарбаркунандаро дар шароити вазъияти фавқуллода ва расонидани кӯмаки тиббӣ ба аҳолиро дар шароитҳои ғайриодӣ, ҳангоми эпидемияҳо дар манбаҳои иллатҳои оммавӣ намоиш медиҳад;
- малакаҳои дар аҳоли, патсиентҳо ва узви оилаи онҳо ташаккул додани ҳавасмандӣ барои нигоҳдорӣ ва таҳкими саломати намоиш медиҳад;
- малакаҳои гузаронидани санитарӣ-маърифати дар байни кӯдакон, наврасон, аҳолии калонсол ва кормандони тиббиро намоиш медиҳад;
- малакаҳои байнишахсӣ ва коммуникативиро барои мубодилаи самаранокии иттилоот ва ҳамкорӣ бо патсиент, узви оила, ҳамкорон ва кормандони тиббиро дорад, фарқияти маданият ва озодии динро эҳтиром мекунад;
- малакаи корро дар гурӯҳҳо ва ҳамкориҳои самаранок дар дастаи байнифаннӣ намоиш медиҳад.

Дар доираи фаъолияти ташиқӣ-идоракунӣ:

- ҳуҷҷатҳои меъёриро истифода мебарад, ки дар соҳаи тандурустӣ қабул шудаанд (қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, регламентҳои техникӣ, стандартҳои байналмиллалӣ ва миллӣ, фармонҳо, тавсияҳо, терминология, системаи байналмилалӣ воҳидҳо, таснифоти амалкунандаи байналхалқӣ);
- малакаҳои таҳияи ҳуҷҷатҳои тиббиро дар муассисаҳои тиббӣ намоиш медиҳад;

Дар доираи фаъолияти илмӣ-тадқиқотӣ:

- малакаҳои мунтазам омӯختани адабиёти даврии (касбӣ) тиббӣ ва тафсириҳои расмӣ омориро намоиш медиҳад;
- дар ҳалли вазифаҳои алоҳидаи илмӣ-тадқиқотӣ ва илмӣ-амалӣ дар соҳаи тандурустӣ оид ба ташхис, муолиҷа, солимгардонӣ ва пешгирии тиббӣ фаъолона иштирок менамояд.

1.6. Имконияти идома додани маълумоти хатмкунанда – Табибе, ки барномаи асосии маълумоти олии касбиро аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) аз худ кардааст барои идома додани таълим дар интернатура ё ординатураи клиникӣ аз рӯи ихтисоси (резидентураи) муайяни табибӣ омода карда шудааст.

1.7. Салоҳиятҳои хатмкунанда аз рӯи ихтисоси «Кори психологияи тиббӣ»

Салоҳиятҳои умумӣ

1. Салоҳиятҳои иҷтимоӣ-ҳуқуқӣ

Қобилияти муқаррар намудани фаъолияти касбии табиби амалияи умумӣ бо назардошти қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва меъёрҳои этики дар ҷамъият қабулшуда, дар асоси донишҳои таърихи муосири Тоҷикистон, фалсафа, самтҳои умдаи илмҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва ҳуқуқӣ.

2. Салоҳияти коммуникативӣ

Қобилияти муқаррар намудани ҳамкорӣ бо ҳамкорон ва патсиент, дар даста кор кардан барои самаранок иҷро намудани вазифаҳои касбӣ ва омодагӣ барои инкишоф додани сифатҳои ҷисмонӣ ба мақсади рушди ҳаматарафа.

3. Салоҳиятҳои универсалӣ-шахсиятӣ

Омодагӣ барои омӯзиш дар тӯли ҳаёт ва инкишофи мутассили касбӣ. Дарк намудани имкониятҳои худро доштан, барои кӯмак мурочиат кардан ва хангоми зарурият додани иртиботи бозпас ва тавсияҳо.

4. Тадқиқот

Омодагӣ ба фаъолияти илмӣ, ки доштани донишҳои методологӣ, технологияи фаъолияти тадқиқотӣ ва омодагии истифодаи онҳо дар фаъолияти касбӣ, дар асоси истифодаи IT-технологияҳо дар соҳаи тиб.

Салоҳиятҳои умумикасбӣ

5. Илмҳои биотибӣ

Қобилияти намоиш додани падидаҳо ва қонуниятҳои асосии ҷисмонӣ, ки асоси равандҳои дар организми одам ҷараёнбанда, сохтор ва фаъолияти ҳуҷайраҳо, бофтаҳо, узву системаҳои организм хангоми меъёр ва иллат (патология); хусусиятҳои анатомӣ-физиологии фаъолияти организм дар давраҳои гуногуни синнусолӣ, асосҳои биологияи молекулярӣ ва генетика ва нақши омилҳои молекулярӣ-генетикӣ дар патогенези бемориҳо.

Салоҳиятҳои касбӣ

6. Малакаҳои клиникӣ

Қобилияти намоиш додани малакаҳои клиникӣ оид ба ҷамоварии шикоятҳо, анамнез, муоинаи ҷисмонӣ, оид ба гузаронидани илочия ва тадқиқотҳои клиникӣ, таъин намудани муолиҷаи бемориҳои гуногун (интиҳоб намудани маводи доруворӣ бо назардошти фармакокинетика ва фармакодинамика) ва расонидани кӯмаки фаврии тиббӣ, аз ҷумла қабули зоишҳои физиологӣ.

7. Касбият

Омодагии риоя намудани стандартҳои рафтори этикӣ ва касбӣ, меъёрҳои касбӣ ва ҳуқуқӣ, таъмин намудани сифат ва беҳатарии расонидани кӯмаки тиббӣ хангоми нигоҳубини пациентҳо.

8. Адвокати саломатӣ

Қобилияти гузаронидани фаъолият оид ба таҳкими саломатӣ, пешгирии бемориҳо ва расонидани кӯмак ба пациентҳо. Гузаронидани чорабиниҳои профилактикӣ ва солимгардонӣ дар байни аҳоли.

2. ҲУҶҶАТҲОИ ТАНЗИМКУНАНДАИ МУНДАРИҶА ВА РАВАНДИ ТАТБИҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

2.1. Барномаи таҳсилотӣ дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф таҳия гардида, коркарди минбаъдаи замимаҳои он бояд ба талаботи ҳуҷҷатҳои зерин мутобиқат намояд:

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», аз 22.07.2013 №1004 (бо ислоҳи охири аз 17.05.2018 №1527);
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маълумоти калонсолон», аз 24.02.2017, №1394;
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаҳои олии таълимӣ», аз 19.05.2009, №531;
- Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.05 соли 2017, №374;
- Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 аз 29.09.2020, № 526;
- Стратегияи миллии рушди маълумоти Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2030, қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29.09.2020, №526;

- Концепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 03.03.2006, № 94;
- Концепсияи таҳсилоти муттаасил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017 - 2023 аз 25.10.2017, №28;
- Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.02.2017, №94;
- Таснифоти давлатии равия ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2007, №349;
- Низомномаи низоми кредитии таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 30.12.2016, №19/24;
- Барномаи давлатии рушди соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии барои солҳои 2021-2025, аз 25.12.2020, №210;
- Барномаи тайёр намудани кадрҳои тиббӣ барои давраи то соли 2030 аз 31.12.2020, №702
- Стратегии рушди МТҒ «ДТИТ» барои давраи солҳои 2022-2026 аз 30.04.2022, №09/02.

2.2. Талабот нисбати минимуми ҳатмии мундариҷаи таълимӣ, ба шароитҳои татбиқи он ва муҳлатҳои азххуҷқуннии он бо Стандарти давлатии маълумоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

2.3. Маҷмуи ҳуҷҷатҳои барномаи таълимии маълумоти олии касбӣ нақшаи таълимиро аз рӯи ихтисос, нақшаи таълимии корӣ, барномаҳо аз рӯи намуди таҷрибаомӯзӣ, силабусҳо дар бар мегирад. Талаботи минималӣ ба мундариҷаи маҷмуи ҳуҷҷатҳои БТ дар банди 6 ҳуҷҷати мазкур инъикос ёфтаанд.

2.4. Барномаи таълими аз тарафи донишҷӯён ҳатман омӯхтани блокҳо ва модулҳоеро пешбинӣ менамояд, ки дар банди 3.8. ҳуҷҷати мазкур пешбинӣ менамояд.

2.5. Блок ва модулҳои барномаи таълимӣ аз фанҳои ҳатмии компоненти давлатӣ ва мактаби оӣ, фанҳо аз рӯи ихтисос, машғулиятҳои факултативӣ (**ФАЪОЛИЯТИ ИҶТИМОӢ-ТИББӢ-ПСИХОЛОГӢ**)

1	НОМИ БАРНОМА	Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)
2	РАМЗИ ТАЪЛИМӢ	1-86 01 01-02
3	ДАРАҶАИ АКАДЕМӢ	бакалавр
4	ШАКЛИ ТАҲСИЛ	рӯзона
5	МУҲЛАТИ МЕЪЁРИИ ТАҲСИЛ	4 сол
6	МИҚДОРИ КРЕДИТҲО	280 кредит (70 кредит дар як сол)
7	МАҚСАДИ БТ	Ташаккули салоҳиятҳои умумӣ (заминавӣ), умумикасбӣ ва касбӣ, ки барои бомувафакқият инкишоф додан ва истифодаи технология, воситаҳо, усулу роҳҳои фаъолияти табибӣ имконият медиҳанд, ки ба нигоҳдорӣ ва беҳтар намудани саломатии аҳоли имконият медиҳанд.
8	ТАВСИФИ МУҲТАСАРИ БАРНОМАИ	<u>Барномаи мазкури асосии таълимӣ аз блоку модулҳои зерин иборат аст:</u> Барномаи мазкури асосии таълимӣ аз блоку модулҳои зерин

	ТАҲСИЛОТӢ	<p>иборат аст:</p> <p>Блоки 1. Фанҳои заминавӣ (48 кредит) Модули иҷтимоӣ-гуманитарӣ –22 кредит; Модули забонҳо –15 кредит; Модули фанҳои табиатшиносӣ– 11 кредит.</p> <p>Блоки 2. Фанҳои тахассусӣ (239 кредит) Модули фанҳои умумикасбӣ - 95 кредит Модули фанҳои тахассусӣ -144 кредит</p> <p>Блоки 3. Фанҳои интихобӣ (105 кредит) Модули фанҳои интихобӣ, блоки 1 – 6 кредит; Модули фанҳои интихобӣ, блоки 2 – 99 кредит.</p> <p>Блоки 4. Таҷрибаомӯзӣ (24 кредит); Блоки 5. Аттестатсияи хатм (3 кредит); Блоки 6. Машғулиятҳои факултативӣ (9 кредит)¹; ҲАМАГӢ: 420 кредит</p>
9	НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИ ИНТИҲОИИ БТ	<p>Баъди анҷоми барномаи таълимӣ хатмкунандагон: Бояд меъёрҳои этикиро риоя намоянд, ҳолати эмотсионалӣ ва ҷисмонии пациентҳоро ҳангоми кор бо онҳо дар назар гиранд; масъулияти ҳуқуқӣ, ахлоқӣ ва этикиро риоя намоянд.</p> <p>Таҳлил карда тавонистани масоилу равандҳои аҳамиятноки иҷтимоӣ, сиёсӣ ва иқтисодӣ барои ташаққули мавқеи ҷаҳонбинӣ.</p> <p>Самаранок истифода бурдани малакаҳои коммуникативро ҳангоми кор бо пациентҳо ва ҳешовандони онҳо ба 2 забонро метавонанд, коммуникатсияи касбӣ ва маиширо бо ҳамкорон ва ҷамъият ба роҳ монанд.</p> <p>Метавонанд малакаи кор дар гурӯҳҳо ва малакаи ҳамкориҳои самаранокро дар дастаи байнифанӣ намоиш диҳанд.</p> <p>Барои амиқ ва васеъ намудани донишу малакаҳои барои руди мутаассили касбӣ зарурӣ омода мебошанд.</p> <p>Метавонанд ба таври танқидӣ натиҷаҳои тадқиқоти дар адабиёти илмӣ тиббӣ овардашударо баҳо диҳанд ва онҳоро дар кори ҳаррӯза истифода баранд.</p> <p>Принсипу донишҳои илмӣ тиббӣ собиткунандаро нисбати таҷриба ва тадқиқоҳои тиббӣ истифода бурдан, технологияи иттилоотиро дар тиб истифода бурданро метавонанд.</p> <p>Истифода бурдани илмҳои биотиббӣ ва клиниро барои баҳо додани ҳолати умумии пациентҳо, дар онҳот ошкор намудани аломату алоимҳои бемориҳои паҳншуда ва хатарнокро барои таъмин намудани муносибати ба пациент мутамақказшуда барои банақшадарории чорабиниҳои пешгирикунанда, ташхисию муолиҷавиро метавонанд.</p> <p>Метавонанд ба пациентҳо машварат диҳанд (ҷамъовариҳои анамнез, шикоятҳо, гузаронидани муоинаи ҷисмонӣ, баҳо додани ҳолати бемор, натиҷаҳои тадқиқот ва тадқиқотҳои лабораторӣ, гузаронидани ташхиси тафриқанок, тартиб додани нақшаи муолиҷа).</p> <p>Тафсир додани натиҷаҳои муоина ва натиҷаи тадқиқи пациентҳоро барои гузаронидани ташхиси тафриқанок,</p>

¹Кредитҳои машғулиятҳои факултативӣ (9 кредит) ба ҳаҷми умумии азхудкунии барнома дохил намешаванд ва ҳатмӣ намебошанд. ДДТХ имконияти муайян намудани кадом курсҳо гузаронида мешаванд ва бо кадом ҳаҷмро дорад

	<p>гузоштани ташхиси пешакӣ, таҳияи нақшаи муолиҷа, мониторинги ҳолати пациентҳо дар динамика ва минбаъд таҳияи намудани эпикризи ҷавобдиҳиро метавонанд.</p> <p>Расонидани кӯмаки таъхирнопазири тиббиро дар марҳилаи тобеморхонавӣ, аз ҷумла кӯмаки аввалияи тиббӣ ва реаниматсияро метавонанд.</p> <p>Метавонанд муолиҷаи доругиро бо назардошти бехатарӣ ва самаранокӣ, самараҳои иловагии маводи доруворӣ таъин намоянд, ба пациент оид ба дору маълумот диҳад.</p> <p>Барои иттилоот додан оид ба илочиҳои ташхисӣ ва табобатӣ ва онҳоро дар амалияи клиникӣ истифода бурдан қобилият дорад.</p> <p>Аниқият ва пуррагии иттилоотиро ҳангоми пур кардани ҳуҷҷатҳои тиббӣ риоя менамоянд ва махфияти иттилоотро нигоҳ медоранд; принципҳои риоя намудани «сирри тиббӣ»-ро дпр амалияи тиббӣ риоя менамоянд.</p> <p>Концепсияи психологӣ саломатиро фаҳмонда метавонанд, ки ба ҷараён ва оқибати беморӣ таъсир мерасонанд; тафриқа намудани тамоюл аз меъёрҳои солимии руҳии пациент таъсир мерасонанд, барои мутобиқат намудан ба тағйиротҳои ҳаёт кӯмак расонанд.</p> <p>Намоиш додани малакаҳои нигоҳубини беморон ва расонидани кӯмаки аввалияи тиббию санитариро таъмин менамоянд.</p> <p>Малакаҳои истифода бурдани принципҳои асосии солимгардонӣ, назорати беморшавиро; гузаронидани ҷорабиниҳои пешгиркунанда ва солимгардониро дар байни аҳолиро метавонанд.</p>		
10	ТАХАССУС		
РАМЗ ВА НОМИ ИХТИСОС	1-86 01 01-02 - Қори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)		
ТАХАССУС ВА ДАРАҶАМ ҚАСБӢ ОИД БА ХАТМ	Мутахассис қорҳои иҷтимоӣ		
11	БАХШҶО ВА МОДУЛҶО		
НОМИ БАХШ	ФАНҶОИ ЗАМИНАВӢ	48	кредит
ҲАДАФИ БАХШ	Дар донишҷӯён ташаккул додани салоҳияти заминавӣ, умумимаданӣ ва умумикасбӣ, истифода бурдани фанҳои заминавӣ, иҷтимоӣ-гуминатирӣ, табиатшиносӣ-илмӣ ва иқтисодӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	Блоки фанҳои заминавӣ аз модулҳои зерин иборат аст: Модули иҷтимоӣ-гуминатрӣ – 22 кредит; Блоки забонҳо – 15 кредит; Модули фанҳои табиӣ - иқтисодӣ ва ТИ – 11 кредит.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ	22	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Асосҳои илмҳои иҷтимоӣ ва гуманитарӣ ва иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистонро азҳуд кардани донишҷӯён, инчунин ташаккули ҷаҳонбинии маданӣ ва коммуникативӣ		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Фалсафа - 4 кредит 2. Таърихи муосири Тоҷикистон – 3 кредит 3. Фарҳангшиносӣ - 3 кредит		

	4. Диншиносии илмӣ - 3 кредит 5. Сиёсатшиносӣ - 3 кредит 6. Сотсиология – 3 кредит 7. Ҳуқуқ аз рӯи ихтисос- 3 кредит		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯёни аз модули гузашта: Меъёрҳои этикиро риоя менамоянд, ҳолати эмотсионалӣ ва ҷисмонии пастиентҳоро ҳангоми кор бо онҳо дар назар гиранд; масъулияти ҳуқуқӣ, ахлоқӣ ва этикиро риоя менамоянд. Масоилу равандҳои аҳамиятнокро иҷтимоӣ, сиёсӣ ва иқтисодӣ барои ташаккули мавқеи ҷаҳонбинӣ таҳлил менамоянд.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои забонӣ	15	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Таъмин намудани ташаккули асосҳои саводнокии умумӣ ва касбии тиббии забонии барои кори табиб зарурӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос – 3 кредит 2. Забони русӣ аз рӯи ихтисос - 6 кредит 3. Забони хориҷӣ аз рӯи ихтисос - 6 кредит		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯёни модулиро азхудкарда: -малакаҳои коммуникативиро ҳангоми кор бо пастиентҳо ва хешовандони онҳо бо ду забон, ҳамкорон ва ҷамъиятро самаранок истифода бурда метавонанд. -малакаи кор дар гуруҳҳо ва ҳамкории самаранок дар дастаи байнифаннӣро намоиш медиҳанд.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияи информатсионӣ	11	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Таъмин намудани асосҳои барои ташаккули салоҳиятҳои бо фанҳои табиатшиносӣ-илмӣ ва иқтисодӣ алоқаманд ва асосҳои технологияи иттилоотӣ, ки барои инкишофи муносибати ба шахсият раवонакардашуда, эҷодӣ ва азхудкунии салоҳияти умумикасбӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Технологияи иттилоотӣ - 5 кредит 2. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография - 3 кредит 3. Экология - 3 кредит		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯёни модулиро азхудкарда: -масоил ва равандҳои иқтисодӣ, демографӣ ва экологиро бо истифодаи системаи компютерӣ-иттилоотиро таҳлил менамояд. -технологияи иттилоотиро дар тиб самаранок истифода мебаранд.		
НОМИ БАҶШ	ФАНҶОИ ТАҲАССУСӢ	160	кредит
ҲАДАФИ БАҶШ	- азхуд намудани фанҳои зарурии табиатшиносӣ-илмӣ ва ихтисосӣ (назариявӣ ва махсуси тиббӣ-психологӣ); - азхуд намудани донишҳои заминавии тиббӣ, маҳорату малакаҳо барои расонидани кӯмаки аввалияи таъхирнопазирӣ тиббӣ-психологӣ; - омода намудани донишҷӯён барои идома додани таҳсил дар дараҷаи баъдидипломӣ барои азхуд намудани ихтисоси тиббӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАҶШ	Блоки фанҳои касбӣ аз модулиҳои зерин иборат аст: 1. Модули фанҳои умумикасбӣ - 38 кредит: 2. Модули фанҳои таҳассусӣ -122 кредит:		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои умумикасбӣ	38	кредит

ҲАДАФИ МОДУЛ	Мақсади модули мазкур азхуд намудани донишу маҳорати заминавии илмҳои бунёди тиббӣ ва беҳдоштӣ барои ташаккули салоҳияти умумқасбӣ ва минбаъд омӯхтани фанҳои ихтисосии клиникӣ мебошад.		
ТАВИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	Физикаи тиббӣ ва математика – 3 кредит Биология – 3 кредит Химия – 3 кредит Анатомиаи одам – 7 кредит Забони лотинӣ – 4 кредит Физиологияи нормалӣ – 4 кредит Химияи биологӣ – 4 кредит Радиатсия ва экологияи тиббӣ – 3 кредит Беҳдошти умумӣ – 3 кредит Фармакология – 4 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯёни модули фанҳои умумқасбиро азхудкарда: - Натиҷаҳои тадқиқоти дар адабиёти илмии тиббӣ овардашударо ба таври танқидӣ баҳо медиҳанд ва онҳоро дар қори ҳаррӯза истифода мебаранд. - Принсипу донишҳои илмии тиббӣ собиткунандаро нисбати таҷриба ва тадқиқоҳои тиббӣ истифода мебаранд. - Қонуниятҳои сохтор ва ғайолияти умуман организм, инчунин узву системаҳои алоҳидаи одамро ҳангоми меъёр ва патология таҳлил мекунанд.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои таҳассусӣ	122	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Фанҳои асосии клиникӣ барои ташхис ва расонидани кӯмаки аввалияи таъхирнопазири тиббӣ ба аҳолиро азхуд намудани донишҷӯён, фароҳам овардани имконият барои идома додани таҳсил дар дараҷаи баъдидипломӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	Педагогика ва психологияи қори иҷтимоӣ – 3 кредит Таърихи қори иҷтимоӣ – 6 кредит Назарияи қори иҷтимоӣ – 6 кредит Технологияи қори иҷтимоӣ – 6 кредит Муқаддимаи ихтисоси “Қори иҷтимоӣ” – 3 кредит Экологияи иҷтимоӣ – 3 кредит Технология ва сотсиологияи иқтисодӣ дастгирии иҷтимоӣ-иқтисодӣ ба аҳоли – 3 кредит Усулҳои амалӣ дар қори иҷтимоӣ – 6 кредит Идоракунии иҷтимоӣ – 3 кредит Конфликтология – 3 кредит Асосҳои этика ва деонтология – 5 кредит Гендерология – 3 кредит Геронтологияи сотсиологӣ – 3 кредит Муаммоҳои қори иҷтимоӣ бо ҷавонон – 3 кредит Қори иҷтимоӣ дар оила – 6 кредит Ғайолияти педагогӣ дар соҳаи қори иҷтимоӣ – 3 кредит Қорҳои психосотсиологӣ бо мурочини хизматрасонии иҷтимоӣ – 3 кредит Қорҳои тиббӣ-иҷтимоӣ ва технологияи солимӣ дар қори иҷтимоӣ – 4 кредит Шуғли аҳоли ва ҳифзи иҷтимоӣ – 3 кредит Барқарорсозии меҳнати касбӣ – 3 кредит		

	<p>Технологияи мутобиқасозӣ дар барқарорсозии иҷтимоӣ – 3 кредит</p> <p>Барқарорсозии маишӣ-иҷтимоӣ - 3 кредит</p> <p>Инноватсияи иҷтимоӣ - 4 кредит</p> <p>Технологияи машваратӣ дар корҳои иҷтимоӣ - 3 кредит</p> <p>Кори иҷтимоӣ дар хориҷа – 6 кредит</p> <p>Кори иҷтимоӣ дар муассисаҳои ислоҳӣ – 3 кредит</p> <p>Фалсафаи кори иҷтимоӣ – 3 кредит</p> <p>Кори иҷтимоӣ бо шахсони дорои имконияташон маҳдуд ва қўдакони аз сарпаноҳи волидон маҳрумгашта – 6 кредит</p> <p>Арт-терапия дар кори иҷтимоӣ – 5 кредит</p> <p>Асосҳои кори иҷтимоии соҳаи маориф – 3 кредит</p> <p>Солимии иҷтимоӣ – 5 кредит</p>		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	<p>Донишҷӯёни модуло азхудкарда:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Илмҳои психологӣ, биотиббӣ ва клиникиро барои баҳо додани ҳолати умумии пастиентҳо, дар онҳо ошкор намудани аломату алоимҳои бемориҳои паҳншуда ва хатарнокро барои таъмин намудани муносибати ба пастиент мутамарказшуда барои банақшадарории ҷорабиниҳои пешгирикунанда, таҳлили муолиҷавиро истифода мебаранд. - Ба пастиентҳо машварат медиҳанд (ҷамъоварии анамнез, шикоятҳо, муоинаи ҷисмонӣ мегузаронанд, ҳолати бемор, натиҷаҳои тадқиқот ва тадқиқотҳои лабораториро баҳо медиҳанд, таҳлили тафриқанок мегузаронанд, нақшаи муолиҷаро тартиб медиҳанд. - Натиҷаҳои муоина ва натиҷаи тадқиқи пастиентҳоро барои гузаронидани таҳлили тафриқанок, гузоштани таҳлили пешакӣ, таҳлили нақшаи муолиҷа, мониторинги ҳолати пастиентҳо дар динамика ва минбаъд таҳлили намудани эпикризи ҳаҷобдиҳиро тафсир медиҳанд. - Қўмаки таъхирнопазири тиббиро дар марҳилаи тобеморхонаравӣ, аз ҷумла қўмаки аввалияи тиббӣ ва реаниматсияро мерасонанд - Муолиҷаи доругиро бо назардошти беҳатарӣ ва самаранокӣ, самараҳои иловагии маводи доруворӣ таъин менамоянд, ба пастиент оид ба дору маълумот медиҳанд. - Принсипҳои асосии солимгардонӣ, назорати беморшавиро истифода мебаранд. Ҷорабиниҳои пешгирикунанда ва солиро дар байни аҳоли мегузаронанд. 		
НОМИ БАҲШ	ФАНҲОИ ИНТИХОБӢ	60	кредит
ҲАДАФИ БАҲШ	Додани дониши иловагии заминавӣ вобаста ба мақсади бахшҳои фанҳои заминавӣ ва тахассусӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	<p>Модули фанҳои интихобии баҳши 1 – 6 кредит</p> <p>Модули фанҳои аз рӯи интихоби баҳши 2 – 54 кредит</p>		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои интихобии баҳши 1	6	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ба донишҷӯён додани имконият барои гирифтани дониши иловагӣ аз рӯи фанҳои заминавӣ.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	<p>Донишҷӯёни модуло азхудкарда (мақсадҳои таълим:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Донишхоро оид ба фанҳои интихобӣ мегиранд; • Малакаҳои мустақилона баён намудани нуктаи назар, 		

	<p>таҳлил ва тафаккури мантиқӣ, баромадҳои расмӣ, аргументатсияи ахлоқӣ-этиқӣ, принципҳои тиббӣ ва этикаи тиббиро соҳиб мегарданд;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Асосҳои психология ва истифодаи онҳоро хангоми ҳалли ваизиҳои касбӣ мебаранд; • Малакаҳои расонидани кӯмаки аввалияи тиббиро хангоми бад шудани вазъияти радиатсионӣ ва офатҳои табииро соҳиб мегарданд. 		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	Модули фанҳои интихобии баҳши 2	54	кредит
НОМИ МОДУЛ	Фароҳам овардани имконияти гирифтани донишҳои амиқи тиббӣ барои расонидани кӯмаки ихтисосноки тиббӣ дар зинаи муассисаҳои аввалияи тиббӣ-санитарӣ.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	<p>Донишҷӯёни модуло азхудкарда (мақсадҳои таълим):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Донишҳои нисбатан васеъро аз рӯи фанҳои интихобӣ соҳиб мегарданд; • Таъхис мондан ва расонидани кӯмаки тиббиро дар заминаи муассисаҳои КАТС метавонанд. 		
НОМИ БАҲШ	ТАҶРИБАОМУЗӢ	24	кредит
ҲАДАФИ БАҲШ	Таҷрибаҳои малакаҳои клиникӣ ва амалӣ, ки барои кори табиби ояндаи амалияи тиббӣ ва таҳкими донишҳои гирифташуда дар зинаи бакалавр заруранд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАҲШ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Таҷрибаомӯзии таълимӣ – нигоҳубини беморони соҳаи терапевтӣ ва ҷарроҳӣ (2 ҳафта дар рафти таълими сем.1). 2. Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ – 9 кредит (6 ҳафта). <ul style="list-style-type: none"> - баъди курси 2 – ёрдамчиҳои ҳамшираи тиббии ҳучраҳо, илочиҳо; - баъди курси 3 – ёрдамчиҳои табиби статсионар ва хадомати амбулаторӣ. 		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ БАҲШ	<p>Донишҷӯёни баҳшро азхудкарда:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Малакаҳои асосии амалии кори кормандони хурд ва миёнаи тиббиро азхуд мекунанд: намудҳои коркарди санитарии беморон, хусусиятҳои назорат ва нигоҳубини беморони гирифтари бемориҳои гуногунро мебаранд; дастамалҳои ҳамшираҳои тиббии ҳучраҳо ва ҳучраҳои илочиҳо иҷро мекунанд. • Малакаҳои корро ба сифати ёрдамчиҳои табиби статсионар азхуд мекунанд (соҳаи терапевтӣ, ҷарроҳӣ, гинекологӣ ва педиатрӣ): беморони гирифтари бемориҳои нисбатан бештар дучоршавандаи соҳаи терапевтӣ, ҷарроҳӣ ва акушерӣ-гинекологиро муоина мекунанд, таҳия намудани таъхиси пешакӣ, тартиб додани нақшаи муолиҷа, додани тавсияҳо барои муолиҷаи амбулаторӣ, гузаронидани муолиҷаи беморон таҳти роҳбарии табиб, дуруст таҳия намудани ҳуччатҳои тиббиро метавонанд, дар қабули зоишҳои физиологӣ иштирок мекунанд. • Малакаҳои расонидани кӯмаки муолиҷавӣ-профилактикиро ба оммаи асосии аҳоли дар Марказҳои саломатӣ азхуд менамояд: метавонанд дар марҳилаи тобеморхонавӣ хангоми ҳолатҳои шадид ва ургентӣ кӯмаки таъхирнопазир мерасонанд. Метавонанд қабули якҷояи 		

	патсиентҳоро бо сарпарастии клиникӣ гузаронанд. <ul style="list-style-type: none"> Илоҷияҳои тиббиро иҷро мекунанд, ҳуҷҷатҳои тиббиро пур мекунанд, салоҳият ва талаботи худтакмилдиҳиро таҳлил мекунанд. 		
НОМИ БАХШ	АТТЕСТАТСИЯИ ХАТМ	3	кредит
ҲАДАФИ БАХШ	Баҳодиҳии назариявӣ ва амалӣ ҳангоми донишӯ, маҳоратҳо ва муносибатҳои гирифташуда аз рӯи барнома, тасдиқ намудани салоҳияти касбӣ барои идома додани таҳсил дар зинаи баъдидипломӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БЛОК	Имтиҳони давлатии байнифаннӣ аз фанҳои назариявии тиббӣ ва махсус. Имтиҳон оид ба малакаҳои амалӣ - имтиҳони объективии сохташудаи клиникӣ (ИОСК).		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ БАХШ	Донишҷӯёни бахшро азхудкарда (мақсадҳои таълим): <ul style="list-style-type: none"> Адабиёти касбиро ҷустуҷӯ кардан, иқтибос овардан ва таҳлил кардан, натиҷаҳои тадқиқот ва усулҳои дар он ҷо истифодашударо муқоиса карда метавонанд; Истифода бурдани усулҳои тадқиқот ва коркарди маълумотҳоро ёд гирифтаанд; Донишҳои гирифташударо дар қори амалӣ истифода бурда метавонанд; Малакаҳои амалӣ ва клиникӣ доранд, ки барои зинаи КАТС заруранд. 		
НОМИ БАХШ	МАШҒУЛИЯТҲОИ ФАКУЛТАТИВӢ	9	кредит
ҲАДАФИ БАХШ	Мақсади бахш – Дар донишҷӯён ташаккул додани донишӯ оид ба тарзи ҳаёти солим ва маҳорати қарор қабул намудан дар вазъиятҳои буҳронӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	1. Тарбияи ҷисмонӣ - 6 кредит 2. Мубориза бо терроризм - 3 кредит 3. Тарбияи зиддикоррупсионӣ - 3 кредит		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ БАХШ	Донишҷӯёни бахшро азхудкарда (мақсадҳои таълим): <ul style="list-style-type: none"> Нақши иҷтимоии тарбияи ҷисмониро дар инкишофи шахсият ва омода намудани вай барои фаъолияти касбӣ дарк мекунанд; Оқибатҳои иштирок дар дастаҳои экстремистӣ ва рафторҳои коррупсиониро дарк мекунанд. 		

4. МУҲЛАТҲОИ АЗХУДКУНИИ БАРНОМАИ АСОСИИ ТАЪЛИМӢ АЗ РӮИ ИХТИСОСИ 1-86 01 0-02 – Қори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)

4.1. Муҳлати азхудкунии барномаи асосии таълимӣ дар 4 соли таҳсил 208 ҳафтара ташкил медиҳад, аз ҷумла:

- таълими назариявӣ, аз ҷумла қори имлӣ-тадқиқотии донишҷӯён, практикумҳо, ва қорҳои лабораторӣ 131 ҳафта;
- сессияи имтиҳонӣ 21 ҳафта;
- таҷрибаомӯзӣ на камтар аз 6 ҳафта:
 - Таҷрибаомӯзии таълимӣ 2 ҳафта (бо таълими назариявӣ ҳамроҳкардашуда);
 - Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ на камтар аз 6 ҳафта;
- аттестатсияи ҷамъбасти - 2 ҳафта;
- таътил- 48 ҳафта;

4.2. Ҳаҷми максималии сарбории таълимии донишчӯён 54 соат дар як ҳафта муқарар карда мешавад, аз ҷумла ҳамаи намудҳои корҳои таълимии синфӣ ва берунисинфӣ (муस्ताқилона).

4.3. Сарбории ҳафтаинаи донишчӯ Ҳангоми шакли рӯзонаи таълим бояд ба ҳисоби миёна аз 42 соат зиёдтар набошад. Ҳамзамон ба ҳаҷми мазкур машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ ва машғулиятҳои фанҳои факултативӣ дохил намешаванд.

4.4. Таътил дар соли таҳсил бояд на камтар аз 10 ҳафта бошад, аз ҷумла на камтар аз 2 ҳафта дар давраи зимистона.

5. ШАРОИТҲОИ ТАТБИҚИ БАРНОМАИ ТАЪЛИМӢ АЗ РӯИ ИҲТИСОСИ 1-86 01 0-02 – Қори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)

5.1. Татбиқи барномаи таълимӣ.

5.1.1. Донишкадаи тиббӣ иҷтимоии Тоҷикистон заминаи моддӣ-техникӣ дорад, ки ба қоидаву меъёрҳои зидди сӯхтор мувофиқ аст. Донишкада дорои синфхонаҳои барҳаво мебошад, ки барои гузаронидани ҳамаи намудҳои тайёркунии фанӣ ва байнифанӣ, корҳои амалӣ ва илмӣ-тадқиқоти пешбиниқардаи ҳуҷҷати мазкур барои таълимгирандагон мувофиқ аст.

5.1.2. Ҳар як таълимгиранда дар давоми тамоми давраи таълим бо дастрасии беаҳдуд ба китобхона (китобхонаи электронӣ) ва муҳити электронии иттилоотӣ-маърифатии Донишкада таъмин аст. Китобхонаи электронӣ ва муҳити электронии иттилоотӣ-маърифатӣ дастрасии таълимгирандагонро аз ҳар нуқтае, ки Интернет мавҷуд аст, таъмин менамоянд. муҳити электронии иттилоотӣ-маърифатии Донишкада таъмин менамояд: дастрасӣ ба нақшаҳои таълимӣ, барномаҳои қорӣ фанҳо, таҷрибаҳо, ба нашрияҳои системаи электронии китобхона ва захираҳои электронии таълимии дар барномаи қорӣ нишондодашуда; натиҷаҳои аттестатсияи фосилавӣ ва натиҷаҳои азхудкунии барномаи таълимӣ; гузаронидани ҳамаи намудҳои машғулият, тартиби баҳодихӣи натиҷаҳои таълим, ки татбиқи онҳо бо истифодаи таълими электронӣ, технологияҳои фосилавии таълим пешбинӣ шудааст.

5.1.3. Таҳассуси қорандони роҳбарикунанда ва илмӣ-педагогӣи Донишкада ба тавсифҳои таҳассусие мувофиқ аст, ки дар маълумотномаи вазифаҳои роҳбарон, мутахассисон ва хизматчиён «Таснифоти таҳассуси вазифаҳои роҳбарон ва мутахассисони дорои маълумоти олии касбӣ ва иловагии касбӣ» оварда шудаанд.

5.1.4. Ҳиссаи қорандони штатии илмӣ-педагогӣ (бо бастҳои қиматҳои рақамҳои пурра овардашуда) 77 фоизи шумораи умумии қорандони илмӣ-педагогӣи Донишкадаро ташкил медиҳад (дар соли 2022).

5.1.5. Татбиқи муносибати салоҳиятноқ дар раванди таълим истифода бурдани шаклҳои фаъол ва интерактивии гузаронидани машғулиятҳо (симулятсияҳои компютерӣ, бозҳои касбӣ ва нақшӣ, тренингҳои психологӣ ва ғайра) дар ҳамбастагӣ бо қори берунисинфӣ ба мақсади ташаккул ва инкишофи малақаҳои касбии таълимгирандагонро пешбинӣ мекунад. Дар доираи курсҳои таълимӣ вохурӣ бо намояндагони ташкилотҳои давлатӣ ва ҷамъиятӣ, мастер-класҳои қоршиносон ва мутахассисон пешбинӣ карда шудаанд.

Вазни ҳоси машғулиятҳои дар шаклҳои интерактивӣ гузарондашаванда дар раванди таълим на камтар аз 5 фоизи машғулиятҳои синфхонагиро ташкил медиҳад. Машғулиятҳои навъи лексионӣ 30 фоизи машғулиятҳои синфхонагиро ташкил медиҳанд.

5.1.6. Дар барномаи таълимии ҳар як фан (модул) натиҷаҳои интиҳои таълим дар ҳамбастагии органикӣ бо донишҳои азхудшаванда, маҳорат ва салоҳиятҳои

гирифташаванда умуман аз рӯи БТ-и омодакунии мутахассисон таҳия карда шудаанд.

5.1.7. БТ-и омодакунии мутахассисон фанҳои интихобии таълимгирандагонро дар ҳаҷми 25% қисмати варитаивиро ҷамъбасти аз рӯи циклҳои барномаҳои таълимиро дар бар мегирад. Тартиби ташаккули фанҳои интихобии таълимгирандагон аз тарафи Донишкада муқаррар карда мешавад.

5.1.8. Ҳаҷми умумии вақти таътил дар соли таҳсил бояд на камтар аз 10 ҳафтаро ташкил диҳад, аз ҷумла на камтар аз 2 ҳафта дар давраи зимистона.

5.1.9. Шӯрои олимони Донишкада нархи таълими солоноро барои донишҷӯёни дар асоси шартномавӣ таҳсилкунандаро муқаррар менамояд.

5.2. Талабот ба назорат ва баҳои ҷамъбасти азхудкунии донишҷӯ

5.2.1. Аз рӯи ҳамаи фанҳо ва таҷрибаомӯзиҳои ба барномаи таълимии мактаби олии дохилкардашуда бояд баҳои ҷамъбасти гузошта шавад. Натиҷаи азхудкунии барномаи таълимӣ аз тарафи донишҷӯён аз рӯи ҳар як фан ва таҷрибаомӯзӣ дар шакли баҳои рамзӣ бо истифодаи ҳарфҳои алифбои латинӣ А (А, А-), В (В+, В, В-), С (С+, С, С-), D (D, D-) ва F (Fх, F) ифода мешаванд. Барои истифода бурдани баҳои рамзӣ ва гузоштани баҳои ҷамъбасти он системаи рейтингии 100-балла (% ҷавобҳои дуруст) гузошта мешавад. Ифодаи баҳои рамзӣ бо нишон додани эквиваленти он дар таблитсаи поёни оварда шудааст:

Эквивалентии рамзии баҳо	Эквиваленти рақамии баҳо	% ҷавобҳои дуруст	Баҳои анъанавӣ
А	4,0	$95 \leq A \leq 100$	Аъло
А-	3,67	$90 \leq A- < 95$	
В+	3,33	$85 \leq B+ < 90$	Хуб
В	3,0	$80 \leq B < 85$	
В-	2,67	$75 \leq B- < 80$	
С+	2,33	$70 \leq C+ < 75$	Қаноатбахш
С	2,0	$65 \leq C < 70$	
С-	1,67	$60 \leq C- < 65$	
Д+	1,33	$55 \leq D+ < 60$	
Д	1,0	$50 \leq D < 55$	Ғайриқаноатбахш
Fх	0	$45 \leq Fx < 50$	
F	0	$0 \leq F < 45$	

5.2.2. Баҳои ҷамъбасти донишҷӯ барои азхудкунии барномаи таълимӣ аз рӯи ҳар як фан аз рӯи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад

$$\text{Баҳои ҷамъбасти} = \left[\frac{(P_1 + P_2)}{2} \right] * n_1 + \text{НҚ} * n_2$$

P1 – натиҷаи рейтингии аввали назорат,

P2 – натиҷаи рейтингии дуюми назорат,

n – ин коэффитсенте мебошад, ки матавоназ ба 9,4 то 1,0 баробар шавад, ҳамзамон ҷамъи $n_1 + n_2$ бояд рақами 1-ро ташкил диҳад.

НҚ – натиҷаи назорати ҷамъбасти.

5.3. Ҳангоми татбиқи барномаи Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоии Тоҷикистон:

- таълимро дар шакли курсҳои муаллифӣ лексионӣ ва намудҳои гуногуни машғулиятҳои амалии коллективӣ ва фардӣ суопиоришҳо ва семинарҳо аз рӯи барнома, ки дар ҳуди Донишкада таҳия шудаанд ва хусусияти минтақавӣ, милли-этникӣ, касбиро ба назар мегиранд, инчунин бартарияти илмӣ - тадқиқотии омӯзгоронро амалӣ мекунад, ки инъикоси тахассусии мавзӯҳои фанҳои сиклро таъмин менамоянд;

- амиқии зарурии таълим фаслҳои алоҳидаи фанҳоеро, ки ба блоки фанҳои заминавӣ ва касбӣ дохил мешаванд, мувофиқи соҳаи сикли фанҳои омодакунии фанӣ ва бо назардошти хусусиятҳои фардии донишчӯён муқаррар менамояд;

- номгӯи тахассусгириро аз рӯи ихтисосҳои маълумоти олии касбӣ, номгӯи фанҳои ихтисосгирӣ, ҳаҷм ва мундариҷаи онҳоро, берун аз барномаи мазкури таълимӣ аз рӯи ихтисос, инчунин шакли назорати азхудкунии онҳоро аз тарафи донишчӯён муқаррар менамояд.

5.4. Таъминоти кадрӣ раванди таълим

Татбиқи БТ-и омодакунии мутахассисон дар Донишкадаи тиббӣ-ичтимоии Тоҷикистон аз тарафи кадрҳои илмӣ-педагогӣ таъмин карда мешавад, ки одатан, маълумоти заминавӣ ба соҳаи фанни таълимдодашаванда мувофиқ доранд ва мунтазам ба фаъолияти илмӣ - методӣ машғул мешаванд.

Ҳиссаи кормандони штатии илмӣ-педагогӣ (бо бастҳои қиматҳои рақамҳои пурра овардашуда) 77 фоизи шумораи умумии кормандони илмӣ-педагогии Донишкадаро ташкил медиҳад.

Ҳиссаи кормандони илмӣ-педагогӣ (бо бастҳои қиматҳои рақамҳои пурра овардашуда), ки маълумоти ба соҳаи фанни таълимдодашаванда мувофиқ доранд, дар шумораи умумии кормандони илмӣ-педагогии барномаро амаликунанда на камтар аз 70%-ро ташкил медиҳанд.

Ҳиссаи омӯзгорони дорои унвони илмӣ ва дараҷаи илмӣ, дар шумораи умумии омӯзгорони раванди таълимро амаликунанда аз рӯи маълумоти оморӣ 20,4 фоизро ташкил медиҳад.

Омӯзгорони сикли касбӣ маълумоти заминавӣ ва (ё) дараҷаи илмӣ ба соҳаи фанни таълимдодашаванда мувофиқро доранд.

Ба раванди таълим 10 фоизи омӯзгорон аз зумраи роҳбарони амалкунанда ва кормандони ташкилотҳои соҳавӣ, корхонаву муассисаҳо ҷалб карда мешаванд. Инчунин ба сифати омӯзгор табибоне кор мекунанд, ки собиқаи кори амалиро аз рӯи самти мазкур дар вазифаҳои роҳбарон ё мутахассисони пешбарро дар 10 соли охир доранд.

5.5. Таъминоти таълимӣ-методи раванди таълим

5.5.1. Татбиқи барномаи таълимии омода кардани мутахассиси дипломдор бо ҳуҷҷатҳои таълимӣ-методӣ аз рӯи ҳамаи намудҳои машғулиятҳои таълимӣ, дастрасии ҳар як донишчӯ ба фонди китобхона ва маҳзани маълумотҳо таъмин карда мешавад, ки аз рӯи мазмун ба номгӯи пурраи фанҳои барномаи таълимӣ, мавҷуд будани дастурамалу тавсияҳои методӣ оид ба ҳамаи фанҳо ва оид ба ҳамаи намуди машғулиятҳо, аз ҷумла оид ба ҳамаи корҳои лабораторӣ-амалии дар доираи фанҳои таълимӣ пешбинишуда мувофиқанд.

5.5.2. Ҳар як таълимгиранда дар давоми тамоми давраи таҳсил бо дастрасӣ ба китобхонаҳои электронӣ ва ба муҳити электронии таълимии ташкилот таъмин аст. Ҳамчунин имконияти амалӣ намудани дастрасии ҳамзамони фардӣ ба чунин система барои 25 фоизи таълимгирандагон таъмин карда шудааст.

Фонди китобхона бо нашрияҳои чопӣ ва (ё) электронии адабиёти асосии таълимӣ оид ба фанҳои қисмати заминавии ҳамаи сиклҳо, ки дар 10 соли охир нашр шудаанд (барои фанҳои қисмати заминавии сикли гумманитарӣ, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ – дар панҷ соли охир) аз ҳисоби 50 нусха адабиёти таълимии дар барномаи таълимии фан номбаршуда, 25 нусха адабиёти иловагӣ барои ҳар як 100 таълимгиранда таҷҳизонида шудааст.

Муҳити электронии таълимии ташкилот таъмин менамояд:

- дастрасӣ ба барномаҳои кори таълимии фанҳо (модулҳо), таҷрибаомӯзӣ, нашрияҳои системаи электронии китобхона ва захираҳои электронии таълимии дар барномаҳои корӣ нишондодашуда;

- таҳкими раванди таълим ва натиҷаҳои аттестатсияи фосолавӣ ва натиҷаҳои азхудкунии барномаҳои асосии таълимӣ;

- ташаккули фонди электронии таълимгирандагон, аз ҷумла нигоҳдории корҳои таълимгирандагон, баҳо барои ин корҳо аз тарафи ҳар гуна иштирокчиҳои раванди таълим.

Ҳангоми истифодаи нашрияҳои электронӣ Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоии Тоҷикистон аз компютер бо дастрасӣ ба шабакаи Интернет барои 100 таълимгирандаи шакли рӯзонаи таълимро дорад. Ҳангоми истифодаи нашрияҳои электронӣ Донишкада ҳар як таълимгирандаро ҳангоми тайёрии мутсақилна бо ҷойи корӣ дар синфхонаи компютерӣ бо дастрасӣ ба Интернет мувофиқи ҳаҷми фанни омӯхташаванда таъмин менамояд.

Донишкада бо маҷмӯи зарурии таъминоти литсензиони барномавӣ таъмин аст.

5.6. Таъминоти моддӣ-техникии раванди таълим

5.6.1. Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоии Тоҷикистон, ки БТ-ро аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) татбиқ менамояд, заминаи моддӣ-техникӣ дорад, ки гузаронидани ҳамаи намудҳои омодакунии лабораторӣ, фанӣ ва байнифанӣ, корҳои илмӣ-тадқиқоти таълимгирандагонро таъмин менамояд, ки бо нақшаи таълимии Донишкада мувофиқ аст ва ба қоидаву меъёрҳои зидди сӯхтор мувофиқ аст.

5.6.2. Номгӯи таъминоти моддӣ-техникии минималӣ барои татбиқи БТ аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) зарурӣ дар бар мегирад:

- лабораторияҳои физика ва математика, химия, биохимия, химияи биологӣ, микробиология, вирусология, фармакология, анатомияи патологӣ, физиологияи патологӣ;
- толори анатомӣ;
- утоқҳои симулятсионӣ барои коркарди малакаҳои амалӣ
- утоқу синфхонаҳои махсус таҷҳизонидашуда барои омӯзиши фанҳои гуминитарӣ ва иҷтимоӣ-иқтисодӣ, беҳдошт, саломатӣ ва тандурустии ҷамъиятӣ;
- утоқҳои барои қабул ва нишон додани беморон таҷҳизонидашуда;
- утоқҳои табибии бо таҷҳизоти зарурӣ таъминушда барои гузаронидани кор бо пастиентҳое, ки кӯмаки пешгирикунанда, ташхисӣ, муолиҷавӣ (соҳаи табобатӣ ва ҷарроҳӣ) ва солимгардониро мегиранд.

5.7. Ташкил намудани таҷрибаомӯзӣ

5.7.1. Ҳангоми татбиқи БТ тайёркунии мутахассисон аз рӯи самти омодакунии 1-86 01 01-02 - Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) намудҳои зерини таҷрибаомӯзӣ пешбинӣ карда мешаванд:

Тачрибаомӯзии таълимӣ.

- нигохубини калонсолону кӯдакони бемори соҳаи табобатӣ ва ҷарроҳӣ.

Тачрибаомӯзии истехсолӣ.

- ёрдамчии ҳамшираи тиббии ҳучраҳо – 4 ҳафта баъди нимсолаи чорум;
- ёрдамчии ҳамшираи тиббии утоқи илочия- 4 ҳафта баъди нимсолаи шашум;
- ёрдамчии табиби статсионар (соҳаи табобатӣ, ҷарроҳӣ, акушерӣ-гинекологӣ) -

4 ҳафта баъди нимсолаи ҳаштум;

- ёрдамчии табиби дармонгоҳ - 4 ҳафта баъди нимсолаи даҳум.

Мақсаду вазифаҳо, барномаҳо ва шаклҳои ҳисоботдиҳӣ аз тарафи Донишкада аз рӯи ҳар як намуди тачрибаомӯзӣ муайян карда мешавад.

Тачрибаомӯзиҳо дар муассисаҳои тиббӣ ва илмие гузаронида мешаванд, ки захираи зарурии кадрӣ ва илмӣ-техникӣ дошта, фаъолияти асосии онҳо аз мавҷуд будани объектҳо ва намудҳои фаъолияти касбии хатмкунандагон аз рӯи самти мазкури тайёркунӣ (ихтисос) ё дар кафедраҳо ва клиникаҳои Донишкада гузаронида мешаванд.

5.7.2. Аттестатсияи тачрибаомӯзии ҷамъбасти дар асоси талаботи таҳияшуда ва талаботи муқарраршудаи ҳисоботи хаттӣ ё тақризи роҳбари тачрибаомӯзӣ ва корхона гузаронида мешавад. Аз рӯи натиҷаи аттестатсия баҳо гузошта мешавад.

5.8. Ҳуқуқҳо ва вазифаи донишҷӯ

Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоии Тоҷикистон барои таълимгирандагон имконияти воқеии иштирок кардан дар ташаккули барномаи таълимии худ, аз ҷумла таҳияи имконпазири барномаҳои фардӣ таълимиро фароҳам меоварад:

- омӯзиши 100%-и ҳатмии фанҳои ҳатмӣ ва фанҳои интихобии нақшаи таълимӣ пешбиникарда;
- омӯзиши ҳатмии фанҳо дар ҳаҷми 70 кредит дар соли таҳсил;
- ҳангоми таҳияи барномаи фардӣ таълимии худ таълимгирандагон дар МТГ «ДТИТ» оид ба интихоби фанҳо (модулҳо) ва таъсири онҳо ба ихтисосгирии ояндаи БТ омодакунии мутахассисон машварат гирифта метавонанд;
- таълимгирандагон ҳангоми интиқол аз дигар мактаби олӣ ҳангоми мавҷуд будани ҳуҷҷатҳои мувофиқ барои аз сари нав супоридани фанҳои (модулҳои) қаблан азхудкардашуда дар асоси аттестатсия ҳуқуқ доранд;

5.9. Корҳои илмӣ-тадқиқотӣ

Фасли ҳатмии БТ омодакунии табиб мебошад. Вай ба ташаккули маҷмӯии салоҳиятҳои умумӣ ва касбӣ мувофиқи талаботи Стандарти давлатии таълимии олии касбӣ равона карда шудааст.

5.9.1. Ҳангоми таҳияи барномаи корҳои илмӣ-тадқиқотӣ МТГ «ДТИТ» ба таълимгирандагон имконият медиҳад:

- адабиёти махсус ва дигар иттилооти илмӣ-техникиро оид ба дастовардҳои илму техникаи ватанӣ ва хориҷӣ дар соҳаи мувофиқи донишҷоро омӯзад;
- дар гузаронидани корҳои илмӣ-тадқиқотӣ ё иҷрои коркардҳои техникӣ иштирок намояд;
- иттилооти илмӣ-техникиро оид ба мавзӯ (супориш) ҷамъоварӣ, коркард, таҳлил ва мурағаб намояд;
- аз рӯи мавзӯ ё фасли он (марҳила, супориш) ҳисобот (фасли ҳисобот) тартиб диҳад;
- дар конференсияҳо бо маъруза баромад кунад.

6. МАҚМУӢИ ХУЦЧАТҲОИ БАРНОМАИ ТАЪЛИМӢ АЗ РӢИ ИХТИСОСИ 1-86 01 0-02 – КОРИ ИҚТИМОӢ (ФАЪОЛИЯТИ ИҚТИМОӢ-ТИББӢ-ПСИХОЛОГӢ)

6.1. Нақшаи таълимӢ аз рӯи ихтисос

Нақшаи таълимӢ қисми мақмуӢи хуцчатҳои барномаи таълимӢ мебошад, ки рӯйхати фанҳо, ҳаҷми вақти корӣ, тратибҳои ҳаракат ва марҳилаҳои алоҳидаи тайёркунии фанҳои таълимӣ, таҷрибаомӯзиҳо, машғулиятҳои факултативӣ, модулҳои таълимӣ ва дигар намудҳои фаъолияти амалии таълимӣро муқаррар менамояд. Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисос дар бар мегирад:

- номгӯӣ ва рамзи ихтисос, таҳассус, муҳлат ва шаклҳои таълим;
- нақшаи раванди таълим (бо ҳафтаҳо);
- буҷети тақсимшудаи вақт (бо ҳафтаҳо);

- нақшаи раванди таълим бо нишон додани номгӯи блокҳо ва фанҳои ҳатмӣ, миқдори кредит (синфӣ ва берунисинфӣ) нимсолаҳо, таҷрибаомӯзиҳо ва аттестатсияи давлатӣ;

- рӯйхати (реестри) фанҳои элективӣ.

Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисосро Донишкадаи тиббӣ-иқтимоӣ Тоҷикистон мувофиқи санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ ва тадлаботи дар бандҳои 2 ва 4-и хуцчати мазкур нишондодашуда таҳия намудааст. Нақшаи таълимӣ ва ҳамзамон хуцчати мазкур аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон баъди баррасии Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ-методӣ (МҚТМ) тасдиқ менамояд.

6.2. Нақшаи таълимӣ корӣ (НТК)

НТК-ро МТҒ «ДТИТ» барои ихтисоси 1-86 01 01-02 - Кори иқтимоӣ (фаъолияти иқтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) ва талаботи компоненти давлатӣ ва мактаби олии таҳия намудааст. Барномаи корӣ сохтори барнома ва ҳаҷми вақти барои омӯзиши он зарурро бо соатҳо; речаҳои раванди таълим, пайдарҳамии омӯзиши фанҳоро аз рӯи курс ва нимсолаҳо, намудҳои машғулиятҳои таълимӣ ва таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ, шаклҳои аттестатсияи фосилавӣ ва намудҳои аттестатсияи давлатии таълимӣро муайян менамояд. НТК дар асоси нақшаи намунавии таълимӣ Раёсати таълимӣ-методӣ таҳия шуда, бо Шӯрои олимони мувофиқа карда шудааст ва аз тарафи шӯбаи таълим тасдиқ карда шудааст.

6.3. Барномаҳо аз рӯи намуди таҷрибаомӯзӣ

Барномаи аз рӯи намуди таҷрибаомӯзӣ (таълимӣ, истеҳсолӣ) дар асоси Стандарти давлатии таълимӣ маълумоти олии касбӣ бо назардошти талабот ба минимуми мундариҷа ва дараҷаи тайёркунии хатмкунанда аз рӯи БТ 1-86 01 01-02-Кори иқтимоӣ (фаъолияти иқтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) барои таҳкими донишу малакаҳои амалӣ, тақмили малакаҳо ва усулҳои кор, гирифтани таҷрибаи амалӣ ва омодагӣ ба фаъолияти касбии табиб таҳия карда шудааст.

Барномаҳо аз рӯи намуди таҷрибаомӯзӣ дар бар мегиранд:

- принципҳои асосии ташкил намудани таҷрибаомӯзӣ;
- мақсаду вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ;
- мунадарича, шакл, ҷой ва вақти таҷрибаомӯзӣ;
- салоҳияти донишҷӯён, ки дар рафти гузаштани таҷрибаомӯзӣ шакл мегирад;
- сохтор ва мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ;
- системаи супоришҳое, ки иҷрои онҳо аз тарафи донишҷӯ дар рафти гузаштани таҷрибаомӯзӣ зарур аст;
- хуцчатҳои ҳисоботӣ аз рӯи натиҷаи гузаштани таҷрибаомӯзӣ;
- баҳои гузаштани таҷрибаомӯзӣ;

- таъминоти таълимӣ-методӣ ва иттилоотии таҷрибаомӯзӣ;

Барномаҳо аз рӯи намуди таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраҳои тахассусӣ бо ҷалб намудани шуъбаи таҷрибаомӯзӣ ва базаи гузаштани таҷрибаомӯзӣ таҳия карда мешаванд. Хуччати мазкур аз ҷониби муовини ректор оид ба таълим (Шӯрои илмӣ-методӣ) тасдиқ карда мешавад.

6.4. Барномаи таълимӣ аз рӯи фанҳо

Барномаи таълимӣ аз рӯи фан – ин қисми барномаи таълимӣ мебошад, ки мақсаду вазифаҳои курс (фан) бо баёни мавзӯҳо ва иттилооти иловагӣ оид ба онҳоро, ки дар асоси онҳо силабус таҳия шудааст, муайян мекунад. Барномаи таълимии фан аз баёни фан, тафсири мухтасари мавзӯҳо ва маводи таълимӣ, супоришҳо барои кори мустақилона, намунаи тестҳо, саволномаҳои хаттӣ ва шифоҳӣ меъёрҳои баҳодихии дониш ва рӯйхати адабиёт иборат аст.

Хуччати мазкурро кафедра таҳия менамояд ва баъди маъқул донишҷӯи Шӯрои илмӣ - методӣ тасдиқ менамояд.

6.5. Силлабус/Барномаи корӣ барои донишҷӯ

Силлабус – барномаи корӣ барои донишҷӯ бо баёни мухтасари курс, мақсад ва натиҷаҳои таълими донишҷӯён, инчунин равандҳо ва принципҳои баҳодихии фаъолияти донишҷӯён мебошад. Силлабус байни фанни омӯхташаванда, мақсаду вазифаҳои фан, номгӯи мавзӯҳо ва давомнокии омӯзиши онҳо, супоришҳо барои корҳои мустақилонаи донишҷӯ, намунаи супоришҳои тестӣ ва санҷишӣ, вақти машваратдиҳӣ ва речаи тафтиши дониши донишҷӯ, талаботи омӯзгор, меъёрҳои баҳогузорӣ ва рӯйхати адабиётро дар бар мегирад.

Силлабуси мазкурро кафедра таҳия менамояд ва бо Шӯрои методӣ - тахассусӣ мувофиқа менамояд ва Шӯрои илмӣ-методӣ тасдиқ менамояд.

6.6. Аннотатсияи барномаҳои таълимии фанҳои хатмӣ

Аннотатсияи барномаҳои таълимии фанҳои хатмӣ иттилооти мухтасарро оид ба фанни таълимдиҳанда ва мундариҷаи онро инъикос менамояд. Хуччати мазкур бандҳои зеринро дар бар мегирад:

- номи фан;
- баёни мухтасари фан;
- намудҳои машғулият
- забони омӯзиш
- натиҷаҳои интизории таълим
- салоҳиятҳо, ки хангоми омӯзиши фан (модул) шакл мегирад
- номгӯи фаслҳои фан
- воситаҳои истифодашавандаи таълим
- шаклҳои назорати ҷорӣ ва ҷамъбасти.

Аннотатсияи барномаҳои таълимии фанҳои хатмӣ дар кафедра таҳия карда мешавад. Хуччати мазкур алоҳида аз БТ тасдиқ карда намешавад.

7. АТТЕСТАТСИЯИ ҶАМЪБАСТӢ АЗ РӢИ ИХТИСОСИ

1-86 01 0-02 – Қори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)

7.1. Аттестатсияи ҷамъбасти

Аттестатсияи ҷамъбасти табиби оянда супоридани имтиҳони давлатиро дар бар мегирад.

Аттестатсияҳои ҷамъбасти барои муайян намудани омодагии амалӣ ва назариявии хатмкунанда барои иҷрои вазифаҳои касбии барномаи мазкури таълимӣ

муқаррарнамуда ва идома додани таҳсил дар интернатура ё оридантураи клиникӣ мувофиқи бандҳои 1.4 ва 1.5 барномаи мазкури таълимӣ пешбинӣ шудаанд.

Имтиҳонҳои давлатии хатм ба таркиби аттестатсияи ҷамъбасти дохилшаванда пурра ба талаботи барномаи таълимӣ аз рӯи ихтисос мувофиқ аст, ки хатмкунанда хангоми таҳсил азхуд кардааст.

7.1.1. Имтиҳони давлатӣ

Тартиби гузаронидан ва барномаи имтиҳони давлатӣ аз рӯи ихтисоси 1-86 01 0-02 – Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)-ро МТҒ «ДТИТ» дар асоси тавсияҳои методӣ ва барномаи таълимии намунавӣ, «Низомнома дар бораи аттестатсияи ҷамъбасти хатмкунандагони мактабҳои олий», ки аз тарафи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст, муайян мекунад.

7.2. Талабот ба диплом ва замиаи диплом

7.2.1. Талабот ба диплом

Хатмкунандагоне, ки барномаи таълимии маълумоти олии касбиро азхуд кардаанд, дипломи намунаи давлатии дараҷаи «Бакалавр»-ро аз рӯи ихтисоси 1-86 01 01-02- Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ) мегиранд.

7.2.2. Замиа ба диплом

Ба дипломи намунаи давлатӣ замиа бо нишон додани: дараҷаи академӣ; ихтисос; номгӯи фанҳо бо натиҷаи азхудкунии кредит аз рӯи нимсолаҳо; GPA аз рӯи нимсолаҳо ва дар ҷамъбаст; натиҷаҳои корҳои курсӣ; таҷрибаомӯзиҳои таълимӣ, педагогӣ ва истехсолӣ; натиҷаи аттестатсияи давлатӣ, натиҷаҳои таълим; силсилаи дипломи намунаи давлатӣ дода мешавад.

Замиа ба диплом эътибор надорад.

8. НИЗОМИ ДОҲИЛИ ТАЪМИНИ СИФАТ ТИБҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ АЗ РӢИ ИХТИСОСИ 1-86 01 01-02 – Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)

8.1. Муқаррароти асосӣ

Сифати таълим – тавсифи маҷмӯии фаъолияти таълимӣ ва тайёркунии таълимгирандагон, ки дараҷаи мувофиқати онҳоро ба стандартҳои умумихатмӣ таълим ва талаботҳои тарафҳои асосии манфиатдор, инчунин дараҷаи ба даст овардани мақсадҳои ба даст даровардашуда ва натиҷаҳои барномаҳои таълимӣ мебошад.

Таъмин намудани сифат – раванди фароҳам овардани шароитҳои муайян ва ҷудо намудани захираҳои зарурӣ мебошад, ки мувофиқати мундариҷаи барномаҳои таълимӣ, имкониятҳои таълимӣ ва воситаҳои мақсадҳои гузошташуда ва дараҷаи матлуби сафатро таъмин менамояд.

Системаи дохилии таъмин намудани сифати Донишкада – ин маҷмӯи сохтори ташкилии МОТ, ҳуҷҷатҳои дохилӣ, нишондиҳандаҳо, равандҳо ва захираҳои барои доимо баланд бардоштани сифати барномаҳои таълимӣ ва инкишофи маданияти тақмили мутаассил зарурӣ мебошад.

8.2. Принсипҳои кафолати сифат

Принсипҳои кафолати сифат дар МТҒ «Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоии Тоҷикистон» инҳо мебошанд:

- Масъулияти асосие, ки МТҒ «ДТИТ» барои сифати таълими пешниҳодшаванда ва кафолати он бар душ дорад;

- Кафолати сифат, ки ба талаботи чамъият, МОТ, донишҷӯён ва дигар тарафҳои манфиатдор ҷавобгӯ аст;
- Таҳлили мунтазам ва баррасии барномаҳои таълимии 1-86 01 0-02 – Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ)-и ба сохторҳои Донишкада мувофиқ;
- Худҳисоботдиҳии давравӣ аз рӯи натиҷаҳои тайёркунии донишҷӯён аз рӯи барномаи - 1-86 01 0-02 – Кори иҷтимоӣ (фаъолияти иҷтимоӣ-тиббӣ-психологӣ);
- Анкетакунонии мунтазами донишҷӯён, хатмкунандагон ва кордихандагон;
- Даъват намудани коршиносони беруна барои таҳлили сифати барномаҳои таълимӣ;
- Шаффофияти натиҷаҳои баҳодиҳии сифат барои чамъият.

8.3. Стандартҳои таъминоти дохилии сифат

Системаи дохилидонишкадавии сифат ба «Стандартҳо ва дастурмаал барои таъмин намудани сифати маълумоти олии дар фази аврупоии маълумоти олии (ESG)» таъя мекунад ва принсипҳои зеринро дар бар мегирад:

- сиёсати таъмини дохилии сифат;
- таҷдид ва тақмили барномаҳо;
- таълими ба донишҷӯён мутамаказшуда;
- стандартҳои қабули донишҷӯён, назорати дарсазхудкунӣ, эътироф ва сертификатсия;
- стандартҳои, ки равандҳои одилона ва шаффофро ҳангоми ба кор қабулкунӣ, инкишофи касбӣ ва аз кор хорич намудани кормандон пешбинӣ менамояд;
- стандартҳои захира ва системаҳои таълимии дастгирии таълимгирандагон (маблағгузорию кофӣ барои таълим ва фаъолияти омӯзгорӣ; пешниҳод намудани захираҳои таълимии мувофиқ ва осон дастрас ва усулҳои дастгирии донишҷӯён);
- стандартҳои идоракунии иттилоот (МТҒ «ДТИТ») чамъоварӣ, таҳлил ва истифодаи иттилооти мувофиқро барои идоракунии самараноки барномаҳои таълимӣ ва дигар самтҳои фаъолияти худро таъмин менамояд);
- МДҒ «ДТИТ» иттилооти равшан, аниқ, объективӣ, мубрам ва осону дастрасро оид ба фаъолияти худ нашр мекунад;
- мониторинги доимӣ ва баҳодиҳии давравии барномаҳо;
- таъмини мунтазамии назорати сифат (литсензиякунонӣ, аккредитатсия ва ғайра).

9. ИДОРАКУНИИ ТАҒЙИРОТҲО

Дар ҳолати ворид намудани тағйирот ва таҷдиди барномаи таълимӣ кафедраи таҳассусӣ сари вақт тағйирот ё таҷдиди мазкурро ба Шӯрои олимони Донишкада барои тасдиқ пешниҳод менамояд.

ЗАМИМАҶО

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ

1. БАҲШИ ФАНҶОИ ЗАМИНАВӢ
1.1. МОДУЛИ ИҶТИМОӢ-ГУМАНИТАРӢ
1.1.1. Фалсафа

Тавсифи мухтасари фан	Фалсафа аз калимаи юнонии philo (филео) - дӯст доштан ва sophia (софия) - ҳикмат гирифта шуда, маъноаш дӯст доштани ҳикмат, муҳаббат ба ҳикмат ё худ меҳри ҳикмат аст. Ин истилохро бори аввал дар Юнони қадим Пифагор истифода бурда, худро файласуф - донандаи ҳикмат эътироф мекунад. Фалсафа - ҳамчун илм қонуниятҳои умумитарини инкишофи табиат, ҷамъият ва тафаккури инсонро меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>✓ Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад: дар баҳамовардани тамаддунҳо ва ба ҷаҳонисозии фарҳанг ва эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ, тайёр бошанд;</p> <p>✓ барои пешрафти ҷаҳонбинияшон аз унсурҳои афкори фалсафӣ, хулосаҳои зарурӣ бароварда, зиндагии маънавро аз он тақвият бахшанд;</p> <p>✓ нақши донишҳои фалсафиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори фалсафиро дар шароити ҷомеаи иттилоотӣ, танҳо ба манфиати ҷомеа равона созанд.</p> <p>Тавонад: оид ба ғояи афкори фалсафӣ андешаи дуруст пайдо карданро;</p> <p>✓ фаъолияти худро дар донишомӯзӣ ва барои оянда дар қорӣ таълиму тарбия дуруст ба роҳ монанд;</p> <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғату истилоҳои фанни мазкурро; ✓ номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан дарҷ шудаанд; ✓ номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; ✓ номгӯи мавзӯҳои асосии фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютерӣ фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.1.2. Таърихи муосири Тоҷикистон

Тавсифи мухтасари фан	Таърих илмест, ки тараққиёти ҷамъияти инсонро бо тамоми амиқию гуногуншаклӣ, бо мақсади дарки кунунӣ ва самту имкониятҳои ояндааш меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳҳои фанни мазкурро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интихоби ғояҳои асосии фанни таърихи муосири Тоҷикистонро дуруст қабул кардан; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои таърихӣ дар рафти машғулиятҳо; - дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқотӣ таърихӣ; - дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои таърихӣ; - ташҳиси дурусти илми таърихи муосири Тоҷикистон аз илмҳои дигари ҷомеашиносӣ;

	<p>- Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни «Таърихи муосири Тоҷикистон»- ро; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; - таърифиҳо, мафҳумҳои асосӣ ва истилоҳоти махсуси соҳаи таърихи муосири Тоҷикистонро; - истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати электронӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)

1.1.3. Фарҳангиносии

Тавсифи мухтасари фан	Фарҳангиносии - илмест, ки қомебиҳои фарҳангии давраҳои гуногуни қомеаи инсониро фаро мегирад. Омӯзиши илми фарҳангиносии ба аҳли башар имконият медиҳад, ки аз дастовардҳои бузурги фарҳангу тамаддуни гузаштаи имрӯза бархурдор шаванд ва ба пешрафти он мусоидат намоянд.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - зарурияти омӯзиши фарҳанг, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фарҳангиносии, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, тафовути фарҳангиносии ва аз дигар илмҳои қомеаиносии, алоқамандии фарҳангиносии ва бо илмҳои иҷтимоӣ-инсониносии, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ - ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; - нақши фарҳанг дар қомеаи имрӯза. - муайян намудани, арзишҳои фарҳангӣ дар шароити ҷаҳоншумулӣ. - қорбурди усулҳои асоси илмӣ дар омӯзиши фани фарҳангиносии <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - оид ба ғояи афкори фарҳангӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси фарҳанг; - Таҳлили муқоисавӣ масоилҳои фарҳангӣ аз назари мутафаккирони мактабҳои гуногуни фалсафӣ; - Марҳилаҳои асоси ташаккулёби фарҳангиносии ҳамчун илм. - Шарҳ ва тавзеҳи масоилҳои мубрами фарҳангиносии. - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. <p>Малака ҳосил намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - оид ба таҳлилнамоя; - оид ба таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ; - оид ба ҳамкорӣ қардан бо ҳамкасбон.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Тахтаи электронӣ, компютери фардӣ, проектор
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Дарсҳои амалӣ, қори мустақилонаи донишҷӯ, супоришҳои тестӣ

1.1.4. Дининосии илмӣ

Тавсифи мухтасари фан	Дининосии илмӣ яке аз илмҳои қомеаиносии ва фалсафияи таърихи буда, объекти он на як дини хос балки тамоми динҳои мебошад, ки инсоният дар таърихи худ доштааст ва шинохтааст. Мавзӯи баҳси он масъалаҳои таърихи пайдоишу таҳаввул ва тақомули динҳои мебошад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - зарурияти омӯзиши дининосии, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои дининосии, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, тафовути дининосии ва аз дигар илмҳои қомеаиносии, алоқамандии дин ва бо илмҳои иҷтимоӣ-инсониносии, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ - ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои динӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ;

	<ul style="list-style-type: none"> - нақши дин дар ҷомеаи имрӯза; - муайян намудани, арзишҳои динӣ дар шароити ҷаҳоншумулӣ; - корбурди усулҳои асоси илмӣ дар омузиши фани диншиносӣ. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - оид ба ғояи афкори динӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси динӣ; - Таҳлили муқоисавӣ масоилҳои динӣ аз назари мутафаккирони мактабҳои гуногуни фалсафӣ; - Марҳилаҳои асоси ташаккулёби диншиносӣ ҳамчун илм; - Шарҳ ва тавзеҳи масоилҳои мубрами диншиносӣ; - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. <p>Малакаи ҳосил намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - оид ба таҳлилнамоя; - оид ба таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ; - оид ба ҳамкорӣ кардан бо ҳамкасбон.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютери)

1.1.5. Сотсиология

Тавсифи мухтасари фан	Сотсиология илмест, ки барқароршавӣ, рушд ва тағйироту дигаргуншавии умумиятҳои иҷтимоӣ ва шаклҳои гуногуни зухуроти он: низом, сохтор ва институтҳои иҷтимоии онро меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳҳои фанни мазкурро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудааст; - номгуӣ мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интихоби ғояҳои асосии фанни сотсиология дуруст қабул карданро; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои сотсиологӣ дар рафти -- машғулиятҳоро; - дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқотӣ сотсиологиро; - дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои сотсиологиро; - ташҳиси дурусти илми сотсиология аз илмҳои дигари ҷомеашиносиро <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мақсаду вазифаҳои фанни “Сотсиология”-ро; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; - таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва истилоҳоти махсуси соҳаи сотсиологияро; - истифодаи амалии методҳои тадқиқотии фанро;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютери)

1.1.6. Сиёсатшиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	Фанни мазкур барои васеъ гардонидани доираи фаҳмиши донишҷӯ дар бораи сиёсат ва ҳаёти сиёсии ҷомеа, қонуниятҳо ва махсусиятҳои аз худ намудани донишҳои назариявӣ ва амалӣ дар бораи ташаккул ва инкишофи раванду ҳодисаҳои ҳаёти сиёсӣ, самаранок истифода намудан донишҳои дар воқеияти ҷамъиятӣ, ташаккулу инкишофи қобилияти маҳорати касбии донишҷӯ дар муносибат бо падидаҳои мухталифи сиёсӣ ва танзими фаъолияти онҳо пешбинӣ шудааст.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ

Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Дониҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - маданияти суҳан ва бурдани баҳсҳои сиёсӣ дар робита бо намуд ва вазъи муошират ва риояи қоидаҳои гуфтор; - маҳорати мустақилона кор кардан бо адабиёти илмӣ-таълимӣ, бо манбаҳои хаттӣ ва маводи тадқиқотӣ доир ба мавзӯҳои мушаххас; - мазмун, принцип, вазифа ва тартиботи сиёсиро; - барқароршавӣ ва инкишофи ҳокимияти сиёсиро; - шакли усулҳои идоракунии ҳаёти сиёсии ҷомеаро, - қонуниятҳо, методҳо ва категорияҳои сиёсатшиносиро; - омӯзиши мафҳуми «низоз», инкишофи донишҳо оид ба сохт, шакл ва роҳҳои ҳалли онҳо; <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи муоширати сиёсии шифоҳӣ дар фазои илмӣ-амалӣ; - дуруст таҳлил ва дарк намудани масъалаҳои сиёсии давлатро; - ташаккули ҷаҳонбинии сиёсӣ ва ҳақиқати сиёсиро муайян намоянд; - ҳифзи намудани манфиатҳои миллии давлатро; - баланд бардоштани маданияти сиёсии шаҳрвандиро; - дуруст таҳлил намудани ахборҳои сиёсии ВАО-ро; - дарки масъалаҳои асосии ҳаёти сиёсӣ ва фаҳми дурусти моҳияти онҳо, муайян намудани тарзи муносибат ба онҳо; - тамоили инкишофи равандҳои сиёсиро кушода, вазифаи пешбининамоиро объективона иҷро намояд; <p>Малакаи пайдо намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - қобилияти таҳлил кардан ва хулосаи зарурӣ баровардад; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонанд; - нишон додани маданияти сиёсӣ ва донишу малакаи илмӣ; - мустақил таҳлил кардани масъалаҳои сиёсии имрузаи давлат; - дуруст баён намудани фикру ақидаҳои худ оид ба сиёсати давлатӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Китобҳои дарсӣ, кабинети лингвонӣ, компютери фардӣ, проектор
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

1.1.7. Ҳуқуқ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Ҳуқуқ низоми қоидаҳои ба ҳама ҳатмӣ рафтор буда, аз тарафи давлат қабул, тасдиқ ва муқарар карда шуда, муносибатҳои муҳими ҷамъиятиро ба танзим мебарорад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳҳои фанни мазкурро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; <p>Номгуи мавзӯҳои асосии фанро.</p> <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интихоби ғояҳои асосии фанни ҳуқуқ дуруст қабул карданро; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои ҳуқуқӣ дар рафти машғулиятҳо; - дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқотӣ - дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои ҳуқуқиро - ташҳиси дурусти илмии ҳуқуқ аз илмҳои дигари ҷомеашиносӣ; <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - максиму вазифаҳои фанни «Ҳуқуқ»-ро; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; - таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва истилоҳоти махсуси соҳаи ҳуқуқ; - истифодаи амалии методҳои тадқиқотии фанро
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ

Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати электронӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)

1.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ЗАБОНӢ

1.2.1. Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Бозкушоии моҳияти омӯзиши забони тоҷикӣ дар факултетҳои гуманитарӣ-ҷамъиятӣ ва табиӣ-риёзии донишгоҳҳои омӯзгорӣ. Дар ин росто, омӯзиши қоидаҳои навишт, аломатҳои китобат, аз худ намудани масоили марбут ба ҳуҷҷатнигорӣ, муаррифии дурусти масъалаҳои ихтисосӣ, мукотиботи ихтисосӣ, истифодаи дуруст ва самараноки луғатҳои соҳавӣ, ибораҳои ихтисосӣ, услуби машқҳои ихтисосӣ, кор бо матнҳои марбута ва таҳлили онҳо, маданияти нутқи донишҷӯён, одоби муошират, тақмили тавоноии шогирдон дар иншоӣ эссеҳо, маъруза аз рӯи ихтисос пешбинӣ шудааст.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Дар натиҷаи омӯзиши фанни забони тоҷикӣ донишҷӯён бояд чунин салоҳиятҳои касбиро соҳиб шаванд:</p> <p>бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - омӯзиши қоидаҳои навишт; - аломатҳои китобат; - аз худ намудани масоили марбут ба ҳуҷҷатнигорӣ; - муаррифии дурусти масъалаҳои ихтисосӣ; - ташреҳи истилоҳҳои ихтисосӣ; - мукотиботи ихтисосӣ; - истифодаи дуруст ва самараноки луғатҳои соҳавӣ; - ибораҳои ихтисосӣ; - услуби машқҳои ихтисосӣ; - кор бо матнҳои марбута ва таҳлили онҳо; - маданияти нутқи донишҷӯён; - одоби муошират; - тақмили тавоноии шогирдон дар иншоӣ эссеҳо. <p>бояд тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - иттилоотро ба дониш табдил дода тавонад; - мавқеи ихтисоси худро дар фаҳмиши забони тоҷикӣ ҷой дода тавонад; - аз нигоҳи забони тоҷикӣ ба равандҳои ҷаҳонӣ баҳо дода тавонанд. <p>азхуд намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - имлои забони тоҷикиро - луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; - номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан интишор шудаанд; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро: <p>малака пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда, ҳуҷҷатҳои зарурӣ бароранд; - мустақилона кор карда тавонанд; - истифода намуда тавонистани компютер, проектор ва интернет.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, таъминотҳои барномавӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Саволу ҷавоб, билет, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (хаттӣ/шифоҳӣ)

1.2.2. Забони русӣ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Фанни Забони русӣ аз рӯи ихтисос барои факултетҳои ғайрифилологӣ таҳия гардидааст. Забони русӣ забони муоширати байни миллатҳо ба шумор меравад. Забони русӣ барои ғанӣ гардидани забони миллии мо таъсири муфид мерасонад. Оиди боигарӣ ва иқдидори забони русӣ мутафаккирони адабӣ ва ҷамъиятӣ – шоирони классики рус дар осори худ қайд намудаанд. Забони русӣ аз рӯи ихтисос барои баланд бардоштани маданияти нутқи донишҷӯён, шуурнокӣ, забондонӣ ва муоширати онҳо бо ин забон истифода бурда мешавад. Забони русӣ аз рӯи таҳассус барои мукамал намудани нутқи шифоҳӣ ва хаттӣ, аз худ намудани матнҳои таҳассусӣ, таҳлилу тавзеҳ додани мундариҷаи матн истифода бурда мешавад.
-----------------------	---

Намуди машғулиятҳо	Амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад: -луғат ва истилоҳҳои фанни мазкурро; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; -номгӯи мавзӯҳои асосии фанро; Тавонад: -Интиҳоби ғояҳои асосии фанни забони русиро дуруст қабул карданро; -омода намудани амсилаҳои махсуси фанро; -ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои фани забони русӣ да рафти машғулиятҳо; -дуруст натиҷагирӣ намудани аз хулосаҳои таҳқиқоти фанни
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.2.3. Забони хоричӣ (англисӣ) аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Мақсади асосии омӯзиши фанни мазкур аз худ намудани забони англисӣ буда, озодона баён доштани он мебошад. Инчунин, низом ва сохтори забон ва воҳидҳои забонӣ, маводи луғавиро аз бар намоянд.
Намуди машғулиятҳо	Амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад: -тарзи талаффузи овозҳо, оҳанг, задагузорӣ ва хусусияҳои асосии тарзи пурраи талаффуз, ки барои робитаи касбӣ хос мебошанд; -ҳадди кифояи доништани луғатҳо дар ҳаҷми 4000 воҳиди лексикӣ, ки дорои хусусияти умумӣ, инчунин маишӣ, истилоҳотӣ, умумиилмӣ, расмӣ ва ғайра мебошанд; -проблемаҳои калимабандӣ, воҳидҳои фразеологӣ, тарзҳои асосии муоширати хаттӣ ва шифохӣ; -муошират, нутқи муколамавӣ ва монологӣ бо истифодаи воситаи техникаӣ. Тавонад: - мантро тарҷума карда аз забони англисӣ ба забони тоҷикӣ; - фикру андешаи худро баён карда ба забони англисӣ; - ҷумлаву ибора сохта ба забони англисӣ; - матнро бо забони англисӣ озодона нақл намояд; аз худ намоянд: - луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; - номгӯи маводҳои асосӣ, ки доир ба ин фан нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии ин фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, эссе, диктант
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.3. МОДУЛИ ФАНҲОИ ТАБИЙ-ИҚТИСОДӢ ВА ТЕХНОЛОГИЯИХОИ ИНФОРМАТСИОНӢ

1.3.1. Технологияҳои информатсионӣ

Тавсифи мухтасари фан	Барномаи таълимии мазкур барои донишҷӯёни ғайриихтисоси информатика, ки аз рӯи низоми кредитии таҳсилот таълим мегиранд, ба сифати дастури асосии омӯзиши фанни информатика пешбинӣ шудааст. ✓ Манбаи аввал омӯзиши системаи иттилоотии тасвири олам ва қонуниятҳои иттилоотии умумии сохту тарзи кори системаҳои худидора, аз қабилҳои системаҳои биологӣ, ҷамъиятӣ ва техникӣ мебошад. Хусусияти ин системаҳо дар имкони иҷрои мақсадноки амалҳо зоҳир гардида, рафтори онҳо тавассути узвҳои қабул, табдил ва татбиққунандаи
------------------------------	--

	<p>иттилоотиашон идора карда мешавад;</p> <p>✓ Манбаи дуҷум ба омӯзиши усулҳо ва воситаҳои техникии дарёфт, гирдоварӣ, захира, табдил, ирсол ва истифодаи иттилоот бо ёрии компютер ва василаҳои технологияи муосир бахшида шудааст. Ин манба пеш аз ҳама ба татбиқи маводи таълимӣ дар ҳаёт ва ба фаъолияти амалӣ омода сохтани донишҷӯён алоқаманд мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - терминалогияи асосии соҳаи компютер, фаҳмиши имкониятҳои реалӣ ва хусусияти истифодаи технологияи компютерӣ, донишҳои тенденсияи тараққиёт ва тақмили он, аниқ муайян кардани талаботҳои худ, ҳамчун истифодабарандаи системаи компютерӣ; - методи таҳлил, сохтор, пешниҳод ва коркарди информатсия; - методи коркардабароии алгоритмҳо ва интиҳоби программаҳо барои ҳалли масъала бо ёрии компютер. - аз рӯи талаботи назария ва амалия бояд тайёрии баланди тахассусӣ дошта, аз асосҳои илм бархӯрдор, фазилату маданияти баланд ва ҷаҳонбинии васеъ дошта бошад. - ихтисоси худро комилан донад, назарияро бо амалия бипайвандад, дониши хешро мутассил баланд бардорад, доираи назарияро васеъ намояд, аз вақт самаранок истифода барад, аз усулу тарзҳои нав ва таҷрибаи пешқадам хуб огоҳ бошад, барнома ва ҳама маводи таълимиро таҳлил карда, онҳоро баҳо дода тавонад, байни шогирдон ва умуман доираи васеи мардум кори таълиму тарбияро самаранок корбаст карда тавонад. - дорои асосҳои таълифи ҳуҷҷатҳо ва барномаҳои таълимӣ дошта бошад ва онҳоро дар ташаккули мазмуни таълим истифода бурда тавонад; - системаи муассисаҳои маориф ва асосҳои идоракунии онҳоро донад; - асосҳои ташкили корҳои таҷрибавӣ ва тадқиқоти роҳи соҳаи маориф донад; - дорои системаи донишҳо доир ба методология ва назарияи асосҳои методикаи таълими информатика бошад; - малақаҳои дар амалия татбиқ карда тавонистани усулҳо, шаклҳо ва воситаҳои таълими истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро дошта бошад, таҷрибаи пешқадами методиро чамбаст карда тавонад; - дорои системаи донишҳо оид ба методикаи замонавии таълими истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосир дар муассисаҳои таълимии равияҳои гуногун бошад. <p>Тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - иҷрои амалиётҳои асосӣ бо файлҳо ва папкаҳо дар Windows; - дуруст интиҳоб намудани замимаҳои зурури барои сохтани ҳуҷҷатҳо; - сохтан ва таҳрир намудани ҳуҷҷатҳо дар Word; - бо ёрии барномаи Excel кор кардан; - бо ёрии барномаи Power-Point презентатсия сохтан ва кор кардан; - истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро ҳамчун тарзи махсуси донишҳои олам мефаҳмад тасаввуроти том дар бораи мавқеъ ва роли истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосир дар тағироти инсон ва фарҳанги ҷаҳонӣ дошта бошад; - системаи сохторҳои асосии информатикӣ ва методи аксиоматикиро донад; - мафҳумҳои истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосир, усулҳои ададӣ, алгебра ва назарияи ададҳо, мантиқи математикӣ ва назарияи эҳтимолиро донад, умумӣ будани онҳо, ки татбиқи васеъ доранд фаҳмад, дар бораи инкишофи онҳо тасаввурот дошта бошад; - ғояҳои фундаменталӣ ва методҳои фанни информатикаро дар сатҳи эҷодӣ ба ибтидоӣ ва ҳолатҳои нав гузошта шударо донад; - методологияи сохтори модел истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро донад; - рамзҳои истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро барои ифодаи муносибатҳои миқдорӣ ва сифатӣ, инчунин соҳаҳои фан озодона истифода барад; - зарурати мантиқан қатъӣ будани матнҳои истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро фаҳмад;

	<ul style="list-style-type: none"> - малакаи гузаронидани исботҳои ҷумлаҳои информатикӣ дошта бошад; - матнҳои истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро мустакилона омӯхта тавонад; - моделҳои мушаххаси истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро дар иқтисодиёт, экология, иҷтимоиёт, раваншиносӣ донад; - усулҳои адабии мушаххаси ҳалли масъалаҳоро дар компютер донад; - асосҳои илмии курси истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро донад; - методҳои информатикӣ ва ахбороти моделирониро, ки имконияти татбиқи истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосирро дар ҷабҳаҳои гуногуни фаъолияти инсон кушода медиҳад, донад; - зина асосии таърихи истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосир донад ва дар бораи тамоюлҳои замонавии тараққиёти он тасаввурот дошта бошад; - қобилияти азхудкунии истифодаи маводҳои мултимедӣ ва воситаҳои техникаи муосир хонандагонро муайян ва онро инкишоф дода тавонад; - масъалаҳои китоби дарсии информатикаро ҳал карда тавонад; <p>Малака пайдо наояд.</p> <ul style="list-style-type: none"> -луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; -номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан доир шудааст; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудааст; -номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>г) малака пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи зарури бароранд; -мустақил бо технологияи муосир кор карда тавонанд; -истифода намуда тавонистани компютер, проектор ва интернет. -маълумоти умумӣ дар бораи фанни истифодаи маводҳои мултимедӣ; -омӯзиши фаҳмишҳои асосии системаи оператсионии Windows ва тарзи кор бо он; -омӯзиши усулҳои кор бо барномаҳои стандартии Windows; -тағйир намудани ҳуҷҷатҳои матнӣ бо ёрии редактори матнии Word; -омӯзиши усулҳои ҳисобкунии бисёрзинагӣ, созиши диаграмма ва гарфикҳо бо ёрии ҷадвали электронии Excel; -тақдими PowerPoint дар шакли электронӣ ё ба воситаи INTERNET; -алоқамандии PowerPoint бо барномаҳои Word, Excel ва ғайраҳо; -бунёд дохил ва истифодабарии пойғаҳи маълумотҳои маҳдуд бо ёрии ACCESS; -вирусҳои компютерӣ ва шабакаҳо; -қобилияти таҳлилнамоиро аз худ мекунад; -таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда метавонад; -бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омода аст; -тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ кардааст ва бо компютер ҳамчун ба воситаи идоракунии иттилоот кор кардан метавонад; - барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ кор кардан қобилият дорад; -аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯхтааст; -аҳамияти иҷтимоии касби ояндаи худро медонад ва барои татбиқи фаъолияти касбӣ ҳавасманд аст.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Синфхонаи компютерӣ, компютерҳои фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.3.2. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография

Тавсифи мухтасари фан	Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография аз он сарчашма мегирад, ки баъди пайдо намудани дониш ва тасавурот оид ба табиату захираҳои он донишҷӯён минбаъд донишу малакаи худро нисбати дуруст ва оқилона ҷойгиркунии соҳаҳои истеҳсолот ва дар ин асос самаранок истифода бурдани сарватҳои табиӣ кишвар васеъ менамоянд, инчунин ҳолати ҳозира ва ояндаи демографияи кишвар хусусан тавалуд, фавт ва афзоиши аҳолии кишварро меомӯзад.
------------------------------	--

Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷуе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - азхуд намудан ва омӯхтани мавқеи географии Тоҷикистон; - пайдо намудани маълумот оид ба сарватҳои табиӣ, географияи ҷойгиршавӣ ва аҳамияти иқтисодии онҳоро; - пайдо намудани маълумот оид ба аҳолии Тоҷикистон: географияи ҷойгиршавӣ, афзоиши табиӣ, зичӣ, таркиби милли, захираҳои меҳнатӣ; - пайдо намудани маълумот оид ба таркиби соҳавии хоҷагии халқ; - пайдо намудани маълумот оид ба ноҳиябандии иқтисодӣ ва робитаҳои иқтисодии Тоҷикистон; - пайдо намудани маълумот оид ба мақсад ва вазифаҳои фанни демография; - пайдо намудани маълумот оид ба аҳамияти омӯзиши демографии шумора, таркиби аҳоли ва мӯҳочирати аҳоли; - пайдо намудани маълумот оид ба вазъияти демографӣ ва сиёсати демографӣ; - пайдо намудани маълумот оид ба танзими оила ва пешгузҳои демографӣ;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести кампютерӣ)

1.3.3. Экология

Тавсифи мухтасари фан	Экология илмест, ки муносибати организмҳои зиндаро байни худ ва бо муҳити зист, инчунин мавқеи инсонро дар биосфера меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷуе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ мафҳумҳо, ҳодисаҳо ва мушкilotҳои экологоиро; ▪ қонуниятҳои асосии муҳофизати табиатро; ▪ усулҳои ҳифзи муҳити зисти мавҷудоти зиндаро; ▪ омӯхтани гардиши моддаҳо ва намудҳои онро; ▪ аз худ намудани муҳити зист ва қонуниятҳои он; ▪ захираҳои биосфера ва ҳифзи онҳоро; ▪ нишондиҳандаҳои дигаргуншавии биосфераро; ▪ аҳамияти биосфера ба мавҷудоти зиндаро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ иттилолотро ба дониш табдил дода тавонанд; ▪ мавқеи ихтисоси худро дар фаҳмиши инсонӣ муосир доштаро таҳлил карда тавонанд; ▪ Маҳорати суҳанронӣ доир ба масъалаҳои глобалиро тавонад; ▪ аз нигоҳи илми экологияи инсон ба равандҳои ҷаҳони муосир баҳо дода тавонанд. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ луғату истилоҳоти фанро аз худ намояд; ▪ номгӯи адабиётҳои лозимиро, ки доир ба фанни мазкур аст; ▪ Мавзӯҳои таҳқиқотии илми экологияро аз худ кунад; ▪ Донишҳо доир ба масъалаҳои глобалии экологӣ аз худ кунад;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Шифой, супориши тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2. БАҲШИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ

2.1. МОДУЛИ ФАНҲОИ УМУМИКАСБӢ

2.1.1. Физикаи тиббӣ ва математика

Тавсифи мухтасари фан	Физикаи тиббӣ (инчунин физикаи биотиббӣ, биофизикаи тиббӣ ё физикаи амалӣ дар тиб) асосан татбиқи равишҳо, назария ва усулҳои ҷисмонӣ дар
-----------------------	---

	<p>тиб ё тандурустӣ мебошад. Кафедраҳои физикаи тиббӣ одатан дар беморхонаҳо ё донишгоҳҳо таъсис дода мешаванд.</p> <p>Физикҳои тиббӣ дар соҳаҳои зерини тиб мавҷуданд: онкологияи радиатсионӣ, радиологияи диагностикаӣ ва интервенсионалӣ, тибби ядрӣ ва муҳофизати радиатсионӣ. Дар амалияи клиникӣ физики тиббӣ номи як касби муайяни тиббӣ мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ мафҳумҳои асосии фанни «Физикаи тиббӣ ва математика»-ро; ➤ аҳамияти омӯзиши фанни «Физикаи тиббӣ ва математика»-ро дар чараёни таълим; ➤ сохтори курси «Физикаи тиббӣ ва математика»-ро; ➤ методҳои гуногуни таълими физикаи тиббӣ ва математикаро дар муассисаҳои таълимӣ; ➤ усулҳои ташкил кардани чараёни таълими физикаи тиббӣ ва математикаро дар муассисаҳои таълимӣ; ➤ ташкил кардан ва таҷҳизонидани кабинети физикаи тиббӣ ва математикаро дар муассисаҳои таълимӣ; ➤ методҳои ташкилу гузаронидани навъҳои гуногуни дарси физикаи тиббӣ ва математикаро; ➤ методҳои ташкилу гузаронидани навъҳои гуногуни машғулиятҳои берунисинфӣ аз физикаи тиббӣ ва математикаро; ➤ методҳои ташкилу гузаронидани навъҳои гуногуни озмоишҳои физикаи тиббӣ ва математикаро; ➤ методҳои ташкилу гузаронидани практикуми физикаи тиббӣ ва математикаро; ➤ методҳои истифодаи усулҳои интерактивии таълими физикаи тиббӣ ва математикаро; ➤ методикаи ташаккул додани мафҳумҳо, қонунҳо, назарияҳо, доир ба манзараи муносири илми олам, доир ба имкониятҳои васеи татбиқи қонунҳо дар техника ва технология; ➤ методикаи ташаккул додани ҷаҳонбинии илмӣ, дуруст фаҳмондани соҳти олам; ➤ методикаи ташаккул додани шавқу ҳаваси хонандагон ба физика ва техника, инкишофи қобилияти эҷодӣ, дарк кардани мақсадҳои илм, баланд бардоштани таҳсилот ва бошӯуруна интиҳоб кардани касб; ➤ методикаи тарбияҳои ғоявию сиёсӣ, инсонпарварӣ, ватандӯстӣ, меҳнатдӯстӣ, башардӯстӣ, экологӣ, иҷтимоию иқтисодӣ ва ғ. <p>✓ Тавонад:</p> <p>мафҳумҳои асосии фанни «Физикаи тиббӣ ва математика»-ро шарҳу эзоҳ диҳанд;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ аҳамияти омӯзиши фанни «Физикаи тиббӣ ва математика»-ро дар чараёни таълим маънидод намоянд; ✓ методҳои гуногуни таълими физикаи тиббӣ ва математикаро дар муассисаҳои таълимӣ амалӣ кунанд; ✓ таълими физикаи тиббӣ ва математикаро дар муассисаҳои таълимӣ ба роҳ монанд; ✓ кабинети физикаи тиббӣ ва математикаро дар муассисаҳои таълимӣ ташкил кардаву таҷҳизонанд; ✓ навъҳои гуногуни дарси физикаи тиббӣ ва математикаро ташкилу гузаронанд; ✓ навъҳои гуногуни машғулиятҳои берунисинфӣ аз физикаи тиббӣ ва математикаро ташкилу гузаронанд; ✓ навъҳои гуногуни озмоишҳои физикаи тиббӣ ва математикаро ташкилу гузаронанд; ✓ практикуми физикаи тиббӣ ва математикаро ташкилу гузаронанд; ✓ усулҳои интерактивии таълими физикаи тиббӣ ва математикаро истифода намоянд; ✓ мафҳумҳо, қонунҳо, назарияҳо, доир ба манзараи муносири илми

	<p>олам, доир ба имкониятҳои васеи татбиқи қонунҳо дар техника ва технологияро ташаккул диҳанд;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ҷаҳонбинии илмии хонандагонро ташаккул диҳанд ва сохти оламро дуруст фаҳмонанд; ✓ шавқу ҳаваси хонандагонро ба физикаву техника бедор кардаву ташаккул диҳанд, қобилияти эҷодии онҳоро инкишоф диҳанд, мақсадҳои илмро дарк намоянд, сифати таҳсилотро баланд бардоранд ва ба бошуурона интихоб кардани касб аз ҷониби хонандагон мусоидат кунанд; ✓ тарбияҳои ғоявию сиёсӣ, инсонпарварӣ, ватандӯстӣ, меҳнатдӯстӣ, башардӯстӣ, экологӣ, иҷтимоию иқтисодии хонандагонро амалӣ намоянд. <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • методҳои гуногуни таълими физикаи тиббӣ ва математикаро дар муассисаҳои таълимӣ; • сохтори курси физикаи тиббӣ ва математикаи мактабиро; • луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; • номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан нашр шудааст; • номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; • номгӯи мавзӯҳои асосии фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютерӣ фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, асбобҳои лаборатори
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.2. Биология

Тавсифи мухтасари фан	Биология - илм оиди ҳаёт буда, номаш аз маҷмӯи ду калимаи юнонӣ: <i>bios</i> (ҳаёт) ва <i>logos</i> (сухан, таълимот) ибтидо ёфтааст. Биология сохт, ҷаҳонбинии ҳаётӣ ва муҳити зисти тамоми мавҷудоти зиндаро ҳамаҷониба меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат, истилоҳҳо ва номи китобҳои дарсии фани мазкурро; - аломатҳо ва зинаҳои ташаккулёбии материяи зинда; - таркиби биохимиявии мавҷудоти зиндаро; - сохтор ва хусусиятҳои физиологияи организмҳоро; - тағйирпазирии ирсиро, мутатсия ва тағйирпазирии мутатсиониро, таснифи мутатсия, касалиҳои дар ин замина пайдошуда ва сабаби ба вуҷуд омадани онро; - истифодаи микроорганизмҳо дар равандҳои гуногуни технологӣ, микробиологияи саноатӣ. Муҳандисии генӣ; - Муваффақиятҳои илмии тиббӣ, биологӣ, селекцияи ҷаҳонӣ ва селекцияи Ватанӣ. Корҳои баанҷомрасонидаи олимони тоҷик дар соҳаи соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ ва ғайраҳо; - истифодаи донишҳои биологиро дар соҳаҳои гуногуни истеҳсоли донад. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - ҷиҳатҳои хоси мавҷудияти ҳаётро нишон дода тавонад; - моҳияти ҳаётро дарк карда тавонад; ба амалан муҳаё сохтани шароитҳои зарурии ҳаётӣ сарфаҳм равад; - моҳияти асоси ягонаи бунёди тамоми мавҷудоти зиндаро дарк намояд; - аҳамияти ин донишҳоро дар беҳдошти вазъи сиҳатии худ ва наздикон дарк намояд; - аз уҳдаи ҳалли масъалаҳои амалӣ оид ба ирсият ва тағйирпазирӣ баромада тавонад; - мутатсияҳои зарарнок ва фойданокро фарқ карда тавонад; - таърихи истифодаи донишҳои биологиро дар соҳаҳои гуногуни истеҳсоли шарҳ дода тавонад; муқоисапазир будани механизмҳои ҷаҳонбинии организмҳо ва технологияи муосиро шарҳ дода тавонад. - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. <p>Аз худ намоянд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро;

	- малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.3. Химия

Тавсифи мухтасари фан	Химия- илм дар бораи моддаҳо, сохт, таркиб, хосият ва ба ҳамдигар табдилёбии моддаҳо меомӯзад. Фанни «Химия» ба гурӯҳи фанҳои ҳатмии бахши фанҳои таҳассусӣ аз рӯйи ихтисосҳои химия, химия-биология, химия-экология ва биология-химия дохил мешавад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донанд: - луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; - номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан доир шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. Тавонанд: - иттилолотро ба дониш табдил дода тавонанд; - мавқеи ихтисоси худро дар фаҳмиши химияи умумии муосир дошта бошад; - аз нигоҳи химияи умумӣ ба равандҳои ҷаҳони муосир баҳо дода тавонанд. Аз худ намоянд: - мақсаду вазифаҳои фанни «Химия»-ро; - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи зарури бароранд; - мустақил бо асбобҳои химиявӣ кор кардан; - истифодаи амалии усулҳои тадқиқотии фанро аз худ намоянд.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютер, проектор, тахтаи электронӣ, видеороликҳо, презентатсияҳо, плакатҳо.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ, санҷишҳои хаттӣ.
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ), шифоҳӣ

2.1.4. Анатомиаи одам

Тавсифи мухтасари фан	Анатомия одам илмест, ки шакл сохти бадани инсонро аз нуктаи назари инкишофи вазифаи онҳо ва ба ҳам таъсир кардани сохтору вазифавӣ вобаста ба муҳити атроф меомӯзад. Анатомия аз калимаи юнони –(antemno, аз юнони-чок ё ташреҳ кардан) гирифта шудааст. Анатомиаи одам як қисми фанни биология буда ҳодисаҳои ҳаётро дар бар мегирад ва инкишофи мавҷудияти зинда, сохту вазифаи онҳоро меомӯзад. Фанни анатомия таҳкурсии ҳамаи илмҳои тибби буда бе донишҷӯи он ягон соҳаи мустақили тибро аз худ кардан ғайри имкон аст. Анатомия бо дигар фанҳои биологӣ аз ҷумла бо фанҳои морфология, гисталогия, эмбрология физиология саҳт алоқаманд аст.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад: - аҳмиати шахсӣ (фардӣ) ва иҷтимоии касби худро дуруст дарк намоянд; - вазифаҳои фанни анатомиаи одамро донад; - давраҳои асосии инкишофи бадани одам; - сохти бадани одам хусусиятҳои синнусолӣ, ҷинсӣ ва шахсӣ. - сохти узвҳои бадан дар айёми кӯдакӣ, наврасӣ ва ҷавонӣ. - сохти бадани одами болӣ - сохт, таркиб ва вазифаҳои қисмҳои скелет ва мушакҳоеро донад; - сохт, таркиб ва вазифаҳои қисмҳои системаи асаб, системаи узвҳои ҳис, нафаскаши, ихроҷ, системаи ҳазима, ғадудҳои тарашуҳи дохили, системаи дил

	<p>ва рағҳоро донад; - истифодаи маълумотҳо дар тиб - таълимоти И.М.Сеченовро ва И.П.Павловро оид ба фаъолияти асаб донад; - сохт ва нақши анализаторҳоро; - фаъолияти инсонро дар шароити номусоид. - фарқи бадани инсон аз бадани ширхӯрон. - инкишофи мағзи сар, инкишофи нутқ. Барои чуқур аз худ намудани мавод вобастагии курси лексионӣ, амалӣ, таҷрибаи лабораторӣ, истифодабарии пепаратҳо нақша, ҷадвал ва слайдҳо лозим аст.</p> <p>Тавонад: - ассимилятсия ва диссимилятсияро фарқ карда тавонад; - оид ба сохт ва функсия системаи таҷаву ҳаракат, узвҳои сомеа, мувозинат, ҳиссиёти мушак, ломиса, шомма маълумот дода тавонад; - оид ба сохт, функсияҳои узвҳои дохилӣ; дил, шушҳо, гурдаҳо, меъда, рӯдаҳо, ғадудҳои тарашуҳи дохилива мағзи сар маълумот дода тавонад; - дониши назариявӣ ва маҳоратӣ таҷрибавиро дар машғулиятҳои таҷрибавӣ ва илмию – тадқиқотӣ истифода бурдан тавонистан. - донишҷӯён бояд донишҳои гирифта ва сарчашмаи адабиётҳоро барои минбаъд болоравии сатҳи тайёрии назариявии худ истифода бурда тавонад. - қобилияти таҳлилнамоиро аз худ мекунад; - таҳқиқотӣ назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда метавонад; - методҳои оддии тадқиқотҳои морфологию, анатомӣ, физиологӣ истифода бурда тавонад. - аз фанни мазкур супоришҳоро дуруст таҳия карда тавонад;</p> <p>Аз худ намоянд: - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - номгуи мақолаҳоеро, ки доир ба анатомияи одам нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз анатомияи одам таҳия шудааст; - номгуи мавзӯҳои асосии фанни анатомияи одам (давоми дарс).</p> <p>Малака пайдо намоянд: - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи зарурӣ барорад; - мустақил бо асбоби объектҳои анатомӣ кор кардан; - истифодаи компютер проектор ва шабакаи интернет.</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ ва қори хатӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.5. Забони лотинӣ

Тавсифи мухтасари фан	Барномаи таълимии «Забони лотинӣ» бо мақсади омӯзиши паҳлӯҳои асосии забони лотинӣ ба донишҷӯёне, ки ба омӯзиши забонҳои хориҷии кишварҳои аврупоӣ сару қор доранд ҳамчун замина омӯзонида мешавад. Хусусан ба донишҷӯёни шӯбаҳои франсавӣ, олмонӣ ва англисӣ омӯзиши забони лотинӣ муҳим ва зурут арзёбӣ мешавад, зеро забони лотинӣ модари забонҳои мазкур ба шумор рафта, бе огоҳӣ аз ин забон омӯзиши воқеии забонҳои кишварҳои ғарбӣ ба даст намеояд.
Намуди машғулиятҳо	Амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, лотинӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад: -тарзи талаффузи овозҳо, оҳанг, задагузорӣ ва хусусияҳои асосии тарзи пурраи талаффуз, ки барои робитаи касбӣ хос мебошанд; -ҳадди қифояи донишҳои луғатҳо дар ҳаҷми 1000 воҳиди лексикӣ, ки дорои хусусияти умумӣ, инчунин маишӣ, истилоҳотӣ, умумилмӣ, расмӣ ва ғайра мебошанд; -проблемаҳои калимабандӣ, воҳидҳои фразеологӣ, тарзҳои асосии муоширати хаттӣ ва шифоҳӣ;</p> <p>Тавонад: - мантро тарҷума кардан аз забони лотинӣ ба забони тоҷикӣ; - фикру андешаи худро баён кардан ба забони лотинӣ; - ҷумлаву ибора сохтан ба забони лотинӣ;</p>

	- матнро бо забони лотинӣ нақл кардан; аз худ намоянд: - луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; - номгуӣ маводеро, ки доир ба ин фан нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгуӣ мавзӯҳои асосии ин фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, эссе, диктант
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ, шифоҳӣ ва хаттӣ)

2.1.6. Физиологияи нормалӣ

Тавсифи мухтасари фан	Физиологияи нормалӣ таълими хотимавӣ дар қисмати таълимӣ то клиникаи биология тиббии донишҷӯён биохимия, анатомия, гистология, аз тарафи дигар бо физиологияи патологӣ, фармакология, ва фанҳои препедевтикаи клиникӣ алоқаманд аст. Ин фан дар асоси муносибати таҳлилии синтетикӣ бо баҳодиҳии функсияҳои гуногуни организми солим аз нуқтаи назари механизмҳо ва танзими онҳо таълим дода мешавад. Асоси илмӣ ин фан пешбиниҳои вазъи фаъолият, қобилияти қорӣ ва саломатии инсон мебошад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аҳмияти шахсӣ (фардӣ) ва иҷтимоии касби худро дуруст дарк намоянд; - вазифаҳои фанни физиологияи нормализиро донад; - давраҳои асосии инкишофи бадани одам; - сохт, таркиб ва вазифаҳои қисмҳои системаи асаб, нафаскашӣ, ихроҷ, ҳазми хурок, мубодилаи моддаҳо, ғадудҳои тарашуҳи дохилӣ, хун, дил ва рағҳоро донад; - истифодаи маълумотҳо дар тиб. - сохт, таркиб ва вазифаҳои қисмҳои фаъолияти функционалии узвҳоро донанд; - сохт ва нақши анализаторҳоро; - пешгирии касалиҳо ва обутоб додани мушакҳои бадан; - фаъолияти инсонро дар шароити номусоид. <p>Барои чуқур аз худ намудани мавод вобастагии курси лексионӣ, амалӣ. таҷрибаи лабораторӣ, истифодабарии препаратҳо, нақша, ҷадвал ва слайдҳо лозим аст.</p> <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ассимилятсия ва диссимилятсияро фарқ карда тавонад; - оид ба сохт, функсия ва гигиенаи узвҳои сома, мувозинат, ҳиссиёти мушак, ломиса, шомма маълумот дода тавонад; - оид ба сохт, функсияҳои узвҳои дохилӣ; дил, шушҳо, гурдаҳо, меъда, рӯдаҳо, ғадудҳои тарашуҳи дохилӣ ва мағзи сар маълумот дода тавонад; - дониши назариявӣ ва маҳораи таҷрибавиро дар машғулиятҳои таҷрибавӣ ва илмӣ – тадқиқотӣ истифода бурдан тавонистан. - донишҷӯӣён бояд донишҳои гирифта ва сарчашмаи адабиётҳоро барои минбаъд болоравии сатҳи тайёрии назариявии худ истифода бурда тавонад. - қобилияти таҷлилнамоиро аз худ мекунад; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда метавонад; - методҳои оддӣ тадқиқотҳои морфологию, анатомӣ, физиологӣ. - аз фанни мазкур супоришҳоро дуруст таҳия карда тавонад; <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - номгуи мақолаҳоеро, ки доир ба физиологияи одам ва ҳайвонот нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз анатомия ва физиология таҳия шудааст. <p>Малака пайдо намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи зарурӣ барорад; - мустақил бо асбобу объектҳои физиологӣ кор кардан;

	- истифодаи компютер проектор ва шабаки интернет.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯхбати инфиродӣ ва кори хаттӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.7. Химияи биологӣ

Тавсифи мухтасари фан	Химияи биологӣ илмест, ки ба омӯзиши таркибу сохти химиявии моддаҳои ба таркиби организмҳои зинда дохилшаванда, роҳҳои ҳосилшавӣ ва вайроншавии онҳо машғул мебошад. Дар ин қисм бояд доир ба масъалаҳои ташаккулёбии ва таърихи инкишофи химияи биологӣ, саҳми олимони Тоҷикистон дар инкишофи он пайдоиши истилоҳҳои асосӣ, алоқаи он бо дигар фанҳо, аҳамияти саноатӣ, тиббӣ ва биологияи химияи биологӣ, роли он дар инкишофи саноат, кишоварзӣ ва илм маълумотҳо дода шаванд.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд: донад; - фаҳмиш оид ба биохимия ва вазифаҳои он; - мафҳумҳои асосии биохимия, шохаҳои фанҳои биохимияро, таърихи ташаккули фанро; - дар бораи, аминокислотаҳо, карбогидратҳо, витаминҳо, ферментҳо ва кислотаҳои нуклеӣ; - дар бораи пайдоиши фанни биохимия ва табодулотҳои организми зиндаро; - дар бораи равандҳои биохимиявӣ; - фаъолияти организмҳои зинда дар протсессҳои биохимиявиро; - табодулотҳои биохимиявии организмҳоро; тавонад; - шинохтани пайвастагиҳои муҳимтарини биохимиявиро; - шинохтани ходисаҳои биохимиявӣ, сабабу натиҷаи онҳоро; - алоқамандии табиату инсонро дарк карда тавонад; аз худ намояд; - луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; - номгӯи адабиёту мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, ҷамъовардаҳои табиати зинда
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯхбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (шифоҳӣ)

2.1.8. Радиатсия ва экологияи тиббӣ

Тавсифи мухтасари фан	Радиатсия (радиатсияи иондоркунанда) интиқоли энергия дар шакли мавҷҳои электромагнитӣ ё зарраҳои субатомӣ мебошад. Манбаъҳои табиӣ радиатсионӣ моддаҳои гуногуни радиоактивиро дар бар мегиранд, ки дар хок, об, ҳаво ва дар бадани инсон мавҷуданд. Ҳар рӯз одам бо ҳаво, об ва ғизо миқдори муайяни моддаҳои радиоактивиро нафас мегирад ё истеъмол мекунад. Экологияи тиббӣ як фанни мураккаби илмӣ мебошад, ки тамоми ҷанбаҳои таъсири муҳити зистро ба саломатии аҳолӣ бо тавачҷӯх ба бемориҳои муҳити зист баррасӣ мекунад. Экологияи тиббӣ кушиш мекунад, ки сабабҳои бемориҳоро дар робитаи бевосита бо муҳити зист муайян намояд, бо назардошти омилҳои гуногуни муҳити зист, шаклҳои нозологияи бемориҳо ва хусусиятҳои ирсии инсон.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад:

меоянд	<p>- дар мухити атроф чамъ шудани пайвастагиҳои химиявӣ, бегона (соле ба 4 миллион тонна мерасад);</p> <p>- камшавии системаҳое, ки барои безараргардони пайвастагиҳои захролуд масъуланд (организми инсон дар раванди эволютсия танҳо механизмҳои махсусро таҳия кардааст, ки барои безараргардони (детоксикация) омилҳои зарарноки муҳити беруна ва дохили заруранд);</p> <p>- таъсири дарозмуддат ба ҳама гуна омилҳо (физикӣ, химиявӣ, биологӣ);</p> <p>- декомпенсацияи равандҳои безараргардонӣ аст;</p> <p>- таъсири муҳити зист дар якҷоягӣ бо тағйироти генетикӣ шумораи зиёди шаклҳои нозологии бемориҳоро ташкил медиҳанд;</p> <p>- барангезандаи беморӣ дар одамон метавонад сабабҳои гуногун дошта бошад;</p> <p>- нуқсонҳои генетикии дастгоҳи ирсӣ мебошанд, ки дар шакли пигментҳои херoderma, синдроми Даун ва ғайра зоҳир мешаванд.</p> <p>Тавонад:</p> <p>- хусусиятҳои шахси қабулкунандаи вояи радиатсионӣ (масалан, синну сол, чинс ва мавҷудияти бемориҳои ҳамроҳ);</p> <p>- дур сохтани навъи изотопҳои радиоактивӣ — манбаъҳои шуоъ;</p> <p>- бартарафсозии ҳассосияти бофтаҳо ва узвҳои радиатсионӣ;</p> <p>- муайян кардани афзоиши шумораи бемориҳои музминро бештар омилҳои муҳити зист (абиотикӣ ва биологӣ);</p> <p>- бартараф кардани зарари бевосита ба органи мақсаднок зараррасон;</p> <p>- бартараф намудани зарар ба дигар системаҳои бадан;</p> <p>- бартараф намудани зарар ба системаи масуният;</p> <p>Аз худ намояд:</p> <p>-мақсаду вазифаи фанни “Радиатсия ва экологияи тиббӣ” – ро;</p> <p>- назарияҳои асосии олимони соҳаро;</p> <p>- таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва истилоҳоти махсуси соҳаи радиатсия ва экологияи тиббино;</p> <p>- истифодаи амалии методҳои тадқиқотии фанро.</p> <p>- номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан доир шудааст;</p> <p>- номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд;</p> <p>- номгӯи мавзӯҳои асосии фанро.</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.9. Беҷдошти умумӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Тандурустии ҷамъиятӣ ва ҳифзи саломатӣ (инчунин тандурустии ҷамъиятӣ) як соҳаи тиб мебошад, ки системаи тандурустии ҷамъиятӣ ва ташкилотҳои тандурустӣ, инчунин мушкilotи иҷтимоии (ҷамъиятии) тандурустиро меомӯзад. Ин асоси назариявии ниғаждории тандурустӣ мебошад.</p> <p>Тандурустии ҷамъиятӣ омӯзиш ва таҳияи пешниҳодҳои стратегӣ ва тактикӣ ташкилӣ, тиббӣ ва иҷтимоӣ мебошад, ки ба ҳифз ва баланд бардоштани сатҳи саломатии аҳоли ва сифати ёрии тиббӣ нигаронида шудаанд.</p> <p>Тандурустии ҷамъиятӣ аз рӯи хусусияти фаъолияти худ омӯзиши таъсири табобатӣ, инчунин таъсири манфии омилҳо ва шароити иҷтимоӣ ба саломатии аҳоли ва гурӯҳҳои он, таҳияи тавсияҳои илмӣ асоснок оид ба рафъ ва пешгирӣ мебошад. таъсири шароити иҷтимоӣ ва омилҳои ба саломатии инсон зараровар ба манфиати ҳифз ва баланд бардоштани дараҷаи саломатии аҳоли.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <p>- омӯзиши асосҳои назариявӣ ва ташкилии ниғаждории тандурустӣ;</p> <p>- омӯзиши таъсири шароити иҷтимоӣ ва тарзи зиндагӣ ба саломатии аҳоли;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - таҳияи меъёрҳои арзёбии саломатии ҷамъиятӣ; - тартиб додани пешгуи илмӣ дар соҳаи муҳофизати саломатии аҳоли; - тадқиқот оид ба проблемаҳои аҳоли ва алоқаи онҳо бо саломатии ҷамъиятӣ. - омӯзиши равандҳои урбанизатсияро; - омӯзиши экологияи инсонро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - инкишофи аспектҳои санитарияу эпидемиологияи нигоҳдории тандурустӣ; - кор карда баромадани тадбирҳои сотсиалию иқтисодӣ ва профилактикии тиббӣ; - тартиб додани маҷмуи барномаҳои кам кардан ва барҳам додани касалиҳои маъмултарин ва вазнин; - кор карда баромадани масъалаҳои банақшагири ва идоракунии ёрии тиббӣю профилактики ба аҳоли; - кор карда баромадани тадбирҳои тарғиб ва chorӣ намудани тарзи ҳаёти солим, таълиму тарбияи гигиенӣ; - таҳияи чораҳо ва амалҳо дар ҳолати офати табиӣ ва дигар ҳолатҳои фавқуллода. <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - омӯзиши асосҳои ҳуқуқӣ ва ахлоқии тандурустӣ; - омӯхтани талаботи аҳоли ба ёрии тиббӣ ва имконоти он дар амбулатория ва беморхона. <p>Малакаи пайдо намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи зарурӣ барорад; - мустақил бо асбобу объектҳои беҳдоштӣ кор кардан; - истифодаи компютер проектор ва шабакаи интернет.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати chorӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ ва кори хаттӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (шифохӣ)

2.1.10. Фармокология

Тавсифи мухтасари фан	<p>Фармакология илми биологӣ-тиббист, ки таҳия, тавлид, таҳлил ва назорати сифати маводи дорувориро меомӯзонад. Дар ин фан роҳҳои нигоҳдорӣ, гузаронидайн ва таснифи доруҳо низ омӯзонида мешаванд. Дар шакли васеъаш илм дар бораи маводҳои фаъоли физиологӣ. Фармакология – илми биотиббӣ дар бораи моддаҳои доруворӣ ва таъсири онҳо ба организм; ба маънои васеътар, умуман илм дар бораи моддаҳои аз ҷиҳати физиологӣ фаъол.</p> <p>Вақте ки моддаҳо дар фармакотерапия истифода мешаванд, онҳоро доруҳо меноманд.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғату истилоҳи фанни мазкурро; - номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан доир шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интихоби ғояҳои асосии фанро дуруст қабул кардан; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; - тавлиду таҳлили маводҳои доруворӣ - дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои фармакологӣ; <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни «Фармакология» - ро; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; - таърифо, мафҳумҳои асосӣ ва истилоҳоти махсуси соҳаи фармакологияро; - истифодаи амалии методҳои тадқиқотии фанро. - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи зарурӣ барорад;

	- мустақил роҳҳои ворид намудани доруҳо ба организмро аз худ намояд.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати қорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ ва кори хаттӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2. БАХШИ ФАНҲОИ ТАҲАССУСӢ

2.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ТАҲАССУСӢ

2.2.1. Педагогика ва психологияи кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	Педагогикаи иҷтимоӣ - назария ва амалияи шинох, танзим ва татбиқи воситаҳои тарбиявӣ тарбиявии ҷараёни иҷтимоӣ ва ё азнавотсиализатсияи шахс мебошад, ки натиҷаи он аз ҷониби фард аз худ намудани тамоюл ва меъёри рафтор мебошад. Психологияи иҷтимоӣ соҳаи илми психология буда, рафтору фаъолияти шахсро дар гурӯҳҳои иҷтимоӣ ва инчунин тавсифи психологии ҳамин гурӯҳро мавриди омӯзиш қарор медиҳад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд: -луғат ва ислоҳҳои фанни антропология-ро; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; -номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. Тавонад -интихоби ғояҳои асосии фанни муқаддимаи психологияи иҷтимоӣ дуруст қабул карданро; -омода намудани амсилаҳои махсуси фаннӣ -ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои муқаддимаи психологияи иҷтимоӣ дар рафти машғулиятҳо; -дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқотӣ муқаддимаи психологияи иҷтимоӣ; -дарки дурусти ва қонунҳои муқаддимаи психологияи иҷтимоӣ-ро омӯзад -муайян намудани хусусиятҳои муқаддимаи психологияи иҷтимоӣ дар рафти фаъолият; Муайян намудани таъсири гурӯҳ ба шахс ва шахс ба гурӯҳ Аз худ намояд: -мақсаду вазифаҳои фанни муқаддимаи психологияи иҷтимоӣ -назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳа; -таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси муқаддимаи психологияи иҷтимоӣ - истифодаи амалии методҳои тадқиқотии фанро
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, тахтаи синфӣ
Шаклҳои назорати қорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.2. Таърихи кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	Кори иҷтимоӣ фаъолияти касбӣ мебошад, ки ба одамон ва гурӯҳҳои иҷтимоӣ дар рафъи мушкилоти шахсӣ ва иҷтимоӣ тавассути дастгирӣ, ҳифз, ислоҳ ва тавонбахшии иҷтимоӣ нигаронида шудааст. Ба он ҳам ёрӣ ба нафакахурони танҳо ва инвалидон, инчунин ёрӣ ба оилаҳои камбизоати қуддатдор, бехонумон, нашъамандон, майзадагон ва беморони ру-хиро дарбар мегирад. Кори иҷтимоиро ҳамчун илм метавон ҳамчун як соҳаи донишҳои илмӣ дар бораи қонунҳои, ки раванди истифодаи захираҳои дохилӣ ва берунии фард, оила ё ҷамъиятро дар ҳолатҳои халалдоршавии фаъолияти иҷтимоӣ танзим мекунанд, фаҳмидан мумкин аст. Муайян намудани таъсири мутақобилаи кори иҷтимоӣ бо дигар илмҳо
------------------------------	--

	хусусияти байнисоҳавӣ, инчунин фарқияти онро аз чунин соҳаҳои ба ҳам наздики донишҳо, ба монанди ҷомеашиносӣ, психология ва ғайра нишон дод.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - робитаи сиёсати иҷтимоии давлат ва мазмуни қори иҷтимоӣ дар ҷомеаро; - вобастагии самаранокии ҳифзи иҷтимоӣ аз мукаммали сохтори системаи мақомоти идоракунӣ ва фаъолияти онро; - вобаста будани самарани ҳифзи иҷтимоӣ ба самти иҷтимоии шуур ва фаъолияти кадрҳои мақомотҳои давлатӣ; - манфиати умумии қоранди иҷтимоӣ ва муштарӣ ба натиҷаҳои мушаххаси ҳамкориҳои онҳо (ҳарду субъект бояд дар ҳалли мушкилот фаъол бошанд); - таъвофути психология аз дигар илм. <p>Тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - риояи салоҳият ва ӯҳдадорӣҳои мутахассиси қори иҷтимоиро; - риояи дараҷаи умумии инкишофи мутахассиси қори ҷамъиятиро; - ҳулосаҳо ва қоидаҳои истифода бурда тавонад, ки аз қониби илм ва амалия дар асоси намунаҳои қушод таҳия шудаанд; - дар амал тадбиқ намудани принципи универсалӣ (бе ягон таъбиз аз рӯи ягон асос); - истифодаи роҳи усулҳои принципи ҷавоби иҷтимоӣ. <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - принципи ҳифзи ҳуқуқҳои иҷтимоӣ (ба мизоч расонидани қўмакро бо талаби даст кашидан аз ҳуқуқҳои иҷтимоии худ шартан шарт қардан мумкин нест); - принципҳои пешгирикунанда, худбодарӣ, зиёд қардани захираҳои сотсиалӣ, махфият, таҳаммулпазирӣ; - роҳ, усул, воситаҳои омӯзиш ва ташхис намудани инкишофи фаъолияти психикии қўдакони ва ташаккулдиҳии шахсияти қўдак, таъмин намудани омодагии ӯ ба мактаб дар ҳамқорӣ бо волидону муаллимони мактаби ибтидоӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери қардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати қорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютери)

2.2.3. Назарияи қори иҷтимоӣ

Тавсифи муҳтасари фан	<p>Назарияи қори иҷтимоӣ - илм дар бораи қонуниятҳо ва принципҳои амал ва инкишофи равандҳои иҷтимоӣ, динамикаи онҳо дар заминаи омилҳои психологию педагогии идоракунӣ дар ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои шахрвандии шахс дар ҷомеа мебошад.</p> <p>Инсоният шаклҳои муҳталифи пуштибонӣ аз нотавонро таҳия қардааст – муносибатҳои тақсимқунӣ, хайрқоҳӣ, агапе, садақа, хайрия, хайрияи ҷомеаи анъанавӣ ва аз қониби давлат танзимшаванда.</p> <p>Ба маънои васеи қалима, қори иҷтимоӣ механизмест, ки бояд ҳуқуқҳои эҳтимолан эълоншударо ба ҳуқуқҳои воқеан амалӣ табдил диҳад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ қардааст, бояд донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақеи қори иҷтимоӣ ҳамчун илм дар байни чунин фанҳо ба монанди фалсафаи иҷтимоӣ, таърихи иҷтимоӣ, сиёсатшиносӣ, психологияи иҷтимоӣ, фарҳангшиносӣ муайян қарда мешавад; - таъсири мутақобилаи қори иҷтимоӣ бо дигар илмҳо дар бораи инсон ва ҷамъият ошқор меқардад; - қустуҷӯи доимии назариявии ба худ ҳоси қори иҷтимоӣ ҳамчун

	<p>объекти мушаххаси омӯзиш сурат мегирад;</p> <ul style="list-style-type: none"> - кори иҷтимоӣ, ки ҳамчун падидаи иҷтимоӣ, ҳамчун соҳаи махсуси фаъолияти инсон ба вучуд омада, роҳи муайяни инкишофро тай намуда, торафт бештар объекти таҳқиқоти махсуси илмӣ мегардад. <p>Тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - риояи салоҳият ва ӯҳдадорихои мутахассиси кори иҷтимоиро; - риояи дараҷаи умумии инкишофи мутахассиси кори ҷамъиятиро; - хулосаҳо ва қоидаҳои истифода бурда тавонад, ки аз ҷониби илм ва амалия дар асоси намунаҳои кушод таҳия шудаанд; - дар амал тадбиқ намудани принципи универсалӣ (бе ягон таъбиз аз рӯи ягон асос); - истифодаи роҳу усулҳои принципи ҷавоби иҷтимоӣ. <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - принципи ҳифзи ҳуқуқҳои иҷтимоӣ (ба мизоч расонидани кӯмакро бо талаби даст кашидан аз ҳуқуқҳои иҷтимоии худ шартан шарт кардан мумкин нест); - принципҳои пешгирикунанда, худбонавӣ, зиёд кардани захираҳои сотсиалӣ, махфият, таҳаммулпазирӣ; - роҳ, усул, воситаҳои омӯзиш ва ташхис намудани инкишофи фаъолияти психикии кӯдакон ва ташаккулдиҳии шахсияти кӯдак, таъмин намудани омодагии ӯ ба мактаб дар ҳамкорӣ бо волидону муаллимони мактаби ибтидоӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, тахтаи синфӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.4. Технологияи кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Технологияҳои иҷтимоӣ маҷмӯи донишҳо дар бораи роҳҳои беҳтарини танзим ва тағир додани равандро ва муносибатҳои иҷтимоӣ мебошанд. Технологияҳои кори иҷтимоӣ яке аз соҳаҳои технологияҳои иҷтимоӣ мебошанд, ки ба хидматрасонии иҷтимоӣ, кӯмак ва дастгирии шаҳрвандон дар ҳолатҳои душвори зиндагӣ нигаронида шудаанд.</p> <p>Технологияҳои кори иҷтимоӣ ба соҳаи технологияҳои иҷтимоӣ, ки ба хидматрасонии иҷтимоӣ, дастгирӣ ва кӯмак ба шаҳрвандоне, ки дар вазъияти душвори зиндагӣ қарор доранд, дохил карда шудаанд. Аломатҳои технология: такрорӣ, пешгӯӣ, ташхис ва коркарди натиҷа.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вазифаи технологии кори иҷтимоӣ аз муайян кардани мушкилоти иҷтимоӣ бо ёрии воситаҳои дастраси хадамоти иҷтимоӣ, ислоҳи саривақтии амали муштарӣ ва корманди иҷтимоӣ ва расонидани кӯмаки зарурии иҷтимоӣ иборат аст; - муайян кардани мазмун, воситаҳо, шаклу усулҳои кори ҷамъиятӣ ба моҳияти проблемаи иҷтимоӣ вобаста аст; - технологияи кори иҷтимоӣ бо соҳаҳои ба ҳам алоқаманди назариявии дониш, бо таҷрибаи амалӣ, расму оинҳо, расму оинҳо, далелҳо ва падидаҳои иҷтимоӣ-психологӣ робитаи зич дорад; - мушкилоти иҷтимоӣ муайян, арзёбӣ ва гурӯҳбандӣ карда мешавад, сабабҳои ба вучуд омадани он равшан карда мешаванд; - мақсади асосии фаъолияти корманди иҷтимоӣ мураттаб гардида, дар асоси он воситаҳо ва усулҳои ноил шудан ба он интиҳоб карда мешаванд, роҳҳои ҷустуҷӯи манбаъҳои иловагии иттилоот дар бораи муҳити иҷтимоӣ ва шароити зиндагии мизоч муайян карда мешаванд; - татбиқи тадбирҳои таъсиррасонии иҷтимоӣ дар муҳлати муайяншуда аз тарафи иҷрокунандагони мушаххас гузаронида мешавад, натиҷаҳо бо меъёрҳои самаранокии кори ҷамъиятӣ муқоиса ва мувофиқат мекунад. <p>Тавонад:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - корманди иҷтимоӣ барои ҳалли мушкилот неруи ахлоқӣ, равонӣ, зеҳнӣ, касбии худро сафарбар намояд; - ҷамъоварӣ ва ба низом даровардани иттилоот, таҳлил ва ҷамъбасти он; - ҳулосаҳое, ки аз кори таҳлилӣ бармеоянд, барои конкретии мақсаду вазифаҳо, муайян кардани мазмун, усулҳо ва шаклҳои ташкилии кори ҷамъиятӣ асос мебошанд; - муайян намудани омилҳое, ки ба ҳалли мушкилоти иҷтимоӣ мусоидат карданд; - аниқ кардани сабабҳое, ки ба ҳалли бомуваффақияти масъала ҳалал мерасонанд ва роҳҳои дар оянда ҳал кардани онҳоро; - натиҷаҳои фаъолияти кормандони иҷтимоиро таҳлил намудан; - муайян намудани дараҷаи алоқамандии объекти таъсири ҷамъиятӣ (шаҳс, коллективи меҳнатӣ, гурӯҳҳои иҷтимоӣ, ҷамъият); - мақсадро амалӣ карда тавонад, дар раванди технологияи иҷтимоӣ; <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - таснифи технологияҳои иҷтимоӣ аз рӯи соҳаи истифода технологияҳои иҷтимоӣю сиёсӣ, иҷтимоӣю иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маънавию дар бар мегирад; - аз рӯи сатҳи фазои иҷтимоӣ, ки дар он технологияҳо истифода мешаванд (демографӣ, иқтисодӣ, глобалӣ, технологияҳои ҳарбӣ, технологияҳои бӯҳрони озуқаворӣ, офатҳо, низовҳо) гурӯҳбандӣ мешаванд.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ ва кори хатӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон шифой (тестӣ компютерӣ)

2.2.5. Муқаддимаи ихтисоси “Кори иҷтимоӣ”

Тавсифи мухтасари фан	<p>Кори иҷтимоӣ фаъолияти касбӣ мебошад, ки ба одамон ва гурӯҳҳои иҷтимоӣ дар рафъи мушкилоти шахсӣ ва иҷтимоӣ тавассути дастгирӣ, ҳифз, ислоҳ ва тавонбахшии иҷтимоӣ нигаронида шудааст. Ба он ҳам ёрӣ ба нафақахурони танҳо ва инвалидон, инчунин ёрӣ ба оилаҳои камбизоати қудакдор, беҳонумон, нашъамандон, майзадагон ва беморони ру-хиро дарбар мегирад.</p> <p>Кори иҷтимоиро ҳамчун илм метавон ҳамчун як соҳаи донишҳои илмӣ дар бораи қонунҳое, ки раванди истифодаи захираҳои дохилӣ ва берунии фард, оила ё ҷамъиятро дар ҳолатҳои ҳалалдоршавии фаъолияти иҷтимоӣ танзим мекунанд, фаҳмидан мумкин аст. Муайян намудани таъсири мутақобилаи кори иҷтимоӣ бо дигар илмҳои хусусияти байнисоҳавӣ, инчунин фарқияти онро аз ҷунин соҳаҳои ба ҳам наздики донишҳо, ба монанди ҷомеашиносӣ, психология ва ғайра нишон дод.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - робитаи сиёсати иҷтимоии давлат ва мазмуни кори иҷтимоӣ дар ҷомеаро; - вобастагии самаранокии ҳифзи иҷтимоӣ аз мукаммалии сохтори системаи мақомоти идоракунии ва фаъолияти онро; - вобаста будани самарани ҳифзи иҷтимоӣ ба самти иҷтимоии шуур ва фаъолияти кадрҳои мақомотҳои давлатӣ; - манфиати умумии корманди иҷтимоӣ ва муштарӣ ба натиҷаҳои мушаххаси ҳамкориҳои онҳо (ҳарду субъект бояд дар ҳалли мушкилот фаъол бошанд); - тавофути психология аз дигар илм. <p>Тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - риояи салоҳият ва ўҳдадорихоӣ мутахассиси кори иҷтимоиро; - риояи дараҷаи умумии инкишофи мутахассиси кори ҷамъиятиро; - ҳулосаҳо ва қоидаҳоеро истифода бурда тавонад, ки аз ҷониби илм ва

	<p>амалия дар асоси намунаҳои кушод таҳия шудаанд;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дар амал тадбиқ намудани принципи универсалӣ (бе ягон таъбиз аз рӯи ягон асос); - истифодаи роҳу усулҳои принципи ҷавоби иҷтимоӣ. <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - принципи ҳифзи ҳуқуқҳои иҷтимоӣ (ба мизоч расонидани кӯмакро бо талаби даст кашидан аз ҳуқуқҳои иҷтимоии худ шартан шарт кардан мумкин нест); - принципҳои пешгирикунанда, худбоварӣ, зиёд кардани захираҳои сотсиалӣ, махфият, таҳаммулпазирӣ; - роҳ, усул, воситаҳои омӯзиш ва ташхис намудани инкишофи фаъолияти психикии кӯдакон ва ташаккулдиҳии шахсияти кӯдак, таъмин намудани омодагии ӯ ба мактаб дар ҳамкорӣ бо волидону муаллимони мактаби ибтидоӣ.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.6. Экологияи иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Экологияи иҷтимоӣ як фанни илмӣ аст, ки муносибатҳои гурӯҳҳои иҷтимоиро дар соҳаи идоракунии табиат меомӯзад.</p> <p>Вазифаи асосии экологияи иҷтимоӣ омӯзиши механизмҳои таъсири инсон ба муҳити зист ва он тағйироти дар он натиҷаи фаъолияти инсон мебошад.</p> <p>Экологияи иҷтимоӣ ба он эътиқод асос ёфтааст, ки қариб ҳамаи мушкилоти экологии муосири мо аз мушкилоти амиқи иҷтимоӣ сарчашма мегиранд. Аз ин нуктаи назар чунин бармеояд, ки ин проблемаҳои экологиро бе диққат дарк накардани ҷамъияти имрузаи мо ва бемантикии, ки дар он ҳукмрон аст, фаҳмидан мумкин нест. Барои равшанӣ андохтан ба ин нукта: дар маркази мушкилоти ҷиддии экологӣ, албатта, дар муқоиса бо офатҳои табиӣ, албатта, дар маркази мушкилоти иқтисодӣ, этникӣ, фарҳангӣ ва гендерӣ қарор доранд.</p> <p>Экологияи иҷтимоӣ ҳамчун як соҳаи илмӣ ва инчунин як ҳаракати иҷтимоӣ таҳия ва ҷойгир карда мешавад. Дар ҳолати охири, он инчунин як назарияи муҳими иҷтимоӣ аст.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проблемаҳои экологияи иҷтимоӣ асосан ба се гурӯҳи асосӣ дохил мешаванд; - ҳамчун маҷмӯи ғояҳо, экологияи иҷтимоӣ иқтисодиёти ахлоқиро дар назар дорад, ки пешниҳод мекунад, ки берун аз камбизоатӣ ва иерархияҳо, ба сӯи ҳамоҳангии нав дар муносибатҳои ҷомеаҳои инсонӣ бо олами табиӣ, ки дар он арзишҳои гуногунрангӣ, эҷодкорӣ ва озодӣ эътироф карда мешаванд, ҳаракат кунад; - экологҳои иҷтимоӣ меғӯянд, ки проблемаи системавии иерархияро бо амали шахсони алоҳида, «танҳо амалҳо» ва аз ҷумла истеъмоли ахлоқӣ (контремизми ахлоқӣ) муқовимат кардан мумкин нест; <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> – иттилолотро ба дониш табдил дода тавонанд; – мавқеи ихтисоси худро дар фаҳмиши инсонӣ муосир доштаро таҳлил карда тавонанд; – маҳорати суҳанронӣ доир ба масъалаҳои глобалиро тавонад; – аз нигоҳи илми экологияи инсон ба равандҳои ҷаҳони муосир баҳо дода тавонанд. <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> – луғату истилоҳоти фанро аз худ намоянд; – номгӯи адабиётҳои лозимиро, ки доир ба фанни мазкур аст;

	– Мавзӯҳои таҳқиқоти илми экологияро аз худ кунад; – Донишҳо доир ба масъалаҳои глобалии экологӣ аз худ кунад.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯхбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.7. Технология ва сотсиологияи иқтисодӣ. Дастгирии иҷтимоӣ-иқтисодӣ ба аҳоли

Тавсифи мухтасари фан	<p>Технологияҳои иҷтимоӣ маҷмӯи донишҳо дар бораи роҳҳои беҳтарини танзим ва тағир додани равандҳо ва муносибатҳои иҷтимоӣ мебошанд. Технологияҳои кори иҷтимоӣ яке аз соҳаҳои технологияҳои иҷтимоӣ мебошанд, ки ба хидматрасонии иҷтимоӣ, кӯмак ва дастгирии шаҳрвандон дар ҳолатҳои душвори зиндагӣ нигаронида шудаанд.</p> <p>Сотсиологияи иқтисодӣ як бахши тадқиқоти иҷтимоӣ буда, таҳлили фаъолияти иқтисодиро аз нуқтаи назари назарияи иҷтимоӣ дар бар мегирад.</p> <p>Сотсиологияи иқтисодӣ ба ақидаҳои мушаххас оид ба фаъолияти инсон, рушди иқтисодиёт ва ҷомеа асос ёфтааст.</p> <p>Дастгирии иҷтимоӣ – фаъолияти, ки мақомоти ҳифзи иҷтимоии аҳоли дар доираи сиёсати иҷтимоӣ амалӣ намуда, ба таъмини категорияҳои алоҳидаи шаҳрвандон бо кӯмак тибқи санадҳои қонунгузорӣ ва ҳуқуқӣ нигаронида шудааст.</p> <p>Дастгирии иҷтимоӣ маҷмӯи тадбирҳо оид ба нигоҳдорӣ, баланд бардоштани қобилияти зиндагонии шаҳрванд ё оилаи ӯ ва мусоидат ба таъмини ҳаёти муқаррарӣ мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вазифаи технологияи кори иҷтимоӣ аз муайян кардани мушкилоти иҷтимоӣ бо ёрии воситаҳои дастраси ҳадамоти иҷтимоӣ, ислоҳи саривақтии амали муштарӣ ва корманди иҷтимоӣ ва расонидани кӯмаки зарурии иҷтимоӣ иборат аст; - муайян кардани мазмун, воситаҳо, шаклу усулҳои кори ҷамъиятӣ ба моҳияти проблемаи иҷтимоӣ вобаста аст; - технологияи кори иҷтимоӣ бо соҳаҳои ба ҳам алоқаманди назариявии дониш, бо таҷрибаи амалӣ, расму оинҳо, расму оинҳо, далелҳо ва падидаҳои иҷтимоӣ-психологӣ робитаи зич дорад; - сотсиологияи иқтисодӣ ба ақидаҳои мушаххас оид ба фаъолияти инсон, рушди иқтисодиёт ва ҷомеа асос ёфтааст; - усулҳои гуногуни ҷамъоварӣ ва таҳлили маълумот, аз ҷумла усулҳои сотсиологӣ истифода мешаванд; - дар доираи равиши рафторӣ (позитивистӣ) ҷомеашиносии иқтисодӣ ҳамчун илме фаҳмида мешавад, ки «рафтори гурӯҳҳои калони иҷтимоии марбут ба қабул ва истифодаи пул ва дигар дороиҳоро меомӯзад». - системаи ҳифзи иҷтимоии аҳоли унсури беҳтар намудани сифати зиндагии категорияҳои алоҳидаи шаҳрвандон (кухансолон, маъюбон ва шахсони дорои ҳаракати маҳдуд, оилаҳои кудакдор, аз ҷумла оилаҳои серфарзанд ва гайра) мебошад. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - корманди иҷтимоӣ барои ҳалли мушкилот неруи ахлоқӣ, равонӣ, зеҳнӣ, касбии ҳудро сафарбар намояд; - ҷамъоварӣ ва ба низом даровардани иттилоот, таҳлил ва ҷамъбасти он; - ҳулосаҳое, ки аз кори таҳлилий бармеоянд, барои конкретии мақсаду вазифаҳо, муайян кардани мазмун, усулҳо ва шаклҳои ташкилии кори ҷамъиятӣ асос мебошанд; - муайян намудани омилҳое, ки ба ҳалли мушкилоти иҷтимоӣ мусоидат карданд;

	<p>- аниқ кардани сабабҳое, ки ба ҳалли бомуваффақияти масъала халал мерасонанд ва роҳҳои дар оянда ҳал кардани онҳоро;</p> <p>- натиҷаҳои фаъолияти кормандони иҷтимоиро таҳлил намудан;</p> <p>- баланд бардоштани сифати зиндагӣ ва сатҳи некӯаҳволии моддии ин категорияҳои аҳоли тавассути расонидани кумаки мақсадноки иҷтимоӣ ва дастгирии иҷтимоӣ, таъмини дастрасии хизматрасонии иҷтимоӣ;</p> <p>- хизматрасонии иҷтимоӣ ба ҳамаи шахрвандоне, ки ба таври бояду шояд ба хизмати иҷтимоӣ эҳтиёҷманд доништа шудаанд ва ба муассисаҳо муроҷиат мекунанд, расонда тавонад.</p> <p>Аз худ намоянд:</p> <p>- луғати истилоҳи фанни мазкурро;</p> <p>- таснифи технологияҳои иҷтимоӣ аз рӯи соҳаи истифода технологияҳои иҷтимоӣ сиёсӣ, иҷтимоӣ иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маънавию дар бар мегирад;</p> <p>- аз рӯи сатҳи фазаи иҷтимоӣ, ки дар он технологияҳо истифода мешаванд (демографӣ, иқтисодӣ, глобалӣ, технологияҳои ҷарбӣ, технологияҳои бӯҳрони озуқаворӣ, офатҳо, низоъҳо) гурӯҳбандӣ мешаванд.</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯхбати инфиродӣ ва кори хатӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон шифоӣ (тестӣ компютерӣ)

2.2.8. Усулҳои амалӣ дар кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Усул ба маънои васеъ маънои роҳи бошууроани ба даст овардани ягон натиҷа, ҳалли баъзе масъалаҳоро дорад ва пайдарпайии мушаххаси амалҳоро дар асоси нақшаи дақиқ амалӣ ва назоратшаванда дар намудҳои гуногуни фаъолияти маърифатӣ ва амалӣ дар бар мегирад. Дарачаи огоҳӣ ва назорат аз болои план метавонад гуногун бошад.</p> <p>Усулҳо вобаста ба намудҳои фаъолият ва соҳаҳое, ки дар он татбиқ мешаванд, метавонанд хеле фарқ кунанд. Усулҳои хусусии тадқиқот ва фаъолиятро дар соҳаҳои алоҳидаи илм ва амалия, аз он ҷумла кори ҷамъияти (баъзан онҳоро метод меноманд) ҷудо кардан лозим аст. Ҷустуҷӯи усули универсалие, ки ба ҳама гуна шакли воқеият дахл дорад, муваффақ набуд.</p> <p>Асоси назарияи кори иҷтимоӣ омӯзиши усулҳои он мебошад. Назарияи муосири кори иҷтимоӣ таснифоти ягонаи аз ҷониби умум эътирофшудаи усулҳоро надорад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кори иҷтимоӣ дар ҷомеа ба кор дар муҳити микроиҷтимоӣ наздик аст, ки онро дар доираи яқин модел сохтан мумкин аст; - кори ҷамъиятӣ ҳам ҳамчун кори иҷтимоӣ худди (аксаран дар ҷои истиқомат) ва ҳам ҳамчун сиёсати иҷтимоӣ дар сатҳи худидоракунии маҳаллӣ баррасӣ мешавад; - кори иҷтимоӣ бо гурӯҳ метавонад дар доираи моделҳои гуногун амалӣ карда шавад; - намудҳои асосии гурӯҳҳое, ки дар кори иҷтимоӣ истифода мешаванд, гурӯҳҳои барқарорсозӣ, гурӯҳҳои миёнаравӣ, гурӯҳҳои худкӯмакрасонӣ, гурӯҳҳои таълимӣ ва гурӯҳҳои терапевтӣ мебошанд; - кори ҷамъиятӣ ҳамчун воситаи ҳамроҳангсозии усулҳои анъанавӣ ва ҳамкорӣ бо ташкилотчиёни кори иҷтимоӣ хизмат мекунад; - кори иҷтимоӣ ҷамоатӣ усулест, ки имкон дод, ки доираи кӯмаки иҷтимоӣ дар байни аҳолии маҳаллаҳои шаҳрӣ, ҷамоатҳо (ҷамоаҳои одамоне, ки ихтиёран ва бошууроана як хел принципҳои ташкили ҳаёти иҷтимоиро муттаҳид мекунанд) васеъ карда шаванд. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бояд дар амалиёти яқинӣ, ки ба ҳалли вазъияти ихтилофот нигаронида шудааст, фаъолона иштирок карда тавонад;

	<ul style="list-style-type: none"> - то мизоҷ вобастагии зич ва вобастагии байни мушкilotи шахсию иҷтимоиро дарк карда тавонад; - бояд тағиротро дар ниёзҳо, интизориҳо ва манфиатҳои мавҷудаи одамон ҳавасманд ва густариш диҳад. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғату истилоҳоти фанро аз худ намоянд; - номгуи адабиётҳои лозимиро, ки доир ба фанни мазкур аст; - мавзӯҳои таҳқиқотии илми иҷтимоиро аз худ кунад.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, тахтаи синфӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.9. Идоракунии иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Идоракунии иҷтимоӣ як соҳаи илми сотсиология буда, механизмҳои идоракунии иҷтимоӣ ва равандҳои идоракуниро дар системаҳои хурду калони иҷтимоӣ бо назардошти хусусиятҳои иҷтимоию фарҳангӣ ва иҷтимоию иқтисодии ин системаҳо (ҷомеа, ташкилотҳо) меомӯзад. Идоракунии иҷтимоӣ соҳаи тадқиқоти илмии сотсиологӣ буда, омӯзиши механизмҳо ва усулҳои иҷтимоии таъсири идоракуниро ба ҷомеа, соҳаҳои алоҳидаи он (иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ, маънавӣ), гурӯҳҳо ва ташкилотҳои иҷтимоӣ, шуур ва рафтори одамон. Иختисоси илмӣ, ки аз рӯи он тайёр кардани олимон (номзадҳо ва докторҳои илмҳои ҷамъиятшиносӣ) ба амал бароварда мешавад.</p> <p>Дар соҳаи проблемавии идоракунии иҷтимоӣ мафҳумҳои раванди идоракунии ҳамчун як намуди махсуси ҳамкориҳои иҷтимоӣ, ки шаклҳои устувор ва мунтазам дорад, таҳия мешаванд.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - таърихи инкишофи концепсияҳои иҷтимоии ватанӣ ва хориҷии идоракуниро; - идоракунии ва мушкilotи амнияти иттилоотии ҷомеа, давлат, ташкилот ва фардро; - маълумоти иҷтимоӣ ва дастгирии таҳлили раванди идоракуниро; - таҳлили иҷтимоии принципҳо, усулҳо ва натиҷаҳои иҷтимоии навоариҳои идоракуниро; - усулҳои ҷамъоварӣ, таҳлил ва арзёбии иттилооти иҷтимоӣ дар системаи идоракуниро. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - таҷрибаи иҷтимоӣ дар идоракунии; - мушкilotи услубҳо, ҳавасмандкунӣ ва иштирок кардан дар идоракунии; - ташкил кардани арзишҳо, мотивҳо ва самтҳои шахсиятро дар системаи идоракунии; - идоракунии бӯҳронҳо ва низоъҳои идоракунии; - дарки дурусти технологияҳои иҷтимоӣ дар системаи идоракунии: моҳият, шаклҳо ва хусусиятҳо; - муайян намудани омилҳои иҷтимоӣ-фарҳангӣ ва иҷтимоию сиёсии рушди фарҳанги идоракунии. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни идоракунии иҷтимоӣ; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳа; - таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси идоракунии иҷтимоӣ; - истифодаи амалии методҳои тадқиқотии фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, тахтаи синфӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.10. Конфликтология

Тавсифи мухтасари фан	Конфликтология як соҳаи байнисоҳавии донишест, ки намунаҳои пайдоиш, инкишоф, ҳал ва анҷоми низоъҳои ҳар сатҳро меомӯзад. Конфликтология дар робитаи зич бо фалсафа, сотсиология, психология, таърих, ҳуқуқ, этика, иқтисодиёт, идоракунии ва як қатор дигар илмҳои инкишоф меёбад. Вобаста ба самти таҳқиқ конфликт ҳамчун зухуроти диалектикаи иҷтимоӣ (сатҳи макросатҳ), ҳамчун омилҳои иҷтимоӣ системаи иҷтимоӣ ва муносибатҳои иҷтимоӣ, ҳамчун инъикоси рӯҳӣ ва шуур мавриди омӯзиш қарор мегирад. одамони зиддиятҳо ва ихтилофҳои иҷтимоӣ (микросатҳ).
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад: - мафҳумҳои «конфликт» ва «зиддият» воқеан аз ҷиҳати ҳаҷм қобили муқоиса мешаванд; - ду равиши маъмултарин барои фаҳмидани муноқиша вучуд дорад. Дар конфликти аввал бархӯрди тарафҳо, ақидаҳо, қувваҳо, яъне хеле васеъ муайян карда мешавад. Равиши дуюм ин фаҳмидани конфликт ҳамчун бархӯрди ҳадафҳо, манфиатҳо, мавқеъҳо, ақидаҳо ё нуқтаи назари муҳолифон ё субъектҳои таъсири мутақобила мебошад; - субъекти ҳамкорӣ низоъ метавонад ё шахси алоҳида ё одамон ва гурӯҳҳои одамон бошад; - равиш низоъ дар табиати бечон низ имконпазир аст. Тавонанд: - танзим намудани муносибатҳо ҳангоми руҳ додани конфликт; - баргараф намудани конфликт ҳамчун бархӯрди ҳадафҳо, манфиатҳо, мавқеъҳо, ақидаҳо ё нуқтаи назари муҳолифон ё субъектҳои таъсири мутақобила. Аз худ намоянд: - низоъ нисбат ба системае, ки дар он руҳ медиҳад, на ҳамеша номунтазам аст; аксар вақт низоъ барои зинда нигоҳ доштани он зарур аст; - низоъ барои таъсис ва нигоҳ доштани ҳувият ва сарҳади ҷомеаҳо ва гурӯҳҳо хидмат мекунад; - вазифаи низоъ, таъсис ва нигоҳ доштани ҳувияти гурӯҳӣ аст ва низоъ бо гурӯҳҳои дигар ба тақвияти ҳувияти гурӯҳ ва ҳифзи марзҳои он дар робита бо ҷомеаи атроф мусоидат мекунад.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои КМД,
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.11. Асосҳои этика ва деонтология

Тавсифи мухтасари фан	Этикаи тиббӣ (деонтологияи тиббӣ) як фани этикаи амалӣ мебошад, ки этикаи тиббӣ, қоидаҳо ва меъёрҳои муносибати байни духтур ва ҳамкорон ва беморро меомӯзад. Он қисми ахлоқ, ки мавзӯи он таълимот дар бораи вазифаи шахс дар назди шахси дигар ва умуман ҷомеа мебошад, деонтология номида мешавад. Деонтологияи тиббӣ таълимоти рафтори дурусти кормандони тиб мебошад, ки ба фароҳам овардани шароити мусоидтарин барои шифо ёфтани бемор мусоидат мекунад. Деонтология, ё этикаи деонтологӣ - таълимот оид ба проблемаҳои ахлоқ ва ахлоқ, як бахши ахлоқ. Ҳангоми арзёбии амали анҷомёфта, деонтология бо риоя ё риоя накардани қоидаҳои муайяни он роҳнамоӣ мекунад. Баъзан онро этикаи вазифа (ё ўҳдадорӣ) ё системаи ахлоқие, ки ба қоидаҳои рафтор асос ёфтааст, меноманд, зеро онҳо асоси мафҳуми вазифа мебошанд.
------------------------------	---

Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳи фанни мазкурро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интихоби ғояҳои асосии фанни Асосҳои этика ва деонтологияро дуруст қабул кунад; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои Асосҳои этика ва деонтологияро дар рафти машғулиятҳо; - дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқоти тестҳои Асосҳои этика ва деонтология; - дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои Асосҳои этика ва деонтология; - ташҳиси дурусти фанни Асосҳои этика ва деонтологияро аз дигар фанҳои психология; <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни Асосҳои этика ва деонтология; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; - таърифи мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси фанни Асосҳои этика ва деонтология - истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.12. Гендерология

Тавсифи мухтасари фан	<p>Гендерология илмест, ки робитаи ҷинсҳо дар ҷомеа ва таъсири хусусиятҳои ҷинсии афродро ба ҳаёти иҷтимоӣ ва фардӣ меомӯзад.</p> <p>Гендерология илмест, ки дар бораи ҷинсҳо, илмест, ки мавҷудияти иҷтимоии ҷинсҳо ва раванди таҳаввулоти мақоми иҷтимоии онҳоро меомӯзад.</p> <p>Мавзӯи омӯзиши гендерро қонунҳои сохти ҷамъиятии ҷинс, яъне қонунҳои ифодаи хусусиятҳои иҷтимоии ҷинс (гендер) ифода мекунанд. Масъалаи асосии илм ин аст, ки меъёрҳои рафтори марду зан ва хусусияти муносибатҳои байни ҷинсҳо чӣ маъно доранд (ин рафтор ва муносибатҳоро муайян карда метавонад).</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аз нуқтаи назари истилоҳот, категорияи «гендер» дар ҷараёни рушди назариявии феминизм ва баъдан таҳқиқоти воқеии гендер шакл мегирад. Маъноии мафҳум, пеш аз ҳама, дар мафҳуми моделсозии иҷтимоии ҷинсӣ аст; - дар давоми тамоми ҳаёт ва махсусан дар давраи ба воя расидан, раванди иҷтимоӣшавии ҷинсӣ (нақш) вучуд дорад; - ташаккули шароит ва имкониятҳо барои иштироки баробари ҳамаи шахрвандон дар ҳаёти ҷамъиятӣ (вобаста аз ҷинс); - намоёндагии баробарии мардон ва занон дар вазифаҳои интихобӣ ва таъиншуда; - дар ҷанбаҳои фарҳангӣ ва таърихӣ (ҷинс ҳамчун сохтори иҷтимоӣ) зоҳир мешавад; - ҷинс маҳсули кӯшишҳои худӣ шахс ҳисобида мешавад, бинобар ин, муносибати байни ҷинсҳо, инчунин вазъи иҷтимоии ҳар яки онҳо метавонад тағйир ёбад (вобаста ба хоҳиши шахс ё ҷомеа). <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - таъсис ва истифодаи заминаҳои ҳуқуқӣ, ки баробарии гендериро таъмин карда тавонад; - ба фарҳанги сиёсӣ ворид намудани унсурҳои нав аз ҷониби занонро;

	<ul style="list-style-type: none"> - татбиқи ташаббуси занон дар соҳаи қонунгузорӣ, ки манфиатҳои занон ва кӯдаконро инъикос мекунад; - ташкили таълими васеи гендерии шаҳрвандони кишварро. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни гендерологияро - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; - таърифҳо, мафҳумҳои асоси ва ислоҳоти махсуси фанни гендерологияро; - истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.13. Геронтологияи сотсиологӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Геронтология (аз юнонии дигар «пирмард» «дониш, калима, таълим») илмест, ки ҷанбаҳои биологӣ, иҷтимоӣ ва равонии пиршавии инсон, сабабҳо ва роҳҳои мубориза бо он (ҷавоншавӣ)-ро меомӯзад.</p> <p>Геронтологияи сотсиологӣ - соҳаи тадқиқоти сотсиологии як табақаи муайяни иҷтимоӣ-демографии одамони солхӯрда, тарзи зиндагӣ, тарзи ҳаёти иҷтимоии онҳо. мутобик шудан ба шароити нав ба муносибати ба нафақа баромадан, тағйироти иҷтимоии онҳо. вазъи молӣ, оилавӣ ва ғайра. Вобаста ба тағйирёбии сохтори демографии ҷомеа (ҳозир дар бисёр кишварҳо шумораи пиронсолон ва пиронсолон зиёд мешавад) тавачҷӯх ба одамон зиёд мешавад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - лугат, истилоҳҳо ва номи китобҳои дарсии фанни мазкурро; - аломатҳо ва зинаҳои ташаккули материяи зинда; - омӯзиши бемориҳои, ки бо тағйироти инволюсионӣ алоқаманданд, инчунин табобат ва пешгирии бемориҳо дар пиронсолон ва пиронсолӣ; - гигиенаи умумӣ ва махсуси одамони синну соли калонсолро меомӯзад; - сохтор ва хусусиятҳои физиологии организмҳо; - хусусиятҳо ва рафтори одамони солхӯрда ва пиронсолонро меомӯзад; - бархе аз биogerонтологҳо бар ин назаранд, ки худи пирӣ бояд ҳамчун беморӣ дида шавад ва мувофиқи он мубориза барад; - равандҳои биологии пиршавиро меомӯзад. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - ҷиҳатҳои хоси мавҷудияти ҳаётро нишон дода тавонад; - моҳияти ҳаётро дарк карда тавонад; ба амалан муҳаё сохтани шароитҳои зарурии ҳаётӣ сарфаҳм равад; - моҳияти асоси ягонаи бунёди тамоми мавҷудоти зиндаро дарк намояд; - аҳамияти ин донишҳоро дар беҳдошти вазъи сиҳатии худ ва наздикон дарк намояд; - Аз уҳдаи ҳалли масъалаҳои амалӣ оид ба ирсият ва тағйирпазирӣ баромада тавонад; - мутатсияҳои зарарнок ва фойданокро фарқ карда тавонад; - таърихи истифодаи донишҳои биологиро дар соҳаҳои гуногуни истеҳсолӣ шарҳ дода тавонад; муқоисапазир будани механизмҳои фаъолияти организмҳо ва технологияи муосиро шарҳ дода тавонад. - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи	Имтиҳон (тести компютерӣ)

ниҳони таълими фан	
2.2.14. Муаммоҳои кори иҷтимоӣ бо ҷавонон	
Тавсифи мухтасари фан	Кори иҷтимоӣ бо ҷавонон як намуди мушаххаси фаъолияти касбӣ мебошад, ки ба таъмини ҳаёти насли наврас, инчунин баланд бардоштани сифати ҷамъияти ҷавонон нигаронида шудааст, ки аз ҷониби ташкилотҳои давлатӣ, вилоятӣ, шаҳрӣ, инчунин ташкилотҳои тичоратӣ ва ҷамъиятӣ ва шаҳрвандони алоҳида амалӣ карда мешавад. Ин намуди фаъолият маҷмӯи тадбирҳои (фаъолиятҳои) ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ-тиббӣ, иқтисодӣ, психологӣ, педагогӣ, ташкилӣ, пешгирикунанда, иттилоотӣ ва дигар чорабиниҳоро (фаъолиятҳоро) дар бар мегирад, ки барои пешгирии рушди падидаҳо ва тамоюлҳои манфӣ дар байни насли наврас, инчунин ташаккули моликияти дорои аҳамияти иҷтимоӣ насли ҷавон мувофиқи дастурҳои стратегияи рушди ҷомеа мебошад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад: - мақсади асосии кори иҷтимоӣ ҳамчун фаъолият оптимизатсияи механизмҳои фаъолияти иҷтимоии шахс, гурӯҳи иҷтимоӣ ё ҷомеа мебошад; - мақсади кори иҷтимоӣ бо ҷавонон ва сиёсати ноболиғон ин таъмини амният дар асоси ташаккули чунин сифатҳо ва хосиятҳо дар байни намояндагони аҳолии ҷавонон мебошад, ки ба талаботи рушди бомуваффақияти давлат дар шароити муосир ҷавобгӯ бошанд; - фароҳам овардани шароит (иҷтимоӣ, иқтисодӣ, равонӣ, ҳуқуқӣ, ташкилӣ ва ғайра) барои фаъолияти бомуваффақияти системаи таъмини ҳаёти насли наврас ва институти оиларо. Тавонанд: - дар амал тадбиқи намудани донишҳои назариявӣ, ки ҳангоми дарс аз худ намудаанд; - истифодаи роҳи усулҳои омӯзиш ва ташхиси психологӣ мувофиқи нишондиҳандаҳои инкишофи асабу психикии ҷавонони синну соли гуногун; - мунтазам савияи дониш, маҳорат ва малакаи касбии худро такмил дода, аз технологияи нави муосир истифода баранд. Аз худ намоянд: - назария ва амалияи омӯзиши хусусиятҳои синнусоли ва қонуниятҳои инкишофи психикии ҷавонон, ки он дар адабиётҳои илмӣ, методӣ, таълимӣ ва таҷрибаи амалӣ нишон дода шудаанд; - роҳ, усул, воситаҳои омӯзиш ва ташхис намудани инкишофи фаъолияти психикии ҷавонон ва ташаккулдиҳии шахсият.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.15. Кори иҷтимоӣ дар оила

Тавсифи мухтасари фан	Оила гурӯҳи хурде мебошад, ки ба никоҳи хешутаборӣ асос ёфтааст, ки аъзои онҳоро ҳаёти умумӣ, масъулияти маънавӣ ва ёрии ҳамдигарӣ, муносибати зану шавҳар, падару модар ва фарзандон ба ҳам мепайвандад. Дар тадқиқоти сотсиологӣ ба ҳисоб гирифтани андозаи миёнаи оила, таркиби оилаҳо, ки аз рӯи асосҳои гуногун (шумораи наслҳо дар оила, шумора ва пуррагии зану шавҳар, шумора ва синну соли кӯдакони ноболиғ) тақсимои оилаҳо аз рӯи хусусиятҳои иҷтимоию синфӣ анҷом дода мешавад, муҳим аст. Ҳифзи иҷтимоии оила – ин системаи бисёрзинаҳои тадбирҳои асосан давлатӣ оид ба таъмини кафолатҳои ҳадди ақали иҷтимоӣ, ҳуқуқ, манфиат ва озодиҳои оилаи муътадил дар вазъияти хавфнок ба манфиати рушди мутаносиби оила, шахсият ва ҷомеа мебошад. Дар ҳифзи иҷтимоии оила
------------------------------	--

	нақши муҳим ба зиммаи худи оила гузошта мешавад: таҳкими робитаи волидайн; ташаккули муқовимат ба таблиғи ҷинсӣ, маводи муҳаддир, зӯроварӣ, рафтори хашмгин; нигод доштани саломатии муътадилӣ психологӣ оила ва ғайра.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - муайян кардани сабабҳо ва омилҳои бадбахтии иҷтимоии оилаҳои мушаххас ва эҳтиёҷоти онҳо ба кӯмаки иҷтимоиро; - муайян ва расондани намуд ва шаклҳои мушаххаси хизматрасонии иҷтимоӣ иқтисодӣ, психологӣ иҷтимоӣ, иҷтимоӣ педагогӣ ва дигар хизматҳои иҷтимоӣ ба оилаҳои ба кӯмаки иҷтимоӣ ниёздоштаро; - баланд бардоштани муқовимат ба стресс ва фарҳанги равонии аҳоли, махсусан дар шакли муоширати байнишахсӣ, оилавӣ, волидайнро; - мусоидат ба шаҳрвандон дар фароҳам овардани фазои ҳамдигарфаҳмӣ ва эҳтироми ҳамдигар дар оила, рафъи ихтилофот ва дигар ҳолатҳои вайронкунии муносибатҳои никоҳ ва оилавино; - баланд бардоштани иқтисодӣ таъсири ташаккулдиҳандаи оила ба кӯдакон, рушди рӯҳӣ ва рӯҳии онҳо; - хусусиятҳои психологӣ ва рафтори одамони солхурда ва пиронсолонро меомузад; - бархе аз биогеронтологҳо бар ин назаранд, ки худи пирӣ бояд ҳамчун беморӣ дида шавад ва мувофиқи он мубориза барад; - равандҳои биологии пиршавиро меомӯзад. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - оилаҳоро дар ҳалли мушкилоти худтаъминкунӣ, дарк намудани имкониятҳои худ барои рафъи вазъиятҳои душвори зиндагӣ дастгирӣ карда тавонад; - оилаҳое, ки ба кӯмаки иҷтимоӣ, тавонбахшӣ ва дастгирӣ эҳтиёҷдоранд, сарпарастии иҷтимоӣ карда тавонад; - сатҳи хизматрасонии иҷтимоӣ ба оилаҳо, пешгӯии эҳтиёҷоти онҳо ба кӯмаки иҷтимоӣ ва таҳияи пешниҳодҳо оид ба рушди хизматрасонии иҷтимоӣ таҳлил карда тавонад; - ба ҳалли масъалаҳои хизматрасонии иҷтимоӣ ба оилаҳо ҷалб намудани ташкилотҳои гуногуни давлатӣ ва ҷамъиятӣ; - кӯмаки равонӣ ба оилаҳо дар мутобиқсозии иҷтимоӣ ба шароити тағйирёбандаи иҷтимоӣ иқтисодӣ ҳаёт; - мунтазам таҳлили мурочиатҳо ба Марказ ва таҳияи тавсияҳо барои мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ оид ба пешгирии зуҳуроти бухронӣ дар оиларо. <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.16. Фаъолияти педагогӣ дар соҳаи кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Фаъолияти педагогӣ як намуди фаъолияти касбӣ мебошад, ки ба интиқоли таҷрибаи иҷтимоӣ фарҳангӣ тавассути таълиму тарбия, фароҳам овардани шароит барои рушди шахсии донишҷӯён нигаронида шудааст.</p> <p>Фаъолияти педагогӣ хусусияти муттасил, мунтазам дорад, зеро ҳамаи кӯдакон бояд дараҷаҳои муайяни таълимро гузаранд, яъне он ба ҳамаи кӯдакон баробар аст. Илова бар ин, калонсолон низ метавонанд объекти фаъолияти педагогӣ бошанд, масалан, дар системаи таълими касбӣ.</p> <p>Фаъолияти иҷтимоӣ педагогӣ як намуди фаъолияти касбӣ мебошад, ки ба кӯдак дар раванди иҷтимоӣшавӣ, аз худ намудани таҷрибаи иҷтимоӣ фарҳангии ӯ ва фароҳам овардани шароит барои худшиносии ӯ дар ҷомеа</p>
------------------------------	--

	мусоидат мекунад. Он аз ҷониби омӯзгорони иҷтимоӣ ҳам дар муассисаҳои гуногуни таълимӣ ва ҳам дар дигар муассисаҳо, ташкилотҳо, иттиҳодияҳое, ки кӯдак дар онҳо буда метавонад, амалӣ карда мешавад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат, истилоҳҳо ва номи китобҳои дарсии фанни мазкурро; - фаъолияти иҷтимоӣ ва педагогӣ ҳадафнок буда, ба ҳалли мушкилоти кӯдаки мушаххас нигаронида шудааст; - касби педагоги ҷамъиятӣ як қатор ихтисосҳоро дорад. Ихтисосро аз рӯи хусусиятҳои минтақавӣ ва этникӣ, талаботи ҷамъияти муайян (шаҳр, ноҳия, деҳот), инчунин қобилиятҳои шахсӣ ва касбӣ муайян кардан мумкин аст: - Асоси ихтисос метавонад категорияи муайяни одамон бошад, ки педагоги иҷтимоӣ ба қор бо онҳо нигаронида шудааст; - концепсияи фаъолияти иҷтимоӣ-педагогӣ дар соҳаи иҷтимоии ҷомеаро; - тавсифи идеяҳо ва самтҳои асосии қори фаъолияти ҷамъиятию педагогиро. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - тадқиқоти иҷтимоӣ-педагогӣ барои муайян кардани мушкилоти иҷтимоӣ ва шахсии кӯдакони ҳама синну солро; - омӯзиш ва таҳлили заминаи ахлоқию психологӣ муассисаи таълимӣ бо мақсади муайян намудани таъсири он ба шахсияти донишҷӯ ва таҳияи чораҳои муносибгардонии онҳоро; - муайян намудани марказҳои таъсири иҷтимоӣ ва фарҳангӣ ба хонандагон дар ноҳияи мактаб бо мақсади омӯхтани неруи таълимӣ ва ташкили ҳамкории онҳоро; - таҳлили самтҳои асосии фаъолияти ҷамъиятию педагогӣ, татбиқи амалии он дар ташкили қор бо ҷавононро тавонад; - нақш ва мавқеи фаъолияти ҷамъиятию педагогиро татбиқи амалӣ карда тавонад; - эътимодкуниро тавассути чунин усулҳои маъруфи педагогика, аз қабилӣ ҳикоя, лексия, сӯҳбат, муҳоҷиса карда тавонад. <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи тадқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.17. Қорҳои психо-сотсиологӣ бо мурҷини хизматрасонии иҷтимоӣ

Тавсифи муҳтасари фан	<p>Психосотсиологияи иҷтимоӣ як бахши тадқиқоти иҷтимоӣ буда, таҳлили фаъолияти иқтисодиро аз нуқтаи назари назарияи иҷтимоӣ дар бар мегирад.</p> <p>Психосотсиологияи иҷтимоӣ – фаъолияте, ки мақомоти ҳифзи иҷтимоии аҳоли дар доираи сиёсати иҷтимоӣ амалӣ намуда, ба таъмини категорияҳои алоҳидаи шаҳрвандон бо кӯмак тибқи санадҳои қонунгузорӣ ва ҳуқуқӣ нигаронида шудааст.</p> <p>Психосотсиологияи иҷтимоӣ маҷмӯи тадбирҳо оид ба нигоҳдорӣ, баланд бардоштани қобилияти зиндагонии шаҳрванд ё оилаи ӯ ва мусоидат ба таъмини ҳаёти муқаррарӣ мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вазифаи психосотсиологияи иҷтимоӣ аз муайян кардани мушкилоти иҷтимоӣ бо ёрии воситаҳои дастраси ҳадамоти иҷтимоӣ, ислоҳи

	<p>саривактии амали муштарӣ ва корманди иҷтимоӣ ва расонидани кӯмаки зарурии иҷтимоӣ иборат аст;</p> <ul style="list-style-type: none"> - муайян кардани мазмун, воситаҳо, шаклу усулҳои кори ҷамъиятӣ ба моҳияти проблемаи иҷтимоӣ вобаста аст; - психосотсиологияи иҷтимоӣ бо соҳаҳои ба ҳам алоқаманди назариявии дониш, бо таҷрибаи амалӣ, расму оинҳо, расму оинҳо, далелҳо ва падидаҳои иҷтимоӣ-психологӣ робитаи зич дорад; - психосотсиологияи иҷтимоӣ ба ақидаҳои мушаххас оид ба фаъолияти инсон, рушди иқтисодиёт ва ҷомеа асос ёфтааст; - усулҳои гуногуни ҷамъоварӣ ва таҳлили маълумот, аз ҷумла усулҳои сотсиологӣ истифода мешаванд; - дар доираи равиши рафторӣ (позитивистӣ) ҷомеашиносии иқтисодӣ ҳамчун илме фаҳмида мешавад, ки «рафтори гурӯҳҳои калони иҷтимоии марбут ба қабул ва истифодаи пул ва дигар дороиҳоро меомӯзад». - системаи хифзи иҷтимоии аҳоли унсурҳои бехтар намудани сифати зиндагии категорияҳои алоҳидаи шаҳрвандон (кухансолон, маъҷубон ва шахсонӣ дорои харақати маҳдуд, оилаҳои кудакдор, аз ҷумла оилаҳои серфарзанд ва ғайра) мебошад. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - корманди иҷтимоӣ барои ҳалли мушкилот неруи ахлоқӣ, равоӣ, зеҳнӣ, касбии худро сафарбар намояд; - ҷамъоварӣ ва ба низом даровардани иттилоот, таҳлил ва ҷамъбасти он; - хулосаҳое, ки аз кори таҳлилии бармеоянд, барои конкретии мақсаду вазифаҳо, муайян кардани мазмун, усулҳо ва шаклҳои ташкилии кори ҷамъиятӣ асос мебошанд; - муайян намудани омилҳое, ки ба ҳалли мушкилоти иҷтимоӣ мусоидат карданд; - аниқ кардани сабабҳое, ки ба ҳалли бомуваффақияти масъала халал мерасонанд ва роҳҳои дар оянда ҳал кардани онҳоро; - натиҷаҳои фаъолияти кормандони иҷтимоиро таҳлил намудан; - баланд бардоштани сифати зиндагӣ ва сатҳи некӯаҳволии моддии ин категорияҳои аҳоли тавассути расонидани кӯмаки мақсадноки иҷтимоӣ ва дастгирии иҷтимоӣ, таъмини дастрасии хизматрасонии иҷтимоӣ; - хизматрасонии иҷтимоӣ ба ҳамаи шаҳрвандоне, ки ба таври бояду шояд ба хизмати иҷтимоӣ эҳтиҷманд доништа шудаанд ва ба муассисаҳои мурочиат мекунанд, расонда тавонад. <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - таснифи технологияҳои иҷтимоӣ аз рӯи соҳаи истифодаи технологияҳои иҷтимоӣ сиёсӣ, иҷтимоӣ иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маънавию дар бар мегирад; - аз рӯи сатҳи фазаи иҷтимоӣ, ки дар он технологияҳо истифода мешаванд (демографӣ, иқтисодӣ, глобалӣ, технологияҳои ҷарбӣ, технологияҳои бӯҳрони озуқаворӣ, офатҳо, низоъҳо) гурӯҳбандӣ мешаванд.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯхбати инфиродӣ ва кори хатӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон шифоӣ (тестӣ компютерӣ)

2.2.18. Корҳои тиббӣ-иҷтимоӣ ва технологияи солимӣ дар кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Кори тиббӣ иҷтимоӣ як намуди нави фаъолияти касбии дорои хусусияти тиббӣ психологӣ ва иҷтимоӣ ҳуқуқӣ мебошад, ки дар асоси бисёр фанҳо таъсис ёфта, ба барқароркунии, нигоҳдорӣ ва таҳкими саломатӣ нигаронида шудааст.</p> <p>Кори тиббӣ иҷтимоӣ назар ба кӯмаки тиббӣ иҷтимоӣ мафҳуми васеътар аст.</p> <p>Технологияҳои сарфақунандаи саломатӣ маҷмӯи шаклҳо, воситаҳо ва усулҳоро ифода мекунанд, ки ба ноил шудан ба натиҷаҳои оптималӣ дар нигоҳ доштани некӯаҳволии ҷисмонӣ, рӯҳӣ, ахлоқӣ ва иҷтимоӣ инсон, ташаккули тарзи ҳаёти солим нигаронида шудаанд. Мутахассисони</p>
------------------------------	---

	<p>хадамоти иҷтимоӣ бояд технологияҳои ташаккули тарзи ҳаёти солим ва рушди фаъолияти инсониро, ки ниёз ба онҳо дар амал бештар эҳсос мешавад, фаъолона ҷорӣ кунанд.</p> <p>Технологияҳои сарфакунандаи саломатӣ дар кори иҷтимоӣ бо гурӯҳҳои гуногуни аҳолии аҳамияти бештар пайдо мекунад. Вазъияти саломатии одами муосир бад шудан дорад ва ин ба аҳолии кӯдакон низ дахл дорад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба таъмини кафолатҳо ба шахрвандони ниёзманд дар соҳаи ёрии тиббии иҷтимоиро; - иштирок дар таҳияи барномаҳои маҷмӯии мақсадноки ёрии тиббии иҷтимоӣ ба гурӯҳҳои эҳтиёҷманди аҳолиро; - ташкили ёрии тиббӣ ва нигохубини беморонро; - дар шуури одам гузоштани арзиши табиӣ саломатии шахсӣ; - тавассути ташкили фаъолиятҳои, ки рӯҳияи некбинии ҳаётро ба вучуд меоранд; - истироҳат (мустаҳкам намудани саломатии ҷисмонӣ) - дар ҳолати фаъоли ҷисмонӣ нигоҳ доштани организм ва маҷмӯи чорабиниҳои фаъолияти ҷисмонӣ. Истироҳатро метавон ҳамчун худсохтсозии бадан баррасӣ кард; - истироҳат (мустаҳкам кардани солимии равонӣ) - рафъи шиддати асаб ва мушакҳо, инкишоф додани ирода, мустаҳкам кардани ҳолати мусбати дохилӣ, азхуд кардани унсурҳои худтанзимкунӣ, ба даст овардани малакаи идоракунии эҳсосоти худ. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - таъмини дастрасӣ ба иттилоот оид ба масъалаҳои тандурустӣ, вазъи муҳити зист, сифати ғизо ва ашӯи хомро; - пеш бурдани кори ҷамъиятӣ дар психиатрия, наркологиya, онкология, гериатрия ва дигар соҳаҳои тибро; - офиятбахшии тиббӣ иҷтимоии беморон ва маъюбонро; - иштирок дар гузаронидани экспертизаи тиббӣ иҷтимоиро; - расондани ёрии тиббӣ иҷтимоӣ ба оила ва аъзоёни алоҳидаи онро; - шавқу рағбатро ба саломатӣ, тарзи ҳаёти солим бедор кардан, дар ин бобат малака пайдо кардан (дар шахс ташаккул додани одати худтанзимкунии ҳолати саломатии худ ва андешидани чораҳо барои нигоҳ доштани он); - ташаккули арзиши зиндагии худ, боварӣ ба қувваю имкониятҳои худ, муносибати мусбат ба ҳаёт (оптимизм). <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - сарпарастии тиббӣ иҷтимоӣ қисми муҳими кори муассисаҳои системаи ниғаҳдорӣ тандурустӣ чумхӯрӣ мебошад; - қобилияти банақшагирии фаъолияти худро мувофиқи талаботи тарзи ҳаёти солим.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯхбати инфиродӣ ва кори хатӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон шифоӣ (тестӣ компютерӣ)

2.2.19. Шугли аҳоли ва ҳифзи иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Шугли фаъолияти шахрвандонест, ки хилофи қонун нест, бо қонунгардонидани талаботи шахсӣ ва иҷтимоии онҳо алоқаманд буда, ба онҳо даромад, даромади меҳнатӣ меорад</p> <p>Шугли аҳоли ҳам бо роҳи ба муносибатҳои меҳнатӣ дохил шудани шахрвандон ва ҳам бо фаъолияти мустақили меҳнатӣ (худкорӣ) таъмин карда мешавад. Аҳолии аз ҷиҳати иқтисодӣ фаъол, ки дар истеҳсоли мол ва хизматрасонӣ шугли надоранд, бекорон тасниф карда мешаванд.</p> <p>Ҳифзи иҷтимоӣ – ин маҷмӯи тадбирҳои мебошад, ки аз ҷониби ташкилотҳои давлатӣ ва ҷамъиятӣ бо мақсади таъмини ҳадди ақалли</p>
------------------------------	---

	<p>кофии шароити зиндагӣ, таъмини ҳаёт ва мавҷудияти фаъоли инсон амалӣ карда мешаванд.</p> <p>Ҳифзи иҷтимоӣ – ба маънои васеъ – фаъолияти давлат оид ба татбиқи ҳадафҳо ва вазифаҳои афзалиятноки сиёсати иҷтимоӣ, амалӣ намудани маҷмӯи кафолатҳои аз ҷиҳати қонунгузорӣ муқарраргардидаи иқтисодӣ, ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ, ки риояи ҳуқуқҳои муҳимтарини иҷтимоии ҳар як узви ҷомеа ро таъмин менамояд</p> <p>Ҳифзи иҷтимоӣ – ба маънои танг – маҷмӯи тадбирҳои мушаххаси мақсадноки дорои хусусияти иқтисодӣ, ҳуқуқӣ ва ташкилии дастгирии табақаҳои осебпазири аҳоли мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳи фанни мазкурро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> -интихоби ғояҳои асосии фанни ҳифзи иҷтимоиро дуруст қабул кунад; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; -ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои ҳифзи иҷтимоиро дар рафти машғулиятҳо; -дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқоти тестҳои ҳифзи иҷтимоӣ; -дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои ҳифзи иҷтимоӣ; -ташҳиси дурусти фанни ҳифзи иҷтимоиро; <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -мақсаду вазифаҳои фанни ҳифзи иҷтимоӣ; -назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; -таърифҳо, мафҳумҳои асоси ва ислоҳоти махсуси фанни ҳифзи иҷтимоӣ; -истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютери)

2.2.20. Барқарорсозии меҳнати касбӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Барқарорсозии тиббӣ маҷмӯи тадбирҳои тиббӣ, педагогӣ, психологӣ ва дигар намудҳои чораҳои мебошад, ки ба ҳадди имкон барқарор кардан ё ҷуброни зарардида ё пурра гумшуда дар натиҷаи беморӣ ё ҷароҳат, функсияҳои (эҳтиёҷоти) муътадили равонӣ, қобилияти кори он ва физиологияи бадани инсон нигаронида шудааст.</p> <p>Барқарорсозӣ як системаи тадбирҳои табобатӣ ва педагогӣ мебошад, ки барои пешгирӣ ва табобати ҳолатҳои патологӣ, ки метавонад боиси корношоямии муваққатӣ ё доимӣ гардад. Реабилитация мақсади харчи зудтар барқарор намудани қобилияти зиндаги ва кор дар муҳити муътадил мебошад.</p> <p>Барқарорсозӣ дар кӯдакони ақибмондаи ақлӣ, нуқсонҳои шунавоӣ, нутқ, биноӣ ва ғайра аҳамияти хоса дорад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - офитбахшии тиббӣ – нисбати бемороне, ки дар муассасаҳои тиббие, ки ба низоми суғуртаи тиббӣ дохил мешаванд, татбиқи карда мешавад; - муассасаҳои солимгардонӣ, профилактикӣ, тавонбахшӣ ва мутабиқсозӣ (ё бо мутахассисони дорои тайёрии касбии дахлдор), ки ба низоми суғуртаи тиббӣ дохил карда нашудаанд, саломатиро бо усулҳои ғайридораваӣ барқарор мекунанд; - маҳдудиятҳо оид ба категорияҳои асосии фаъолияти ҳаётӣ — қобилияти худхизматрасонӣ, қобилияти ҳаракат, қобилияти муошират, қобилияти омӯхтан, қобилияти меҳнат, қобилияти идора кардани рафтори худро; - тадбирҳои барқарорсозии тиббӣ - ҷарроҳии барқарорсозӣ, терапияи

	<p>барқарорсозӣ, табобати санаторияю курортӣ, протезсозӣ ва ортопедияро;</p> <p>-таҳияи тавсияҳо оид ба такмили танзими ҳуқуқии чомаа;</p> <p>-номгӯи мавзӯҳои асосии фанро.</p> <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фаъолияти тавонбахшии иҷтимоӣ – офиятбахшии иҷтимоию экологӣ, офиятбахшии иҷтимоию равонӣ, офиятбахшии иҷтимоию педагогӣ, офиятбахшии иҷтимоӣ-фарҳангӣ, офиятбахшии иҷтимоӣ ва маишӣ, чорабиниҳои варзишию фароғатӣ ва варзишро; - воситаҳои техникии барқарорсозӣ ва хизматрасонии барқарорсозиро; - дар асоси тавсияҳо ва дастурҳои методӣ барои табибон барномаҳои инфиродии солимгардонӣ ва тавонбахширо таҳия намояд; - истифодаи маҷмӯи усулҳои асосан ғайрифармакологиро, ки ба зиёд кардани захираҳои функционалии саломатии инсон, барқарор кардани фаъолияти оптималии он нигаронида шудаанд; - арзёбии натиҷаҳои офиятбахшии тиббӣ, арзёбии натиҷаҳои тавонбахшии касбиро; - арзёбии натиҷаҳои тавонбахшии иҷтимоӣ, арзёбии маҳдудиятҳои категорияҳои асосии ҳаётро; <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -барқарорсозии маъюбон – ин система ва раванди пурра ё қисман барқарор намудани қобилияти маъюбон ба фаъолияти хочагӣ, иҷтимоӣ ва касбӣ мебошад. -Реабилитацияи маъюбон ба рафъ ё то ҳадди имкон пурратар ҷуброн кардани маҳдудиятҳои фаъолияти ҳаёт, ки дар натиҷаи ихтилоли саломатӣ бо вайроншавии доимии фаъолияти бадан ба вучуд омадааст, бо мақсади мутобиқгардонии иҷтимоии маъюбон, ноил шудан ба истиқлолияти молиявии онҳо ва ҳамгироии онҳо дар фаъолияти иҷтимоии ҷамъият нигаронида шудааст.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.21. Технологияи мутобиқсозӣ дар барқарорсозии иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Барқарорсозии иҷтимоӣ ҳамчун технологияи кори иҷтимоӣ ин барқарорсозии мақоми иҷтимоии шахс, гурӯҳи одамоне мебошад, ки бинобар мушкилоте, ки дар ҳаёти онҳо вазъияти душвореро ба вучуд овардааст, гумшуда ё камшуда мебошад.</p> <p>Барқарорсозии иҷтимоӣ маҷмӯи чорабиниҳоест, ки аз ҷониби ташкилотҳои давлатӣ, хусусӣ ва ҷамъиятӣ амалӣ карда мешаванд, ки ба ҳифзи ҳуқуқҳои иҷтимоии шаҳрвандон нигаронида шудаанд.</p> <p>Барқарорсозии иҷтимоӣ ҳамчун технологияи кори иҷтимоӣ ин барқарорсозии мақоми иҷтимоии шахс, гурӯҳи одамоне мебошад, ки бинобар мушкилоте, ки дар ҳаёти онҳо вазъияти душвореро ба вучуд овардааст, гумшуда ё камшуда мебошад. Ба ин гуна мушкилот маъюбӣ, муҳочират, бекорӣ, нашъамандӣ, адои ҷазо дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ, табобат дар дармонгоҳҳои равонпизишкӣ ва ғайра дохил мешаванд.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳи фанни мазкурро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> -интихоби ғояҳои асосии фанни барқарорсозии иҷтимоиро дуруст қабул кунад; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои фанни барқарорсозии иҷтимоиро дар рафти машғулиятҳо; -дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқоти тестҳои фанни

	барқарорсозии иҷтимоӣ; -дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои фанни барқарорсозии иҷтимоӣ; -ташхиси дурусти фанни барқарорсозии иҷтимоиро; Аз худ намояд: -мақсаду вазифаҳои фанни барқарорсозии иҷтимоӣ; -назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; -таърифҳо, мафҳумҳои асоси ва ислоҳоти махсуси фанни барқарорсозии иҷтимоӣ; -истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати қорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.22. Барқарорсозии маишӣ-иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	Барқарорсозии иҷтимоӣ маҷмӯи ҷорабиниҳост, ки аз ҷониби ташкилотҳои давлатӣ, хусусӣ ва ҷамъиятӣ амалӣ карда мешаванд, ки ба ҳифзи ҳуқуқҳои иҷтимоии шахрвандон нигаронида шудаанд. Барқарорсозии иҷтимоӣ ҳамчун технологияи кори иҷтимоӣ ин барқарорсозии мақоми иҷтимоии шахс, гурӯҳи одамоне мебошад, ки бинобар мушкилоте, ки дар ҳаёти онҳо вазъияти душвореро ба вуҷуд овардааст, гумшуда ё камшуда мебошад. Ба ин гуна мушкилот маъҷубӣ, муҳочират, бекорӣ, нашъамандӣ, адои ҷазо дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ, таъбабат дар дармонгоҳҳои раванпизишкӣ ва ғайра дохил мешаванд. Барқарорсозии иҷтимоӣ ҳамчун технологияи кори иҷтимоӣ ин барқарорсозии мақоми иҷтимоии шахс, гурӯҳи одамоне мебошад, ки бинобар мушкилоте, ки дар ҳаёти онҳо вазъияти душвореро ба вуҷуд овардааст, гумшуда ё камшуда мебошад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донанд: - офиятбахшии тиббӣ – нисбати бемороне, ки дар муассисаҳои тиббӣ, ки ба низоми суғуртаи тиббӣ дохил мешаванд, татбиқ карда мешавад; - муассисаҳои солимгардонӣ, профилактикӣ, тавонбахшӣ ва мутобиқсозӣ (ё бо мутахассисони дорои тайёрии касбии дахлдор), ки ба низоми суғуртаи тиббӣ дохил карда нашудаанд, саломатиро бо усулҳои ғайридоравӣ барқарор мекунанд; - маҳдудиятҳо оид ба категорияҳои асосии фаъолияти ҳаётӣ — қобилияти худхизматрасонӣ, қобилияти ҳаракат, қобилияти муошират, қобилияти омӯхтан, қобилияти меҳнат, қобилияти идора кардани рафтори худро; - тадбирҳои барқарорсозии тиббӣ - ҷарроҳии барқарорсозӣ, терапияи барқарорсозӣ, таъбабати санаторияю курортӣ, протезсозӣ ва ортопедияро; - таҳияи тавсияҳо оид ба такмили танзими ҳуқуқи ҷомеа; - номгуӣ мавзӯҳои асосии фанро. Тавонад: - фаъолияти тавонбахшии иҷтимоӣ – офиятбахшии иҷтимоию экологӣ, офиятбахшии иҷтимоию равонӣ, офиятбахшии иҷтимоию педагогӣ, офиятбахшии иҷтимоӣ-фарҳангӣ, офиятбахшии иҷтимоӣ ва маишӣ, ҷорабиниҳои варзишию фароғатӣ ва варзишро; - воситаҳои техникаи барқарорсозӣ ва хизматрасонии барқарорсозиро; - дар асоси тавсияҳо ва дастурҳои методӣ барои табибон барномаҳои инфиродии солимгардонӣ ва тавонбахширо таҳия намояд; - истифодаи маҷмӯи усулҳои асосан ғайрифармакологиро, ки ба зиёд кардани захираҳои функционалии саломатии инсон, барқарор кардани фаъолияти оптималии он нигаронида шудаанд; - арзёбии натиҷаҳои офиятбахшии тиббӣ, арзёбии натиҷаҳои тавонбахшии касбиро; - арзёбии натиҷаҳои тавонбахшии иҷтимоӣ, арзёбии маҳдудиятҳои категорияҳои асосии ҳаётро;

	<p>Аз худ намояд:</p> <p>-барқарорсозии маъюбон – ин система ва раванди пурра ё қисман барқарор намудани қобилияти маъюбон ба фаъолияти хочагӣ, иҷтимоӣ ва касбӣ мебошад.</p> <p>-Реабилитацияи маъюбон ба рафъ ё то ҳадди имкон пурратар ҷуброн кардани маҳдудиятҳои фаъолияти ҳаёт, ки дар натиҷаи ихтилоли саломатӣ бо вайроншавии доимии фаъолияти бадан ба вучуд омадааст, бо мақсади мутобиқгардонии иҷтимоии маъюбон, ноил шудан ба истиқлолияти молиявии онҳо ва ҳамгирии онҳо дар фаъолияти иҷтимоии ҷамъият нигаронида шудааст.</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ
Шакли арзбӣи натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.23. Инноватсияи иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Навовариҳои иҷтимоӣ ғояҳо, стратегияҳо, технологияҳои нав мебошанд, ки ба ҳалли вазифаҳои аз ҷиҳати иҷтимоӣ муҳим мусоидат мекунанд, ки тағйироти иҷтимоиро дар ҷомеа ба вучуд меоранд. Навовариҳои иҷтимоӣ системаҳои нави иҷтимоӣ, системаҳои маориф, системаҳои тандурустӣ, системаҳои алоқаи ҷамъиятӣ бо истифода аз равишҳо ва ё технологияҳои инноватсионӣ мебошанд.</p> <p>Навовариҳои иҷтимоӣ барои рушди иқтисодӣ ва беҳтар кардани сифати зиндагии мардум дар шаҳрҳои калон аҳамияти бузург доранд.</p> <p>"Инноватсияҳои иҷтимоӣ" ба истиқрори технологияҳо ва моделҳои нави тиҷорат барои беҳтар кардани сифати зиндагии одамон ва инфрасохтори иҷтимоӣ мувофиқи тамоюлҳои ҷаҳонии мега дахл дорад. Мақсад ноил шудан ба рушди устувори ҷомеа аст, ки дар он ниёзҳои экологӣ ва иқтисодӣ ба таври мутавозин қонеъ карда мешаванд.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳи фанни мазкурро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> -интиҳоби ғояҳои асосии фанни инноватсияи иҷтимоиро дуруст қабул кунад; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанниро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои фанни инноватсияи иҷтимоиро дар рафти машғулиятҳо; -дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқоти тестҳои фанни инноватсияи иҷтимоӣ; -дарки дурусти мафҳум ва қонунҳои фанни инноватсияи иҷтимоӣ; -ташҳиси дурусти фанни инноватсияи иҷтимоиро; <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -мақсаду вазифаҳои фанни инноватсияи иҷтимоӣ; -назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳаро; -таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси фанни инноватсияи иҷтимоӣ; -истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ
Шакли арзбӣи натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.24. Технологияи машваратӣ дар корҳои иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	Технологияи машварати иҷтимоӣ ин амали мутақобилаи ду ё зиёда одамон мебошад, ки дар ҷараёни он мушовир дониши махсус ва иттилооти дахлдорро ба шахси машваратшуда интиқол медиҳад, то ба ӯ
------------------------------	---

	дар ҳалли вазъияти душвори зиндагӣ кӯмак расонад. Ин ба муштарӣ имкон медиҳад, ки мушкilotи рӯ ба рӯяшро ҳамаҷониба ва ҳолисона арзёбӣ кунад, онҳоро амиқтар дарк кунад ва беҳтарин амал ва рафторро интихоб кунад. Дар робита ба муштарӣ мавқеи дурустро ишғол кардан муҳим аст. Тамарқуз ба муносибатҳои мусбати арзёбӣ ва гармии эмотсионалӣ нисбат ба муштарӣ беҳтарин аст. Самимият ва мувозинати мушовир, ифодаи таҷрибаҳои эмотсионалӣ ба муштарӣ имкон медиҳад, ки худро бароҳат ҳис кунад, дар якҷоягӣ бо мушовир барои ҳалли мушкilot самаранок кор кунад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад: - пас аз баста шудани дари муштарӣ, машваратчӣ бояд ба ҳолати равонии ӯ таваҷҷӯҳ кунад; - ин марҳиларо метавон марҳилаи истироҳат ва озодшавӣ аз таассурот номид. Машваратчӣ бояд дар муддати кӯтоҳ истироҳат кунад ва ба дигар фаъолиятҳо гузарад, ки захираҳои ӯро барқарор мекунад; - ҳамкориҳои мушаххас бо шахсони мансабдор ва муҳити иҷтимоии муштарӣ бо мақсади оптимизатсияи шароит барои ҳалли мушкilotи шахсии ӯ имконпазир аст. Тавонад: - марҳилаи ниҳонии машварат пас аз анҷоми кори муштарак бо муштариро; - машваратчӣ натиҷаҳои бадастомадаро дарк карда, протоколи машваратро тартиб дода ва дар ҳолати зарурӣ чораҳои таъсиррасониро ба муҳити иҷтимоӣ ба манфиати муштарӣ муайян карда тавонад; - машваратчӣ бояд ҳам ба омодагии худ ва ҳам ба ҷанбаҳои ташкилии мулоқот бо муштариро диққат дода тавонад. Аз худ намоянд: - машваратҳоро дар як ҳуҷраи ҷудогона, ки махфияти муоширатро кафолат медиҳад, гузаронед. Ҳангоми машваратҳо набояд даҳолати ғайриҷамъиятӣ шахсони беиҷозат ба бино роҳ дода шавад; - идораи маҳсул мучаҳҳазшуда беҳтар аст, ки аз садо, даҳолати беруна, зангҳои телефон муҳофизат карда, режими бароҳати ҳарорат ва равшаниӣ яхеларо таъмин намоянд; - тарҳрезии офис бояд барои муоширати махфӣ мусоид бошад. Доштани компютер ва нармафзори зарурӣ матлуб аст.
Васонити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ.
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳонии таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.25. Кори иҷтимоӣ дар хориҷа

Тавсифи мухтасари фан	Кори иҷтимоӣ як фанест, ки истифодаи назария ва усулҳои иҷтимоиро барои таҳқиқ ва такмил додани ҳаёти шахсони алоҳида, гурӯҳҳо ва ҷомеа дар маҷмӯъ дарбар мегирад. Вай дигар илмҳои ҷамъиятшиносиро ҳамчун воситаи беҳтар намудани шароити инсон ва таъсири мусбат ба рафъи «бемориҳои иҷтимоӣ» якҷоя истифода мебарад. Кори иҷтимоӣ дар хориҷа низ хеле чандир аст, шумо метавонед аз чанд ҳафта то чанд сол дар барнома иштирок кунед ё ҳатто ҳаёти худро ба ин кори хайр бахшида метавонед. Корҳои иҷтимоӣ ва волонтерӣ дар хориҷа ба ҷаҳор самт тақсим мешаванд. Якум – маориф, дуюм – ҳифзи муҳити зист ва саввум – кори иҷтимоӣ (ки кӯмак ба камбизоатон ва беморонро дар бар мегирад) ва охирин – кумақҳои ҷамъиятӣ, аз қабилӣ сохтмони мактаб, ё кӯмак ба қурбониёни харобшавӣ ё заминларза. Мувофиқи маълумоти Бюрои омили меҳнати Британияи Кабир, интизор меравад, ки талабот ба кормандони иҷтимоӣ дар оянда дучанд шавад, махсусан барои мутахассисони геронтология, саломатии хонагӣ,
------------------------------	--

	нашъамандӣ, инчунин ҷомеашиносони касбӣ ва равшиноснони мактаб.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва ислоҳҳои фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - интихоби ғояҳои асосии фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро дуруст қабул карда; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро дар рафти машғулиятҳо; - дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқотӣ фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро; - дарки дурусти ва қонунҳои фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро омӯзад; - муайян намудани хусусиятҳои фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро дар рафти фаъолият; - муайян намудани таъсири гурӯҳ ба шахс ва шахс ба гурӯҳ. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳа; - таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси фанни кори иҷтимоӣ дар хориҷаро; - истифодаи амалии методҳои тадқиқотии фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, тахтаи синфӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.26. Кори иҷтимоӣ дар муассисаҳои ислоҳӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Кори иҷтимоӣ дар муассисаҳои ислоҳӣ фаъолияти маҷмӯи оид ба расонидани кӯмак ва дастгирии иҷтимоӣ, татбиқи ҳифзи иҷтимоии маҳкумшудагон, фароҳам овардани замина барои ислоҳи онҳо дар давраи адои ҷазо ва аз нав иҷтимоӣ гардонидани онҳо пас аз озодӣ, кӯмак дар кор ва хоҷагӣ мебошад. Тадбирҳо барои шахсоне, ки аз ҷойҳои маҳрум сохтан аз озодӣ озод карда шудаанд.</p> <p>Кори иҷтимоӣ дар муассисаҳои ислоҳии тиббӣ фаъолияти ҳамаҷониба оид ба расонидани кӯмак ва дастгирии иҷтимоӣ, амалӣ намудани ҳифзи иҷтимоии маҳкумшудагон, фароҳам овардани шароит барои ислоҳи онҳо ҳам дар давраи адои ҷазо ва ҳам омода намудани маҳкумшудагон ба озодӣ мебошад.</p> <p>Ҷорӣ намудани кори иҷтимоӣ ҳамчун фаъолияти мустақили касбии муассисаҳо ва мақомоти иҷрокунандаи ҷазо аз иҷрои вазифаҳои асосии дар назди муассисаҳои ислоҳӣ гузашташуда шаҳодат медиҳад, ки ин на танҳо аз ҷомеа ҷудо кардани ҷинояткорон, балки ислоҳи онҳо низ мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ҷорабиниҳои ҳамаҷониба оид ба расонидани кӯмаки иҷтимоӣ, дастгирӣ, ҷимояи маҳкумшудагон бо мақсади ислоҳи онҳо дар давраи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ ва бозгардонидани онҳо баъди озод шуданро; - кори иҷтимоӣ ба стандартҳои байналмилалӣ муносибат бо маҳбусон асос ёфта, мувофиқи принципҳои башардӯстӣ, дастрасӣ, ҳадафнокӣ, ихтиёрӣ, маҳфӣ, самти пешгирикунанда ва ҳавасмандии маҳкумшуда амалӣ карда мешавад; - кӯмаки иҷтимоӣ, дастгирӣ ва ҷимояи маҳкумшудагоне, ки дар вазъияти вазнини зиндагӣ қарор доранд. <p>Тавонад</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - инкишоф додани алоқаҳои ғоиданоки ҷамъиятии байни маҳбусон ва ҷаҳони берунаро; - баланд бардоштани мақоми онҳо дар муҳити худ, мусоидат ба ҷустуҷӯ ва амалӣ гардондани манфиатҳои мусбати иҷтимоиро; - ташкили муоширати эҳтиёткорона ҳангоми нигоҳ доштани ҳадафи ҷазо; - мусоидат намудан ба фароҳам овардани шароити муносиби иҷтимоию маишӣ, ёрии тиббию ҳуқуқӣ; - таъмини инкишофи социалию маданияи маҳбусонро; - ташкили ҳифзи иҷтимоии маҳбусон, ки ба он эҳтиёҷ доранд; - муайян намудани таъсири гурӯҳ ба шахс ва шахс ба гурӯҳ. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - агар маҳбусон фарзандони хурдсол дошта бошанд, алоқаи ӯро бо бачагон бо роҳи барқарор намудани алоқа бо мураббӣён, хонаҳои бачагон, оилаҳои парасторӣ мустақкам кардан лозим аст; - муносибат бо оилаҳои маҳбусон тавассути миёнаравоне, ки ҷазои худро адо кардаанд ва мехоҳанд ба рафиқи худ кӯмак расонанд, барқарор карда мешаванд; - даҳолати миёнаравҳо қабл аз гуфтугӯи телефонӣ ё мукотиба бо хешовандон мусоидат мекунад, агар онҳо бо маҳбусон тамос нагиранд ё хеле кам тамос гиранд; - агар мурочиаткунанда ҷавоб надихад, бояд намояндаи мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ аз ӯ хабар гирад ё талаб кунад.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, тахтаи синфӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.27. Фалсафаи кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Фалсафаи кори иҷтимоӣ идеологияи фаъолияти касбӣ мебошад. Он ба арзишҳо ва идеалҳои асос ёфтааст, ки дар раванди рушди эволюсионии кори иҷтимоӣ ҳамчун касби ҷамъиятӣ ташаккул ёфтаанд. Фалсафаи кори иҷтимоӣ ин намояндагии дастаҷамъии одамон дар ҷомеа мебошад, ки бо талаботи умумӣ нисбат ба касбашон муттаҳид гардида, дорои дониши муайян буда, принципҳои иҷтимоӣ ва касбӣ, меъёрҳо, арзишҳои роҳбарӣ мекунад.</p> <p>Фалсафаи иҷтимоӣ як соҳаи мустақили тадқиқоти фалсафа мебошад, ки ҷомеа, таърих ва инсонро ҳамчун субъекти фаъолият ва муносибатҳои иҷтимоию фарҳангӣ таҳлил мекунад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва ислоҳҳои фанни фалсафаи кори иҷтимоиро; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - интиҳоби ғояҳои асосии фанни фалсафаи кори иҷтимоиро дуруст қабул карда; - омода намудани амсилаҳои махсуси фанни фалсафаи кори иҷтимоиро; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои фанни фалсафаи кори иҷтимоиро дар рафти машғулиятҳо; - дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқотӣ фанни фалсафаи кори иҷтимоиро; - дарки дурусти ва қонунҳои фанни фалсафаи кори иҷтимоиро омӯзад; - муайян намудани хусусиятҳои фанни фалсафаи кори иҷтимоиро дар рафти фаъолият; - муайян намудани таъсири гурӯҳ ба шахс ва шахс ба гурӯҳ. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни фалсафаи кори иҷтимоиро; - назарияҳои асосии муҳаққиқони соҳа; - таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси фанни фалсафаи кори иҷтимоиро;

	- истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, тахтаи синфӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.28. Кори иҷтимоӣ бо шахсони дорои имкониятишон маҳдуд ва кӯдакони аз сарпаноҳи волидон маҳрумгашта

Тавсифи мухтасари фан	<p>Чун анъана маъҷубӣ як масъалаи тиббӣ ба ҳисоб мерафт, ки қарори он салоҳияти табибон буд. Нуқтаи баргаридошта ин буд, ки маъҷубон ба ҳаёти мукаммали иҷтимоӣ қодир нестанд.</p> <p>Аммо дар назария ва амалии кори иҷтимоӣ тамоюлҳои дигар тадричан муқаррар карда мешаванд, ки дар моделҳои маъҷубӣ инъикос ёфтаанд.</p> <p>Моделҳои тиббӣ маъҷубро ҳамчун беморӣ, беморӣ, нуқси равонӣ, ҷисмонӣ, анатомӣ (доими ё муваққатӣ) муайян мекунад. Ба инвалид ҳамчун бемор, одами бемор муносибат мекунад. Тахмин меравад, ки тамоми мушкилоти ӯро танҳо тавассути даҳолати тиббӣ ҳал кардан мумкин аст.</p> <p>Ятимии иҷтимоӣ падидаи иҷтимоӣ мебошад, ки дар натиҷаи дар ҷомеа хузури кӯдаконе, ки дар натиҷаи маҳрум шудан аз ҳуқуқи падару модарӣ бе парастории падару модар мондаанд, ғайри қобили амал донишони волидайн, бедарак гоиб ва ғайра ба амал меояд. Дар нашрияҳои илмӣ ва васоити ахбори умум рисолаҳо пайваста тақрор мешаванд, ки низоми муқарраршудаи муассисаҳои давлатии типӣ пӯшида (хонаҳои бачагон, интернатҳо) бо ҳуқуқи кафолатноки оила ба ҳар як кӯдак муҳолифат мекунад.</p> <p>Мушкилоти зиёди кӯдакони ятим аз набудани бархӯрд ва таваҷҷуҳи инфиродӣ аст, ки кӯдаки ятим ҳатто дар шароити хуби зиндагӣ дар ятимхона эҳсос мешавад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - маъҷубӣ мушкилоти шахсӣ аст, ки аз рӯи он бадбахтии бузург, фоҷиаи шахсии инсон ва тамоми мушкилоти ӯ натиҷаи ин фоҷиа мебошад; - ҳаракатҳои гуногуни иҷтимоӣ модели сиёсӣ ва ҳуқуқии маъҷубонро васеъ истифода мебаранд; - ҳама фарқиятҳо, аз ҷумла ранги пӯст, эътиқод, анъанаҳо, забонҳо, фарқиятҳои ҷисмонӣ, синну сол, қобилият ва истеъдод бо назардошти таъсири мусбати онҳо ба ҷомеа баррасӣ карда мешаванд; - мафҳуми «кӯдакони бе парастории падару модар монда»-ро; - омӯзиши кори иҷтимоӣ бо кӯдакони бе парастории падару модар монда, дар ҷанбаи таърихӣ ва дар марҳилаи имрӯза; - унсури навоарӣ: омӯзиши кори иҷтимоӣ бо кӯдакони бе парастории волидонро. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - муайян намудани омодагии хонандагон дар самти таълими «Кори иҷтимоӣ» ба кор бо одамони маъҷубро; - барассии татбиқи кори иҷтимоӣ бо кӯдакони бе парастории падару модар мондаро - омӯхтани таҷрибаи кори ҷамъиятӣ бо бачагони бе парастории падару модар мондаро; - таҳлили заминаи ҳуқуқӣ ва меъриии кор бо кӯдакони бе парастории падару модар мондаро. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чун анъана маъҷубӣ як масъалаи тиббӣ ба ҳисоб мерафт, ки қарори он салоҳияти табибон буд. Нуқтаи баргаридошта ин буд, ки маъҷубон ба ҳаёти мукаммали иҷтимоӣ қодир нестанд; - мушкилоти асосии маъҷубӣ, тибқи модели таҳлилшуда, на дар ташхиси тиббӣ ва на дар зарурати мутобиқ шудан ба бемории худ, балки дар он аст, ки шароити мавҷудаи иҷтимоӣ фаъолияти гурӯҳҳо ё категорияҳои

	<p>муайяни иҷтимоиро маҳдуд мекунад;</p> <ul style="list-style-type: none"> - кӯдакони ятим кӯдакони то синни 18-сола мебошанд, ки волидонашон фавтидаанд. Яtimi иҷтимоӣ кӯдакест, ки волидони биологӣ доранд, ки кӯдакро тарбия намекунад ва ба ӯ ғамхорӣ намекунад. Дар ин сурат ҷамъият ва давлат дар ҳаққи баҷаҳо ғамхорӣ мекунад; - таъмини пурраи давлатии кӯдакони бе парастории падару модар мондани онҳо бо хӯроки бепул, сару либос ва хобгоҳ дар давраи будубоши онҳо дар муассисаи дахлдори давлатӣ ё ҷуброни арзиши пурраи онҳоро дар ҳолати мавҷуд набудани ақаллан яке аз ин намудҳои таъминот дар назар дорад.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ, корҳои лабораторӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.29. Арт-терапия дар кори иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Арт-терапия як самти психотерапия ва ислоҳи равонӣ дар асоси истифодаи санъат ва эҷодкорӣ барои терапия мебошад. Ба маънои танги калима, арт-терапия одатан маънои терапия бо санъати тасвириро дорад, ки ҳадафи он таъсир расонидан ба ҳолати психоэмотсионалии бемор мебошад.</p> <p>Арт-терапия ягон маҳдудият ва зиддият надорад, ҳамеша боистеъдод аст ва қариб дар ҳама соҳаҳои психотерапия, педагогика, кори иҷтимоӣ ва тиҷорат истифода мешавад.</p> <p>Мақсади асосии арт-терапевт ҳамоҳангсозии ҳолати равонӣ тавассути рушди қобилияти худшиносӣ ва худшиносӣ мебошад. Қимати истифодаи санъат бо мақсадҳои таъбабатӣ дар он аст, ки он метавонад ба таври рамзӣ ифода ва омӯхтани ҳиссиёт ва эҳсосоти гуногун: ишқ, нафрат, кина, хашм, тарс, шодӣ ва ғайра истифода шавад.</p> <p>Арт-терапия ҳамчун воситаи кори иҷтимоӣ дар соҳаи тандурустии ҷамъиятӣ як мавзӯи баҳсбарангез аст. Ҷомеаи мо кори иҷтимоиро дар шаклҳои анъанавӣ муқарраршуда ҳамчун намудҳои гуногуни хизматрасониҳои иҷтимоӣ, ҳифзи иҷтимоӣ, рушди иҷтимоӣ, ёрии паллиативӣ, кор бо муҳочирон ва шахсони дорой эҳтиёҷоти махсус ва ғайра қабул мекунад, ки ин ба талаботи бозори меҳнат дар шароити муосир вобаста аст.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғат ва истилоҳи фанни мазкурро омӯзанд; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд омӯзанд; - номҳои мавзӯҳои асосии фанро пурра аз худ намоянд. - интиҳоби ғояҳои асосии фанни арт-терапия дар кори иҷтимоиро дуруст дарк намоянд; - ғояҳои асосӣ ва усулҳои истифодабарии донишҳои психотерапевтиро доништа онҳоро дар фаъолияти касбиаш бо мизочон истифода карда тавонанд; - ташкил ва гузаронидани тадқиқотҳои арт-терапия дар кори иҷтимоиро дар рафти машғулиятҳо омӯзад; - дуруст натиҷагирӣ намудан аз хулосаҳои таҳқиқотӣ психотерапевтӣ; - ташхиси дурусти фанни арт-терапия дар кори иҷтимоиро аз дигар фанҳо фарқ карда тавонад; <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсаду вазифаҳои фанни арт-терапия дар кори иҷтимоиро ба пуррагӣ аз худ намоянд; - номҳои мақолаҳои доир ба ҳамин фан таҳия шудааст; - таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси фанни арт-терапия дар кори иҷтимоиро донад;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.30. Асосҳои кори иҷтимоии соҳаи маориф

Тавсифи мухтасари фан	Кори иҷтимоӣ дар соҳаи маориф аҳамияти истисноӣ дорад; дар ин ё он шакл аксарияти куллии аҳолии мамлакатамонро, аз ҷумла на танҳо талабагони ҳамаи соҳаҳои маориф (муассисаҳои томактабиро дар назар дорад), балки муаллимони мактабҳо ва муаллимони таълими касбӣ-техникӣ, роҳбарони маориф ва хизматчиёро, ки фаъолияти корро таъмин менамоянд, фаро мегирад. Тамоми системаи маориф, инчунин падару модарони талабагон ва донишҷӯёне, ки бевосита ба соҳаи маориф машғуланд. Ҳам шахсони алоҳида ва ҳам гурӯҳҳои иҷтимоӣ (синфҳои таълимӣ), инчунин тамоми кормандони муассисаи таълимӣ объекти таъсиргузори мегарданд. Дар сатҳи макро объекти кори иҷтимоӣ тамоми соҳаи маориф ҳамчун як соҳаи ҳаёт мебошад, ки барои ташаккул ва рушди шахсияти шахси муосир аҳамияти аввалиндараҷа дорад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донанд: - фарқи байни кори иҷтимоӣ ва кори равшаносон дар муассисаи таълимӣ, ки фаъолияти онҳо бештар ба шахсони алоҳида ва мушаххас ба ҳалли мушкилоти инфиродӣ нигаронида шудааст; - кори иҷтимоӣ дар соҳаи маориф, ки хусусияти он дар он аст, ки ба ин фаъолият ба ғайр аз ҳуди кормандони иҷтимоӣ, мутахассисони соҳаҳои гуногун: педагогҳои иҷтимоӣ, психологҳои иҷтимоӣ, равшаносони мактаб, ҳуди муаллимон, инчунин кормандони соҳаи маориф машғуланд. - маориф яке аз қадимтарин ниҳодҳои иҷтимоӣ буда, фаъолияти он ба соҳаҳои гуногуни иҷтимоӣ таъсир мерасонад; - қобилияти ҷомеа барои фароҳам овардани шароити мусоид барои таъмини таҳсилоти пурраи ҳамаи кӯдакон нишондиҳандаи солимии иҷтимоии ҳуди ҷомеа ва шартҳои зарурии рушди устувори он мебошад. Тавонад: - ёрии иҷтимоӣ педагогӣ ба оиларо (маслиҳатҳо, кӯмак дар ҳалли мушкилоти рӯзмарра, ҷорабиниҳои дастгирии оила); - тарбия дар хонаи бачагон ва сарпанӯҳҳо (тарбия, дастгирӣ, фароҳам овардани шароит ба тарбияи оилавӣ, рушди мустақилият ва ғайра); - шакл, мазмун ва усулҳои таълими калонсолонро (таълими касбӣ-техникӣ, кори ҷамъиятӣ дар корхонаҳо, ташкилоти худ-ёрирасон, машварати оилавӣ ва ғайра); - кор бо ҷавононро (таълим, дастгирӣ, ташкили истироҳат, машваратҳо дар тайёр кардани вазифаи хонагӣ, ёри ба насли наврас дар роҳи касбомӯзӣ ва ғайра); Аз худ намояд: - мавзӯи кори иҷтимоӣ дар соҳаи маориф миёнаравӣ байни мактаббачагон, донишҷӯён ва омӯзгорон, инчунин байни падару модарон ва кормандони инфрасохтори таълимӣ, яъне фаъолиятҳо бо мақсади ҳамоҳангсозии муносибатҳо дар соҳаи маориф, мусоидат намудан ба фаъолияти бештар мувофиқ ва самаранок мебошад; - таърифҳо, мафҳумҳои асосӣ ва ислоҳоти махсуси фанни ташхиси патопсихологӣ - истифодаи амалии методҳои тадқиқоти фанро
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникӣ фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбатӣ инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.31. Солимии иҷтимоӣ

Тавсифи мухтасари фан	Солимии иҷтимоӣ ҷузъи асосии саломатӣ бо солимии ҷисмонӣ ва солимии равонӣ мебошад. Он контекстҳои иҷтимоӣ, экологӣ ва системавии саломатиро ба назар мегирад. Ҳамин тариқ, тибби иҷтимоӣ ифодаи равиши экосистема ба саломатии инсон аст. Мутахассисони асосии соҳаи тандурустии иҷтимоӣ кормандони иҷтимоӣ ва ҷомеашиносони соҳаи тандурустӣ мебошанд.
------------------------------	--

	<p>Солимии иҷтимоӣ хусусияти ҳамкориҳои байни шахс ва ҷомеа, меъёри қабули меъёрҳо ва арзишҳои иҷтимоии ҷомеа мебошад. Солимии иҷтимоӣ аз рӯи қобилии қабул будани арзишҳои ҷомеа, самаранокӣ аз рӯи меъёрҳои иҷтимоӣ муайян карда мешавад.</p> <p>Солимии иҷтимоӣ ҳолати баданест, ки қобилияти шахсро дар робита бо ҷомеа муайян мекунад. Нишондиҳандаҳои миқдорӣ ва сифатии саломатии иҷтимоӣ мавҷуданд.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, КМДРО, КМД
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - солимии иҷтимоӣ маҳоратест, ки бо таҷриба меояд; - одам бо ҳама гуна одамон робита пайдо карданро ёд мегирад ва инчунин малакаҳои инкишоф медиҳад, ки ҳангоми муошират заруранд; - аксар вақт чунин мешавад, ки аз сабаби мушкилоти оилавӣ шахсе, ки дар онҳо иштирок мекунад, азоб мекашад; - барои раҳой аз мушкилоти солимии иҷтимоӣ ҳар як шахс, бидуни истисно, бояд аз худ оғоз кунад; - унсури мутобикшавии иҷтимоӣ, ба ибораи дигар, ин қобилияти ба истилоҳ инсон барои мутобик шудан ба шароити муҳити зисти мураккабии гуногун аст. Он инчунин қобилияти тоб овардан ба вазъиятҳои гуногуни стрессро инкишоф медиҳад. <p>Тавонад:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оғизбахшии тиббию иҷтимоии беморон ва маъҷубонро; - иштирок дар гузаронидани экспертизаи тиббию иҷтимоиро; - расондани ёрии тиббию иҷтимоӣ ба оила ва аъзоёни алоҳидаи онро; - шавқу рағбатро ба саломатӣ, тарзи ҳаёти солим бедор кардан, дар ин бобат малака пайдо кардан (дар шахс ташаккул додани одати худтанзимкунии ҳолати саломатии худ ва андешидани чораҳо барои нигоҳ доштани он); - ташаккули арзиши зиндагии худ, боварӣ ба қувваю имкониятҳои худ, муносибати мусбат ба ҳаёт (оптимизм). <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - сарпарастии тиббию иҷтимоӣ қисми муҳими кори муассисаҳои системаи ниғаҳдории тандурустии ҷумҳурӣ мебошад; - қобилияти банақшагирии фаъолияти худро мувофиқи талаботи тарзи ҳаёти солим.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ, корҳои лабораторӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

